

# ROZDĚLUJÍCÍ ZEĎ JE KRISTEM ZBOŘENA

## VSTUPNÍ SLOVA

*Hospodin je blízko všem, kteří k němu volají, všem, kdo ho volají opravdově. Slyší, když volají o pomoc, a zachrání je. Všechny, kdo ho milují, Hospodin ochraňuje. Necht' z úst našich zazní chvála Hospodinu. (Ž 145,18-21) Amen*

PÍSEŇ č. 420 Slunce pravdy, milosti

## MODLITBA

Pane Bože, dobrotivý Otče náš v Pánu Ježíši Kristu, stojíme opět před tebou s mnohým děkováním, žes nás zachoval až do této chvíle, kdy jsme se mohli znovu sejít jako částka tvé církve k slyšení tvého Slova. Vyznáváme, že je to jen z tvé neskonale milosti a lásky k nám hříšným lidem, když smíme zakoušet toto nové společenství podle zaslíbení našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista, že je přítomen svým Duchem všude tam, kdekoli se byt' jen dva neb tři shromáždí v jeho jménu. Děkujeme, že smíme i dnes znovu slyšet tvé Slovo pravdy, že tě můžeme oslavovat svým zpěvem, že se k tobě můžeme obracet v modlitbách. Prosíme, učiň to, aby se nám tato sváteční chvíle bohoslužby stala místem potřebného tělesného odpočinku od vezdejší pracovní zátěže i zdrojem duchovního občerstvení a posilnění, tam kde v našem životě musíme stále zápasit s různým zlem. Pane, prosíme, otevři svým svatým Duchem naše smysly i srdce, tak aby nás tvé Slovo utvrdilo ve víře i k věrnějšímu následování cesty našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista. Pane, smiluj se. Amen

## ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z Písma svatého budeme číst oddíl z Listu apoštola Pavla Efezským, z kapitoly 2., verše 8. až 18.:

*Milostí tedy spasení jste skrze víru. Spasení není z vás...*

PÍSEŇ č. 438 Přišli jsme, ó Ježíši

## KÁZÁNÍ

Biblickým základem kázání je 14. verš z přečteného oddílu z 2. kapitoly Pavlova listu Efezským:

*V něm je náš mír, on dvojí spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozděluje a působí svár.*

Sestry a bratři, koho má apoštol na mysli svými slovy: V něm je náš mír, on dvojí spojil v jedno? To je nám jistě jasné: jeho slova se vztahují na Pána Ježíše Krista. V něm je náš mír. On i nás spojuje v jedno. V úvodním čtení jsme slyšeli o zvláštní situaci v efezském sboru i důvod, proč apoštol Pavel zvolil ve svém listě toto téma s příměrem rozbořené zdi, jímž vyzývá členy efezského sboru k jednomyslnosti a jednotě. V této části svého dopisu se Pavel snaží ujistit členy pohanského původu (z řad efezských Řeků), že jim náleží ve sboru stejně oprávněné místo jako členům židovského původu. Ti se totiž začali pokládat za plnoprávnější členy sboru, vzhledem ke znamení obřízky podle ustanovení Mojžíšova zákona. Domnívali se, že jsou vzhledem k tomuto starozákonnímu znamení smlouvy mnohem bližší Bohu, a proto pohlíželi na ony nově příchozí členy jako na méněcenné „neobřezance“. Proto se Pavel snaží vysvětlit oběma stranám, že obřízka je už jen zastaralým znamením „staré smlouvy“, která však byla překonána Kristovou obětí. A že právě křest ve jménu Pána Ježíše Krista se stal pro všechny věřící zřetelným znamením „nové smlouvy“.

V knize Skutky apoštolů (v 19. kapitole) se dočítáme, že apoštol Pavel založil efezský sbor na své druhé misijní cestě, kdy v onom velkém přístavu na západním pobřeží Malé Asie působil po celé dva roky. Efez byl tehdy hlavním městem římské maloasijské provincie, k níž patřilo dvanáct iónských (řeckých) obchodních měst. Přímořský Efez byl mezi nimi největší a nejbohatší. Jako středisko obchodu přilákal mimo jiné i početné židovské přistěhovalce, kteří si

zde mohli zřít i své synagógy. Do nich pak mohl posléze apoštol Pavel přicházet se svou zvěstí Kristova evangelia. (Podle 19. kapitoly Skutků se Pavel v Efezu setkal i s obrácenými „učedníky“, kteří však bylo pokřtěni jen křtem Janovým. Měl tam nesnáze i s židovskými zaklínači v Ježíšově jménu a velice se tam střetl s převládajícím kultem bohyně Artemidy při jejím velkolepém chrámu, který byl pokládán za jeden ze sedmi divů tehdejšího světa.) Dá se předpokládat, že už v době Pavlova působení byli do nově založeného křesťanského sboru v Efezu získáni členové z řad převládajících řeckých obyvatel. Avšak o pozdějším narušování duchovní jednoty sboru ze strany členů židovského původu (obřezaných proti „neobřezancům“) se Pavel dozvěděl asi až v době svého vězení v Římě, odkud pak hned poslal do Efezu svůj dopis. V něm vysvětluje, že spasení je Boží dar, z pouhé milosti, skrze víru (Ef 2,8), a proto není závislé na lidských předpokladech. A ony členy nemající původ ve společenství starého Izraele ujišťuje, že i oni, „až dosud vzdálení, stali se blízkými pro Kristovu prolitou krev“ (v. 13).

Proti pochybnému zdůrazňování zvláštního smyslu obřizky se Pavel staví i v některých dalších epištolách (zvl. v Listu Římanům ve 3. a 4. kapitole). O rovnocennosti členů řeckého (pohanského) původu se členy židovského původu ujišťuje zvláště v Prvním listu do Korintu (12,13): „Neboť my všichni, ať Židé či Řekové, ať otroci či svobodní, byli jsme v jednom Duchu pokřtěni v jedno tělo; a všichni jsme byli napojeni týmž Duchem.“ Podobně píše v Listu Galatským (3,28): „Není už rozdílu mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši.“ Stejně se apoštol snaží přesvědčit i členy efezského sboru, že víra ve společného Pána odstraňuje všechny vnější rozdíly; proto také spojuje všechny věřící v dokonalou jednotu. Vždyť „Kristus svou obětí odstranil zákon ustanovení a předpisů, aby z těch dvou, z židů i z pohanů, stvořil jednoho nového člověka, a tak nastolil mír. Oba dva usmířil s Bohem v jednom těle, na kříži usmrtil jejich nepřátelství“. Tak jsme to již vyslechli v prvním čtení. Pavel dokonce přirovnává jednotu v Kristu k novému stvoření: „Z židů i z pohanů stvořil jednoho člověka!“ Na tuto Pavlovu představu jednoty jako nového stvoření navázal později řecký církevní otec Jan Zlatoústý ve svém kázání v Konstantinopoli

(dnešním Cařihradu). Prohlásil, že sjednocení v Kristu znamená novou duchovní kvalitu, tak jako kdyby se spolu tavily dva rozdílné kovy, měď a olovo, a z toho spojení vyšlo zlato! V kristovské jednotě jde o zcela nové hodnoty! (Když čteme náš celý vybraný oddíl z 2. kapitoly Listu Efezským v Ekumenickém překladu, shledáváme, že má – na rozdíl od běžného knižního textu – veršovanou formu jako báseň či písňový hymnus. I v původním řeckém textu to zní, jako by se apoštol rozezpíval do radostného chvalo zpěvu o slavné duchovní jednotě v Kristu. Tak velice mu záleželo na zdůraznění jednoty v křesťanském sboru. Podobně jako když ve 13. kapitole Prvního listu do Korintu vyzpíval svůj hymnus na svatou kristovskou lásku.)

Svůj efezský hymnus o jednotě v Kristu začíná Pavel obrazem zbořené zdi, jako překážky, která narušuje jednotu sboru: On (Kristus) dvojí spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozděluje a působí svár. V Kralické bibli čteme: Kterýž učinil oboje v jedno, zbořiv dělicí zeď ohrady a nepřátelství. Kralický překlad zde lépe vystihuje vlastní smysl tohoto Pavlova příměru. Původní řecký text navozuje představu široké ohrady, která je uvnitř ještě přepažena dělicí příčkou, podle Lutherova překladu: dělicím plotem. Tato zeď, která rozděluje, je Kristem zbořena. Pavel jako by v tomto svém příměru navazoval na známé podobenství Páně o velkém ovčinci, v němž musí být odstraněna zeď oddělující dva druhy ovcí – tak aby se naplnilo Kristovo zaslíbení o jednom stádu pod jedním pastýřem (J 10,16). Tato mezistěna je v Pavlově příměru odbourána Kristovou obětí, takže to, co se dělilo ve dvojí, je Kristem spojeno v jedno. Tak to mají chápat i obě strany v efezském sboru.

My ovšem můžeme jít v tomto pavlovském příměru ještě dál a uplatnit myšlenku zbořené zdi na veškeré křesťanské společenství. Povědomí jednoty v Kristu nemá být narušováno žádným dělením podle vnějších rozdílů. To platí jak pro společenství všech křesťanských sborů, tak i pro dosud rozrůzněné křesťanské církve, které se proto snaží o ekumenické sbližování. Zásadně to platí i pro vztahy mezi křesťany různých národností a jazyků. Toto úsilí o jednotu v Kristu je dnes zvláště aktuální i pro naše česko-německé vztahy. Je dobré, když jsme si jako křesťané obou národností vědomi své jednoty v Kristu, navzdory jazykové bariéře i mnohé další různosti. Je dobré,

když můžeme oboustranně vyznat, že i pro nás je v Kristu zbořena zeď, která jinak ještě naše některé křesťany rozděluje a působí svár. Že jsme na správné cestě, to nám dokumentují i výsledky společné práce studijní komise ustavené ze zástupců naší církve a německých evangelických církví. Tato komise se zabývala střízlivým hodnocením česko-německých vztahů v minulosti i současnosti. A výsledky své práce posléze vydala v obsáhlé publikaci, pro jejíž titul použila právě tohoto apoštolského obrazného příměru: „Rozdělující zeď je zbořena“.

Svůj efezský hymnus o základní jednotě v Kristu uzavírá apoštol slovy: „A tak v něm (v Kristu) máme obojí, židé i pohané, v jednotě Ducha stanout před Otcem“ (2,18). Usilovat o „jednotu Ducha ve svazku pokoje“ je cíl, k němuž má směřovat veškeré křesťanské společenství. To musíme mít na paměti i v našich církevních sborech. Amen

## MODLITBA

Pane a Spasiteli náš, Ježíši Kriste, děkujeme za slyšení tvého Slova a prosíme, abys nám je požehnal. Děkujeme za nové ujištění, že tvá spasitelská oběť odstranila všechny zdi a přehradu, které nás hříšné lidi ještě všelijak rozdělují. Děkujeme, že ve společné víře v tebe jako Spasitele a Pána smíme mít i povědomí jedné společné naděje, že jednou všichni staneme v jednotě Ducha i před nebeským Otcem. Amen

PÍSEŇ č. 482 Jak rozkošné a milé

## SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

## PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože náš, který skrze oběť svého Syna a mocí svého Ducha boříš všechny hradby, přijmi, prosíme, i naše přímluvné prosby. Do tvé milosti a ochrany poroučíme své rodiny a domovy, svůj sbor, svou církev i širší křesťanské společenství. Dej, ať ve svých vztazích

usilujeme o pravou jednotu víry, lásky a naděje. Prosíme za všechny, kdo jsou v nějakém trápení, kdo jsou postiženi starostmi a bolestnými ztrátami, kdo si v životě nevědí rady. Prosíme za nemocné a umírající, zvláště tam, kde se stali obětí lidského sobectví, nenávisti a teroru. Prosíme za všechny, kdo nesou odpovědnost za věci veřejné, v našem národě, v evropském společenství i v celém světě, aby svou poctivou službou napomáhali k prosazování spravedlnosti a pokoje. Do příštích dnů prosíme o potřebnou sílu, abychom mohli být svým bližním ku podpoře a pomoci, kde toho bude potřeba, a tak abychom svou službou dosvědčovali, že zůstáváme v povolání tvé lásky. Otče náš... Amen

#### POSLÁNÍ

*Snášejte se navzájem v lásce a usilovně hleďte zachovávat jednotu Ducha, spojení svazkem pokoje. Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni. Jeden Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, který je nade vším. (Ef 4,3-5)*

#### POŽEHNÁNÍ

*Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a účast Ducha svatého necht' zůstávají se všemi vámi. Amen*

PÍSEŇ č. 487 Amen, Otče, rač to dát

# ZACHRAŇJÍCÍ SPRAVEDLNOST

## VSTUPNÍ SLOVA

*Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.*

*Amen*

*Jak jsou milí příbytkové tvoji, Hospodine zástupů! Žádostiva jest a velice touží duše má po síňcích Hospodinových; srdce mé a tělo mé plěše k Bohu živému. Nebo lepší je den v síňcích tvých než jinde tisíc; zvolil jsem si raději u prahu sedět v domě Boha svého, než přebývat v stáncích svévolníků. (Ž 84,2-3.11)*

*Amen*

PÍSEŇ č. 84 Věčný Bože, silný v boji

## KÁZÁNÍ

Milosrdný Bože, náš nebeský Otče, stojíme dnes před tvou tváří. Každý z nás je jiný. Jsme mladí, staří, úspěšní i neúspěšní, lidé s různými schopnostmi a možnostmi. A přece všichni jsme v jednom stejní: toužíme po tom, abychom tě v našem životě nepotřebovali, chceme si pomoci sami. Přijímat pomoc od tebe, do toho se nám opravdu nechce. Nechceme v pokoře uznat, že si sami v tom nejdůležitějším nepomůžeme. Všem nám bez rozdílu však hrozí smrt jako tečka za našimi životy, v nichž není jen dobro, ale také zlo.

Dnes jsi nás však pozval do svého chrámu, abychom opět přijali nabídku tvého milování, když po něm opravdu zatoužíme. V Ježíši Kristu jsi přece vzal všechny naše bolesti na sebe a na nás je už jen jediné, abychom tomu věřili, že na světě není větší lásky než láska Otce, který posílá na smrt svého jednorozeného Syna. Tvá záchrana už byla uskutečněna. Dej, abychom ji přijali a po ní toužili celým srdcem; abychom důvěřovali tobě a tvému mocnému Slovu, které i dnes čekáme. Dej, aby i dnes opravdu zaznělo, neboť jen skrze ně můžeme okoušet tvou moc. Děkujeme ti za neděli, za společenství církve, do něhož můžeme patřit. Už nejsme sami a opuštěni, patříme do veliké rodiny tvých dětí, které vědí, kde je jim dobře. Amen

## ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Slyšme slova našeho Pána Ježíše Krista, jak je zaznamenal evangelista Matouš v 5. kapitole, ve verších 1.-19.

*Když Ježíš spatřil zástupy, vystoupil na horu...*

PÍSEŇ č. 420 Slunce pravdy, milosti

## KÁZÁNÍ

Biblickým textem dnešního kázání jsou Ježíšova slova z Evangelia podle Matouše, z 5. kapitoly, od verše 20.- 26.:

*Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů...*

Milí bratři a milé sestry, mnohá Ježíšova slova jsou nám proti mysli. Zdá se nám, že se podle nich nedá žít, že se nehodí do našeho dnešního světa. Jsou tak neobvyklá, tak nová. Nedovedeme si představit, že bychom se jimi mohli řídit v našem světě. Korunu tomu dal Ježíš ve slovech našeho textu, když čteme: *Kdo se hněvá na svého bratra, bude vydán soudu* (v. 22). Tu se už přímo bouříme. To přece není možné! Vždyť my se často hněváme. A když apoštol Jan (1J 3,15) to dnešní Ježíšovo slovo dokonce rozvede slovy: „Kdo se hněvá na svého bratra, je vrah“, pak už přímo vyletíme. Tak to přece není! Cožpak hněvat je to co vraždit?

Ale hněv, když ho nekontrolujeme, vede opravdu v určitých případech až k vraždě. Příběh o tom, jak hněvem ovládaný Kain zabíjí svého bratra Ábela, to přece potvrzuje. Ale my namítáme dál: Hněvat se je přece lidské. Takoví jsme. Někdy každý z nás vybuchne, tomu se nedá zabránit.

Jistě, někdy je hněv dokonce na místě. Jakpak se nehněvat, když se ve světě děje nějaká křivda nebo nespravedlnost. Hněvali jsme se na režim, my starší na nacistický nebo později na komunistický. Nechtěli jsme se smířit s tím, že základní lidská práva byla pošlapávána. Ostatně i Ježíš se přece hněval, když vzal bič a vyhnal penězomence z chrámu a jejich stoly převracel. Když se děje před

našima očima nějaké zlo, pak se musíme hněvat. Existuje přece spravedlivý hněv. Ostatně v Bibli máme i starozákonní proroky s jejich důrazem, že ve společnosti má vládnout právo a spravedlnost. Věřící člověk jistě nemůže přikrývat láskou to, co je evidentně zlé, když je na místě hněv, který má vést k nápravě.

Ježíš však má v tom našem matoušovském textu na mysli jiný hněv. Hněv mezi dvěma lidmi v jejich vzájemném vztahu. Mluví zde do oblasti našich bolavých lidských vztahů. Vykládá šesté Boží přikázání NEZABIJEŠ. To přikázání, řečené otcům, stále platí. Na život člověka nesmí nikdo beztrestně sáhnout. Ovšem Ježíš žádá od svých učedníků, aby jejich spravedlnost *o mnoho přesahovala spravedlnost zákoníků a farizeů. Jinak nevejdete do království nebeského.*

Koho má Ježíš vlastně na mysli? Z veršů, které následují, zjišťujeme, že jde o Boží lid, o církev. Proto třikrát užije slova „bratr“. *Kdo se hněvá na svého bratra, kdo snižuje svého bratra, kdo svého bratra zatracuje.* Do církve tedy míří ta provokující Ježíšova slova: *Já však vám pravím, kdo by se hněval na svého bratra, bude vydán soudu.* Tady, mezi těmi, kteří věří v Boha a patří do jeho lidu, by hněv neměl mít místo. V církvi přece všichni žijeme z Boží lásky. Hlásíme se k Ježíši Kristu, který z lásky pro nás zemřel na kříži. Věříme v Boha, který raději odpouští, než aby se na nás stále hněval a chtěl nás zatratit.

Ježíš ví jedno. Tam, kde se hněv objeví, dochází zpravidla k tomu, že se stupňuje, je stále větší a větší. Snadno přerůstá v jednání, kdy toho druhého, na něhož se hněvám, veřejně shazuji a tupím. V původním textu i v Kralické bibli je slovo RÁCHA. To znamená hlupák, pomatenec. V případě této nadávky má být dotyčný už souzen soudem druhé instance, tedy nejvyšší radou židovstva v Jeruzalémě. Nejpozději zde by už měl každý hněv skončit. Avšak snadno dojde mezi lidmi k tomu nejvyššímu, třetímu stupni hněvu, kdy někoho nazveme bláznem. Tím podle Starého zákona vylučujeme toho člověka z lidské společnosti, přímo ho zatracujeme, obrazně řečeno už nad ním úplně lámeme hůl. Podle 14. žalmu blázen říká, že není Bůh, a takový člověk ve společnosti Božího lidu nemá místo. Stává se i v církvi, že se na sebe hněváme. Někdo není ochoten se mnou mluvit a nebude

ochoten si to „vyříkat“. Pravda, porušený vztah se svým bližním nemohu změnit, když o to ten druhý nebude stát. Avšak i tehdy se mohu svého hněvu zbavit, když se začnu za svého nepřítele modlit a tak mu přát dobré. Takto vstřícně přece jednat můžeme. Žijeme přece z oběti našeho Pána Ježíše Krista, v němž se Bůh jako první smířil s lidmi, kteří se stali jeho nepřáteli.

Nic naplat, ta Ježíšova slova nás budou opravdu provokovat a pobuřovat. Tak to musí být. Jsou nová, v našem starém světě naprosto nečekaná. Ohlašují budoucí Boží království. Nehněvat se je těžké. Když však budou naše srdce naplněna Boží láskou, pak už v nich zkrátka nebude místo pro hněv a nenávist vůči těm, kteří nám ublížili.

Ježíš měl až dosud na mysli Boží lid, církve. Proto ta jeho slova o konfliktech mezi bratry a sestrami. V našem textu je pak ještě slovo mířící do vztahu k lidem mimo církve. Může se stát, že ti někdo ublíží a stane se tvým protivníkem. Budete se snažit – on nebo ty – ten spor, který je mezi vámi, řešit u soudu. Ježíš však navrhuje křesťanům jinou cestu: *Dohodni se se svým protivníkem včas, dokud jsi s ním na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi a byl bys uvržen do vězení. Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního haléře* (v. 25-26).

Zde, jak tušíme, se obraz soudu najednou proměňuje. Ze světského soudu se stává Boží soud. Ano, před posledním soudcem, Bohem, budeme jednou stát všichni. Ježíš radí: snaž se smířit se svým protivníkem, dokud jsi s ním na cestě. Udělej to, neboť jednou budeš souzen Bohem, tím soudcem nejspravedlivějším. A Bůh nechce, abys umřel v hněvu, nesmířen s těmi, kteří ti třeba ublížili, to by se ti těžko umíralo.

Ježíšovo slovo však není jen slovem pro jednotlivce. Míří také do situace států a národů. Nacisté nám moc ublížili, když v roce 1938 zabrali naše pohraničí a vyhnali odtud mnoho Čechů, nemluvě pak o době Protektorátu. Ovšem i my jsme po roce 1945 ublížili některým Němcům, kteří přímo nebyli vinni. Ježíš nám radí, jak si i v této věci počínat, a křesťané v Německu i u nás se už dnes řídí podle tohoto Ježíšova slova. Podávají si ruce přes hranice na usmíření. To je jediná dobrá cesta do budoucnosti. Nepřátelství a nenávist nikdy k ničemu dobrému nevedly a nepovedou.

To je ta spravedlnost, která o mnoho přesahuje spravedlnost zákoníků a farizeů. Jistě plnit přikázání Desatera, ale milovat přitom nejen Pána Boha, ale i svého bližního. Krotit vždycky svůj hněv, nikoho neshazovat, nedeptat, protože přece nikomu nechceme ubližovat. Ježíšova nová spravedlnost zachraňuje hříšného člověka. Vidíme to na příběhu, v němž Ježíš zachraňuje ženu, která měla být podle strohého znění sedmého přikázání NESESMILNÍŠ za manželskou nevěru ukamenována. Ježíš jí však její hřích odpustil. Dostala novou šanci k životu podle dobré Boží vůle. Kdo se spolehne na Boží zachraňující lásku, ten může být, tak jako náš nebeský Otec, milosrdný ke všem lidem. „On dává svému slunci svítit za zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé“ (Mt 5,45).

Pokud jde o konkrétní jednání, budeme vždycky ve dvojích klestích. Jistě chceme, aby bylo na světě méně zla a nespravedlnosti. Proti zlu je na místě náš hněv. Avšak máme se snažit mít zlého člověka rádi. Tak nás k tomu vede Ježíš. Dívat se na něho jako na oběť zla. I toho zlého člověka přece přichází Ježíš zachránit! Křesťanský sbor, který žije Boží láskou, je schopen řídit se těmi provokujícími slovy našeho Pána Ježíše Krista. Ve společenství bratří a sester se opravdu nemusíme jeden na druhého hněvat. Můžeme si odpustit, jak nám radí apoštol (Ef 5,26), „než zapadne slunce“, protože je dobré si odpustit a smířit se. Vždyť Bůh se s námi také smířil a nemusel. Připomínáme si to při každých bohoslužbách. Odpuštění můžeme slyšet skrze jeho Slovo a vidět při svátostech.

Ježíš nechce, aby křesťané splynuli se světem a byli stejní jako všichni lidé. Chce, abychom byli jiní, biblicky pověděno, abychom byli „svatí“. Svatý je ten, kdo je blízko svému Bohu, kdo může jednat jako Hospodin, náš Bůh. V žalmu 145. čteme: „Dobrotivý Hospodin všechněm a slitování jeho nade všechny skutky jeho.“ Láska ke všem lidem, to je náš odkaz k Božímu království. Tuto dobrou budoucnost světa smíme svým jednáním lidem přibližovat. Podmínkou ovšem je vzít vážně ta dnešní provokující Ježíšova slova. Amen

## MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, máme se odlišovat od lidí tohoto světa právě větší schopností všechny lidi milovat a jim pomáhat. Do toho se nám však nechce. Dávej nám tedy k tomu sílu, abychom z moci Ducha svatého to nejenom chtěli, ale také činili. Amen

PÍSEŇ č. 482 Jak rozkošné a milé

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

## PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, náš Pane a Králi, tvé odpuštění dává sílu k novému životu. Tvá láska je nadějí pro lepší svět. Prosíme, dej, aby se sbory tvé církve stávaly výkladní skříní tvých dobrých řádů; takového života, kdy se člověk stává člověku bratrem, kdy si lidé už nemusí závidět, protože vědí o hřívnách, které od tebe všichni dostáváme, abychom s nimi věrně hospodařili. Dej, aby i náš sbor byl místem, kam najdou cestu další noví lidé a prožijí v něm lásku, které je na světě tak málo.

Prosíme za to, aby se naše děti mohly ve škole i v rodinách setkávat s tím, co je dobré a co je třeba v životě hledat. Prosíme, dej, aby ustaly teroristické útoky, při nichž hynou nevinní lidé. Myslíme na ty, kteří oplakávají své blízké a násilí jim už vzalo všechnu naději, že někdy bude lépe. Tolik si přejeme, aby se před světem otevíraly horizonty naděje, aby se každý člověk mohl na něco dobrého těšit. Dej, aby tvé evangelium o záchraně a vysvobození z otroctví hříchu a zla bylo přijímáno dalšími a dalšími lidmi, abychom se všichni mohli radovat z dobra, které i dnes ve světě existuje.

Prosíme za nemocné, za ty, které sužují zlé, zhoubné nemoci, aby se mohli uzdravit. Prosíme za lékaře a zdravotní sestry, skrze něž tvá pomoc k lidem přichází. Dej, abychom uměli potěšovat svým porozuměním a láskou ty, kteří jsou nemocni. Společně k tobě voláme slovy modlitby našeho Pána Ježíše Krista. Otče náš... Amen

## POSLÁNÍ

*Proto zanechte lži a mluvte pravdu každý se svým bližním, vždyť jste údy téhož těla.*

*Hněváte-li se, nehřešte. Nenechte nad svým hněvem zapadnout slunce a nedopřejte místa d'áblu. Ať je vám vzdálena všechna tvrdost, zloba, hněv, křik, utržení a s tím i každá špatnost; buďte k době navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám. (Ef 5,25-27a 31-32)*

## POŽEHNÁNÍ

*Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen*

PÍSEŇ č. 649 V tobě je radost

## NÁROČNÝ NÁŠ BŮH

### VSTUPNÍ SLOVA

*Ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého.*

*Amen*

*Milí bratři a sestry, zdravím vás apoštolským pozdravem:  
Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.*

*Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vši  
zemi! Svou velebnost vyvýšil jsi nad nebesa. Vidím tvá nebesa,  
dílo tvých prstů, měsíc a hvězdy, jež jsi tam upevnil: Co je  
člověk, že na něho pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš? (Ž  
8,2.4-5)*

*Amen*

PÍSEŇ č. 8 Vstříc tobě, Bože, celá země

### MODLITBA

Děkujeme ti, Hospodine, Pane náš, že můžeme společně očekávat na tvé promluvení, na tvůj hlas. Mnoho hlasů slyšíme, ovlivňují nás, naše srdce i naši mysl. Snadno se jimi necháváme svést na cestu, která není dobrá. Vidíme v druhém člověku spíše svého nepřítele než přítele, spíše nedůvěřujeme, než věříme. A tak i my patříme ke světu, v němž vítězí sobectví a skutečná láska je jen řídkým zjevem. Ty dobře víš, co jsme v uplynulém týdnu pokazili, víš o slovech, která vyšla z našich úst a druhé zranila nebo jim ublížila. Svůj hřích v tuto chvíli před tebou vyznáváme. Toužíme po tom mít sílu se měnit, stávat se jinými lidmi, rozsévat kolem sebe radost a pokoj. Prosíme, dotkni se našich srdcí, aby slova, která budeme slyšet, se pro nás stala Slovem tvým. Mocí svého Ducha způsob, aby nás Ježíš Kristus proměňoval Slovem svého evangelia k dobrému tak, aby tvé

království už dnes bylo přítomno při nás, když neseme jeho jméno jako křesťané. Dej, aby tvá láska byla patrná v našem jednání Amen

## ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

Z 5. knihy Mojžíšovy, zvané Deuteronomium, budeme číst oddíl ze 6. kapitoly, verše 6.- 15. :

*Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný...*

PÍSEŇ č. 607 Bůh je náš Pán a král

## KÁZÁNÍ

Biblickým textem dnešního kázání je oddíl z Matoušova podání evangelia z 19. kapitoly, verše 16.-26.:

*A hle, kdosi k němu přišel a zeptal se ho: „Mistře, co dobrého mám dělat...“*

Milí bratři a milé sestry, všichni, ať chceme či nechceme, jsme nějak ovlivněni mocí peněz, mocí majetku. Kdo z nás by si troufal říci: Já ne! Kvůli majetku spolu často nemluví sourozenci v rodině. Kolik už bylo hádek jen proto, že rodiče matematicky přesně nerozdělili svůj majetek svým dětem? Když jde o vzájemné vztahy mezi lidmi, pak právě peníze a majetek jsou rizikovým faktorem číslo jedna.

V textu, který jsme vyslechli z Matoušova evangelia, se však nemluví hned o penězích a majetku. Za Ježíšem přichází jakýsi mladík. Teprve z jeho rozhovoru s Ježíšem se dovídáme, že je velice bohatý. Pokládá Ježíši velice sympatickou otázku: *Mistře, co dobrého mám dělat, abych získal život věčný?* Ptá se po tom, jak má žít, aby žil dobře, aby žil správně. Proto ta otázka po věčném životě, do něhož chce vejít. Dnes není mnoho lidí, kteří by se takto ptali, aby si dělali starost, jak žijí, zda jejich život je dobrý. Zde však, u tohoto mladého muže, je dokonce i hluboký náboženský a etický zájem. Touží překonat smrt a proto se ptá po věčném životě. Chce žít tak, aby jeho život neskončil neodvratnou smrtí. I dnes – v době, která si říká nenáboženská a moderní – je kupodivu dost lidí, kteří chtějí věřit

v život po smrti. Mnozí z nich věří v převtělování, že prý budeme žít po smrti v jiných tělech další život. Náš mladík pro to chce něco udělat, aby jeho život neskončil smrtí. Touží vejít do Božího království a čeká nyní od Ježíše, že mu řekne něco zvláštního, co ještě nezná. *Mistře, co dobrého mám dělat, abych získal život věčný?* A my se dnes ptáme s ním. Co dělat, abychom se dostali do Božího království. Co nám k tomu řekne Ježíš, co nám řekne církev?

Ježíš navazuje na tuto otázku, co dobrého dělat, trochu zvláště. Odpovídá: *Proč se mě ptáš na to dobré? Jediný je dobrý, totiž Bůh.* Ptáš se na *to dobré*, ale rozhodující je *ten dobrý*, totiž *Bůh*. Kdyby Boha nebylo, ani by dnes lidé nevěděli, co je dobré a co dobré není. Můžeme říci, že i ti, kteří dnes v Boha nevěří, přece vyrostli v křesťanské Evropě a přejímají, i když si to neuvědomují, křesťanský pohled na život. Více nebo méně uznávají Desatero, zvláště tu jeho druhou desku, v níž jde o naše vztahy ke druhým lidem. Ježíš odpovídá: Dodržuj Desatero Božích přikázání! A tu se ten mladík zeptá: Která? Chtěl by se od Ježíše dovědět, které přikázání Desatera je nejdůležitější, aby se mohl zaměřit na dodržování právě toho přikázání. Ježíš cituje přikázání druhé desky zákona: *Nebudeš zabíjet, cizoložit, krást, křivě svědčit, cti otce svého a matku.* Připojuje k tomu i shrnutí druhé desky Božího zákona podle Třetí knihy Mojžíšovy (19,18): *Miluj svého bližního jako sebe samého.* Mladík si je vědom svých kvalit a s jistou pýchou odpoví: *To jsem všechno dodržoval! Co mi ještě schází?* Byl si jist, že žije dobře, že se jeho život musí Bohu líbit. Je zvláštní, že mu to Ježíš nevyvrací, i když je přece jasné, že nikdo neplní stoprocentně všechna Boží přikázání. Mladík je ovlivněn farizejským chápáním Desatera a myslí si, že všechna Boží přikázání opravdu dodržuje. Řídí se pečlivě těmi 613 příkazy a zákazy, na něž farizeové rozpracovali Desatero Božích přikázání, aby každý věděl, co má v té nebo oné situaci udělat. Co mi tedy schází, když celé Desatero plním? Mladík je nám sympatický. Chce plnit Boží zákon. Myslí si, že uslyší ještě něco navíc, a on to bude rád činit, když mu Ježíš jako učitel Zákona potvrdí, že vejde do Božího království, do života věčného.

Ježíš však odpoví zcela nečekaně, s jedinečnou autoritou samotného Hospodina jako skutečný Syn Boží. *Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak*

*přijď a následuj mne.* Vida, jak Boží Syn, náš Bůh, je opravdu jiný, než si my lidé často myslíme. Chce dokonalost. Dokonalost neznamená bezhříšnost, jak toto slovo často vykládáme. Jde o to, aby naše srdce cele a nerozděleně patřilo Bohu - to je dokonalost v Bibli. A tady se najednou objevuje ta první deska Božího zákona, která dosud nebyla zmíněna, zvláště její první přikázání: „Nebudeš mít jiných bohů přede mnou.“ Právě zde je odhalen ten mladíkův kámen úrazu. Ježíš vidí, že jeho srdce visí na něčem jiném než na Hospodinu. Ve skutečnosti má jiného boha, a tím bohem jsou peníze a majetek. Ne nadarmo v češtině, stejně jako v latině, je slovo bohatý odvozeno od slova bůh. Mladík tedy nepatřil cele a dokonale Bohu. Vlastně neplnil už to první přikázání Desatera. A právě proto mu Ježíš říká: Chceš-li být dokonalý - a to ti schází, zpřetrhej ta pouta, která tě svazují. Ukaž, že tvým bohem není majetek a peníze. Jsou to skutečně těžká pouta, do nichž se zaplétají lidé všude na světě, na Západě stejně jako na Východě: to myšlení, že vysoká životní úroveň záleží jen na výši hrubého domácího produktu, tedy jenom na penězích. Ale při tom jde přece v životě o něco mnohem hlubšího – o množství lásky, kterou jsme schopni dávat lidem, s nimiž se stýkáme. Ježíš tak ukazuje, že první deska Božího zákona je opravdu klíčem k druhé desce, k těm ostatním přikázáním, o nichž si mladík myslel, že je plní. Správný vztah k lidem je tam, kde naše srdce cele a nerozděleně visí ne na majetku, na falešných bozích, nýbrž na Bohu živém a jediném. Vida, jak pravá humanita - láska k lidem - úzce souvisí s vírou v biblického Boha, který je jejím garantem. Proto musí Ježíš tomu mladíkovi říci: *Jdi, prodej, co ti patří, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne.* Ten poklad v nebi znamená stát se Ježíšovým učedníkem. Petr, Ondřej, Jakub a Jan, stejně jako bohatý celník Matouš-Lévi to udělali. Opustili všechno a šli za Ježíšem. To však neudělal ten bohatý mládenec. Odešel od Ježíše smutný, *neboť měl mnoho majetku.* Bohatství se pro něho stalo brzdou na cestě do života věčného, do Božího království.

Ježíš právě tehdy řekl svým učedníkům: Amen, pravím vám, že bohatý těžko vejde do království nebeského. Snáze projde velbloud uchem jehly než bohatý do Božího království. Takovým absurdním obrazem – veliký velbloud skrze ucho jehly – chce Ježíš povědět, že

bohatství je pro lidi často nepřekonatelnou překážkou na cestě do Božího království. Jistě nemusí jít jen o bohatství peněz. Je mnoho jiného bohatství, které my lidé máme, jímž se chlubíme, na němž si zakládáme. V podstatě všechno, co samo o sobě je dobré a užitečné pro nás, se okamžitě stává falešným bohem, když to zbožštíme, když to položíme na první místo ve svém životě. Pro někoho je to majetek, pro jiného to může být honění se za slávou, někdo chce druhé ovládat, mít je ve své moci, a jiný si chce zas užívat i toho, co není dobré. Všechno, co nám přeroste přes hlavu, se najednou stává otroctvím a my už nejsme svobodnými lidmi. Je mnoho falešných bohů, mnoho toho, co stavíme ve svém životě na první místo, které má patřit jenom našemu Bohu.

Ježíšovi učedníci jsou zděšeni nad tím, co právě slyšeli z úst svého Mistra. Ptají se: *Kdo potom může být spasen?* A tu Ježíš říká: *U lidí je to nemožné, ale u Boha je možné všechno.* Náš Bůh je schopen si poradit i s tak nemožným případem, jakým byl celník Zacheus v Jerichu. Jeho bohem byl majetek. Avšak setkal se s Ježíšem, spolehl na jeho lásku – a nemožné se stalo možným. Dokázal se změnit. Polovinu svého majetku rozdál chudým a velkoryse odškodnil ty, které v životě ošidil. Náš Bůh je Bohem, který se nechce s nikým a s ničím dělit o naše srdce. Je horlivý, jak víme z druhého prikázání, to znamená žárlivý. Buď Bůh, nebo mamon, řekne na jiném místě svým učedníkům Ježíš. U Boha je opravdu všechno možné. Každý člověk může Hospodina položit na první místo ve svém životě a být opravdu svobodným člověkem. Záleží jenom na nás, zdali se rozhodneme jako ten bohatý mládenec, nebo jako ten bohatý Zacheus. Chceme se stát i my Ježíšovými učedníky? Jistě, každý může zůstat u svého bohatství. Ale před každým z nás je cesta, kterou prošlapal Ježíš. Jeho cesta lásky ho nakonec stála život. Ukázal nám však nerozdělenou, celou lásku k Bohu a proto je naším Spasitelem. Svým životem a svou obětí za nás na kříži nás k takovéto cestě osvobodil a umožňuje nám ji. V evangeliu Janově (13,35) Ježíš říká: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni ke druhým.“ Nesobecká láska Božího Syna ničí naše sobectví a upravuje naši nesprávnou cestu tak, aby byla dobrá pro všechny lidi. Amen

## MODLITBA

Mnoho věcí i lidí nás v tomto světě mocně přitahuje. Uchraň nás, Pane, před tím, abychom jim dávali přednost před tebou. Chceme zůstat lidmi svobodnými a pravá svoboda je jen u tebe. Dej, abychom o ni dennodenně zápasili. Amen

PÍSEŇ č. 392 Z pravé víry vzchází

## SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

## PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Prosíme tě, Bože náš, dej, abychom znovu a znovu byli uchvacováni a strhováni tvým Synem Ježíšem Kristem. On nehledal svou vlastní slávu, nýbrž slávu a záchranu nás lidí. Tak se, Pane náš, přiznáváš ke všem odstrčeným a přehlíženým. Prosíme tě, odstraňuj z nás všechnu tvrdost a pýchu. Dej, ať nikdo mezi námi není opomíjen. Dej, aby křesťanský sbor byl ukázkou tvého království, aby v něm byla vždycky ochota k pokoře a službě všem lidem. Dej trpělivost i lásku těm, kteří se starají o nemocné; posiluj lékaře a zdravotní sestry. Dej nám poznat, co zvyšuje lidskou úroveň – o to ať se staráme především. Prosíme za dnešní svět, abychom ho nezhoršovali svou nerozhodností a nenávisť. Prosíme za ty, kteří stojí v čele států a národů, aby dostali od tebe moudrost, která jim často schází. Prosíme, dej, abychom se cítili odpovědni za všechno, co se kolem nás i na světě děje. Naděje příchodu tvého království dobra, lásky a spravedlnosti nás k tomu zavazuje.

Společně k tobě voláme slovy modlitby našeho Pána Ježíše Krista. Otče náš... Amen

## POSLÁNÍ

*My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás. Řekne-li někdo: „Já miluji Boha“, a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo*

*nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí. A tak máme od něho toto přikázání: Kdo miluje Boha, ať miluje i svého bratra. (1J 4,19-21)*

#### POŽEHNÁNÍ

*Hospodin strážce tvůj. Hospodin zastínění tvé tobě po pravici. Nebude ti škodit slunce ve dne ani měsíc v noci. Hospodin tě bude chránit ode všeho zlého, bude chránit tvou duši. Hospodin tě bude chránit, když budeš vycházet i vcházet od tohoto času až na věky. Amen*

PÍSEŇ č. 419 Mocný Bože, při Kristovu

## POUŤ NÁRODŮ NA SIJÓN

neděle Izraele

### VSTUPNÍ SLOVA

*Milost vám a pokoj, sestry a bratři, od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.*

*Ó přeuteššená chvíle, v níž jsem uslyšel ta slova: Do domu Hospodinova půjdeme spolu všichni mile, a že, ó Jeruzaléme, do tvých bran se dostaneme a uhlédáme to s radostí, jak Jeruzalém již zase je navrácen k své okrase při všem všudy podle slušnosti.* Amen

PÍSEŇ č. 85 Vždy, Pane, dobře svým jsi činíval

### MODLITBA

Hospodine, Pane náš, jako částka tvého lidu se stavíme před tvou tvář v nezasloužené naději, že nás přijmeš v celek svého lidu, pod moc svého Slova, naučení tvého Zákona; že okusíme štědrost tvých zaslíbení a blaženost tvého milosrdenství, které trvá podnes a na věky. Poněvadž se nemůžeme dovolávat své čistoty a spravedlnosti, prosíme, abys odpustil tvrdost našeho srdce vůči našim bližním a stvořil v nás srdce čisté, které by tě v pokoře a úžasu spatřovalo. Potři naše oči kolyriem tvé pravdy, abychom prozířeli, obmyj nás yzopem, abychom byli uzdraveni z mámení své soběstačnosti a dali si říci skrze tvé svědky jako od tebe samého. Navrať nám radost z tvého spasení, z tvé přízně k tvému lidu Izraelskému, z přítomnosti Židů v zemi zaslíbení i v diaspoře světa a ze vštípení církve z národů v kořen olivy Izraele. Obnov sliby dané církvi Ježíše Krista a uč nás očekávání tvých nových skutků. Zbav nás obav a neochoty vstoupit na cesty nové a institučně nezajištěné a učiň z nás střízlivých skeptiků raději děti schopné pláče, důvěry a radosti. Vezmi nás do školy Ježíšovy, postav nás do zástupu

kolem něho; s ním k tobě chceme volat: Abba, Otče! Chválíme tě a oslavujeme, protože jsi dobrý a tvé milosrdenství trvá na věky. Amen

## ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

Naše první čtení, bratří a sestry, je vybráno z Žalmu 83.; verše 2.-5. a 14.-19. zní takto:

*Bože, nebud' zticha, nemlč, Bože, nezůstávej v klidu! Hle, jak tvoji nepřátelé hlučí, kdo tě nenávidí, pozvedají hlavu, kuží proti tvému lidu tajné plány, radí se proti těm, které skrýváš: „Pojďme,“ praví, „vyhladíme je, ať národem nejsou, ať se jména Izraele ani nevzpomene!“*

*Bože můj, dej, ať jsou jako chmýří, jako stéblo unášené větrem! Jako požár, když stravuje lesy, jako plameny, když sežehují hory, tak je postihni svou bouří, svou smrští je vyděs. Pohanou jim pokryj líce, aby hledali tvé jméno, Hospodine. Ať jsou zahanbeni, vyděšeni navždy, ať se rdí a hynou, ať poznají, že ty jediný, jenž Hospodin máš jméno, jsi ten nejvyšší nad celou zemí!*

PÍSEŇ č. 414 Věčný Králi, Pane náš (nebo č. 33 Rozveselte se v Hospodinu)

## KÁZÁNÍ

Druhé čtení, které bude základem kázání, je slovo proroka Micheáše, z kapitoly 4., verše 1.-5., a zní takto:

*I stane se v posledních dnech, že se hora Hospodinova domu bude tyčit nad vrchoły hor, bude povznesena nad pahorky a budou k ní proudit národy. Mnohé národy půjdu a budou se pobízet: „Pojďte, vystupme na Hospodinovu horu, do domu Boha Jákovova. Bude nás učít svým cestám a my budeme chodit po jeho stezkách.“ Ze Sijónu vyjde zákon, slovo Hospodinovo z Jeruzaléma. On bude soudit mnohé národy,*

*ztrestá mocné národy, i ty nejvzdálenější. I překují své meče na radlice, svá kopí na vinařské nože. Pronárod nepozdvihne meč proti pronárodu, nebudou se již cvičit v boji. Každý bude bydlet pod svou vinnou révou, pod svým fíkovníkem, a nikdo ho nevyděsí. Tak promluvila ústa Hospodina zástupů. Každý jiný lid si chodí ve jménu svých bohů, ale my budeme chodit ve jménu Hospodina, našeho Boha, navěky a navždy.*

Milí přátelé, shromáždění ve jménu Kristově, předložené slovo nám ukládá, abychom nejprve odhlédli od sebe a upřeli pohled k Izraeli, lidu Božímu „staré“ – jak jsme si namnoze zvykli říkat – smlouvy. Toto kázání vychází z jistoty, že smlouva Boží s Izraelem trvá. Jako církev se dnes proto chceme na Izraeli a od Izraele učit, co to znamená být lidem Božím. „Neděle Izraele“ bývá v některých reformačních církvích stanovena na den blízký smutnému výročí tzv. „Říšské křišťálové noci“, která zahájila bezmezné utrpení Izraele – Židů ve dvacátém století, v němž jsme se většinou narodili. Vrcholem této persekuce byla „šoa“ – téměř zdařilý pokus o vyhlazení všech evropských Židů. Proběhl v naší blízkosti, do značné míry za našeho vědomí a bezmocného přihlížení, a jak církev většinou až později začala poznávat, zdaleka ne bez její spoluvin. Zastat se Židů a ujmout se třeba jen jednoho z nich, to dokázal jen malý zlomek křesťanů. Ani v té době však nepřestalo platit prorokovo slovo: *Kdo se vás dotkne, dotkne se zřítelnice mého oka (Za 2,8).*

Buďme šťastní, že netečnost církve ustupuje a že můžeme slavit neděli Izraele v souhlase a s doporučením velké části církve po celém světě, v Evropě zvláště. Tedy tam, kde nabylo pronásledování a vraždění Židů nejhrůznější podoby v dějinách vůbec. Přitom je zkušenost krajního ohrožení národa, úkladů o život a jejich velmi značný úspěch dávnou židovskou zkušeností, mnohokrát v Písmech Starého zákona reflektovanou. Její podoba v pozdějších a nedávných dějinách židovského národa je mementem celému lidstvu a církvi zvláště. Příliš dlouho přenechávala tyto události Židům jako spíše jejich věc. Nyní jde o to, aby církev hlas svých „starších bratří“ – jak Židům říkávají polští křesťané – konečně slyšela. Aby pochopila, že je to hlas krve Ábelovy, a provedla revizi svého svědomí. Nelze si myslit, že svými zástupci tak již učinila. Pokání v této věci nemůže být pouze

jednorázové. Jeho důsledky se ozřejmují postupně a církev je má vložit do své paměti a posléze podstaty.

Aby nebylo omylu: dnešním kázáním nechceme zaujmout jednoznačné stanovisko ke konfliktu na Blízkém východě ani k jednotlivým pokusům o jeho řešení, i když je nebudeme ani v nejmenším zlehčovat. Nechceme ani nadřazovat nesmírné utrpení Židů genocidě a utrpení jiných lidí, skupin a národů. Citlivost vůči osudu Židů by měla odpovědnost za život jiných lidí posilovat. Naše zvláštní odpovědnost vůči Židům však souvisí se zvláštností „lidu Páně“, lidu Božího. Donedávna užívala církev tohoto jména sama o sobě jen výjimečně. Nyní tak zvláště v ekumenických souvislostech činí častěji. Vyjadřuje tak touhu patřit k celému lidu Božímu. Věříme, že k němu patříme.

Jsme s ním mnohonásobně svázáni. Nelze ani v krátkosti vyjmenovat, co všechno jsme přijali od Hospodina právě prostřednictvím Izraele, co je nám společné nebo ve zvláštním smyslu společné. Víme však a vědět máme především, že skrze Izraele jsme přijali jak Písmo Starého zákona, tak vlastně i Nový zákon – neboť jeho autoři jsou většinou Židé. Žid byl a Židem zůstal i náš Pán a Spasitel. S Písmem jsme od Izraele přijali také Zákon, naučení smlouvy, která nás vyučuje a zavazuje k lásce k Bohu a nedílně s ní k lásce k bližnímu. Od nikoho jiného jsme takové dary nepřijali, a jejich bohatství nikdy nevyčerpáme.

Proto naše věc se Židy není uzavřena. Duchovní vyvlastnění Židů ve smýšlení mnohých křesťanů i v jejich teologii byl kardinální křesťanský omyl, který ve svých důsledcích přispěl ke zločinu na celém evropském Židovstvu. A zatím, tak jako v každém trpícím člověku, v Židech a i s nimi trpěl také Ježíš, náš Pán. Trpěl v každém a s každým z nich, se starcem i dítětem, kteří byli vedeni jako ovce k zabití. To je také jeho, Kristova věc, „jež nám zde svěřena“. Věc nemalá, která si žádá naší odpovědi.

Proroci – také Micheáš, z něhož jsme několik slov četli – vyhláší nad Izraelem své doby (v 8. stol. před Kristem) soud a vidí neblahý osud svého národa jako důsledek toho, že neplnil své poslání být svědkem jediného, svého Boha mezi národy. Že potupil smlouvu, kterou s ním uzavřel, modloslužbou, nedbáním Zákona a znevážením

chudého. Ale jako snad všichni proroci bez výjimky, tak i Micheáš přerušuje soud nad svým lidem, pro naše citění až neúnosně přísný, a vyhlašuje Boží věrnost právě takovému Izraeli. Prorokuje o změně situace, odpuštění hříchů a novém povolání Izraele k životu a službě.

Micheášova slova, která jsme četli, nalézáme téměř doslova také v 2. kapitole knihy Izajášovy. Můžeme je nazvat vizí budoucnosti Izraele uprostřed národů. Co máme rozumět „vizí“? Nemylme se, prorok není snílek. Má přesný cit pro dějinnou situaci. Na rozdíl od Izajáše neočekává záchranu Jeruzaléma před zkázou. Obrazu o pouti národů na Sijón předchází chmurná vize zkázy chrámu a pádu království: *Sijón bude kvůli vám zorán jako pole, z Jeruzaléma budou sutiny, z hory Hospodinova domu návrší zarostlá křovím*. Obviňuje jeho představitele: *Sijón budujete krveprolitím, Jeruzalém bezprávím* (Mi 3, 12). To jsou jen kratičké úryvky jeho výpovědi.

Až potud bychom snad mohli prorocká slova pokládat za pronikavé kritické hodnocení současného stavu a odhad jeho následků. Tím jsou ale jen v prvním plánu. Prorocká vize směřuje dále, do budoucnosti, až do „posledních dnů“. Tehdy vyjde najevo podstata bytí Izraele a nezrušitelnost jeho zvláštního poslání mezi národy. Micheáš vidí proudit národy na Hospodinovu horu v Jeruzalémě, která se tyčí nad vrcholy hor. Tam putují národy větší a nesrovnatelně mocnější než Izrael, které mají ve své zemi třeba vyšší hory, a jak můžeme poučeně dodat, velkolepější chrámy a stavby, nad nimiž dodnes žasneme. Národy, které podepřely výkon své moci pevným a moudrým zákonodárstvím, z něhož se také Izrael poučil, starším, než byla smlouva na Sinaji. Dokázaly účelně organizovat život obyvatel svých říší a uměly se postarat o jejich obživu, což svého času přispělo také Izraeli k zachování života. Některé z nich vytvořily pozoruhodné náboženské ideje a založily na nich velkolepý kult. Zachovaly monumentální svědectví svého duchovního vzepětí v architektonickém, literárním i výtvarném výkonu svých kultur a znamenaly tak přínos všemu lidstvu.

Čím se mezi nimi může chlubit nepatrný Izrael? Ničím jiným než svým Bohem. To ostatní, právě vyjmenované, jako by málem nebral na vědomí. Izrael nebude bažit po výsadách národů. Naopak,

národy poputují na Sijón, Hospodinovu horu v Jeruzalémě. Tak to vidí Micheáš, tak to vidí Izajáš.

Co tam budou národy hledat? Přesně to, co bylo v centru také pro Izraele: Hospodinovo Slovo, jeho Zákon, jeho naučení. On – Bůh Jákobův – je bude učit svým cestám. Národy jsou v této úloze vítány, přijaty. Také ony mají být vyučovány smyslu Zákona, přijatého na Sinaji. Nikoli pouze liteře, která může umrtvovat a smyslem se mýjet. Budou vyučovány příkázáním, z nichž každé žije a dýchá Božím Duchem a každé je jako štítem chráněno mocným nárokem: „Já jsem Hospodin...“ V přimknutí k Bohu Izraele čeká národy velká budoucnost.

Možná, že se nám to nezdá: Dobře, šlo o pohanské národy kdysi, ale my? Vždyť máme něco lepšího než židovský Zákon, o němž se přece i apoštol Pavel vyslovil tak ostře, a jak se nám zdá, odmítavě. Ale zadržme. Ještě jsme zdaleka nedocenili vzácnost Zákona. Pán Ježíš – náš Pán – smyslu Zákona vyučoval své současníky a především své učedníky. Miloval „Zákon a proroky“. Nejčastěji citoval z Deuteronomia, „Opakování Zákona“; aktuálně osvětloval jeho smysl, osvětloval jinak těžko průhlednou přítomnost a žádal si odpovědi posluchačů. Známe jeho výrok, že ze Zákona nepomine ani literka ani čárka, dokud se nenaplní každé z jeho slov. Kázání na hoře je vlastně výklad Desatera a vyzařuje naprostou oddanost dokonalé Boží vůli v jeho Písmech zjevené. Ještě jsme zdaleka nedorostli k patřičné chvále Zákona Božího.

Postupme však ještě dále ve vizi prorokově. Vyslovuje v ní nejniternější a přitom nejkonkrétnější potřebu lidstva tehdejšího, již dobře rozumíme. Početné, technicky nesrovnatelně vyspělejší lidstvo naší současnosti, má-li vůbec přežít, potřebuje totéž: Jakému umění se mají národy učit?

*I překují své meče na radlice, svá kopí ve vinařské nože. Pronárod nepozdvihne meč proti pronárodu, nebudou se již cvičit v boji. Každý bude bydlet pod svou vinnou révou, pod svým fíkovníkem, a žádný jej nevyděsí. Tak promluvila ústa Hospodina zástupů.*

Cílem vyučování na Hospodinově hoře je tedy odpočinutí od bojů a válek, šalóm, mír, život v pokoji, bez násilí, křiku a útlaku. Prorok ví, že každý, židovský i jiný, národ se těmto věcem musí učit, a

to „na Hospodinově hoře“. On sám *bude nás učit svým cestám a my budeme chodit po jeho stezkách*. Odtud vytryskne pramen obnovy ke zdraví a dobru všech národů.

My snadno zapochybujeme: Není prorokova vize spíše iluzí? Vždyť svět i za všech proměn zůstává v podstatě stále stejný, tak jak to odpovídá lidské přirozenosti. Jak máme spolehnout na něco, co se navíc má stát až „v posledních dnech“, které si stejně neumíme představit? Proto také žijeme, tak to vypadá, jako by velké vize nebylo. Ale zkusme si představit, že by jí skutečně nebylo. Že by nebylo těch, kteří se jí drží. Kteří pochopili, že Království Boží naproti běžným předpokladům nejen přijde, ale také již je mezi námi. Proto svět dosud trvá, a není jen zkažený, nýbrž také krásný, žádoucí, proniknutý skrytou horoucností, která spěje k projevení.

Takové chápání věci nejtěsněji souvisí s posláním Izraele. My si totiž nejen můžeme něco představit. My totiž také víme něco, co nemůžeme zapřít. Na hoře Sijónu, vrchu Moriah (G 22,2; 1 Pa 3,1), osvědčil Abraham svou víru, když byl hotov obětovat Izáka. Kámen, na němž měl být obětován Izák, se stal oltářem svatyně chrámu. Na této hoře stanul také Ježíš před svými soudci. Na něm se ukázalo, jak to Bůh myslí se svou spravedlností a se svou láskou. Také my jako lidé z „národů“ či „pronárodů“ máme možnost účasti na velikém díle Božím, které již zanechalo za sebou zřetelnou stopu a které není u konce.

Můžeme se ohlížet, jak nepatrné je podle našich měřítek toto dílo. V učebnicích dějepisu zaujímá obvykle jen hubenou stránku mezi množstvím zbytných informací. Můžeme také Izraele – Židy – jako národ vyvolený za svědka mezi národy kritizovat, může nás dráždit svou zvláštností a svým vybočováním z rodiny národů. Odvážili bychom se však postavit naproti tomu církve jako lid, který obrazu lidu Božího lépe odpovídá? Nemuseli bychom odejít s hlubokým zahanbením?

Nedejme se mýlit okolnostmi, jako se jimi nedal mýlit Micheáš. Budoucnost národů viděl ve vyučování na hoře Hospodinově. To, čeho se od Hospodina dostalo Izraeli, má přijít k nejvyššímu dobrému také jim. To je vzdáleno vši pýchy. Vždyť národům se zaslibuje místo u Boha vedle Izraele. Od Boha je jim

zaslíbeno i jméno (Iz 56,5). U Boha, na jeho svaté hoře, je dost místa pro mnohé.

Zdeptaný, pohrdaný Izrael, právě ten, ne jeho pyšný, vysílá toto poselství do všech světa stran. Někomu se ovšem nelíbí, že by se měl vracet k Izraeli, aby poselství Boha Jákobova uslyšel. Myslí si: Máme přece Bibli, a máme svého Krista, co ještě potřebujeme? Jsme-li však lid Boží, proč bychom se neměli učit na Sijónu, od Izraele, ze slov, která byla svěřena k opatrování nejprv Izraeli? Ten, kdo ví, co přijal jako křesťan v Kristu, neskrblí, nebojí se vyjít ze svého opevnění a putovat i k těmto počátkům, k pramenům vod, které se jako v knize Zjevení rozlévají z bran Jeruzaléma ke zdraví národům.

Ale co my máme udělat právě tady a právě teď? I na to nalézáme odpověď zcela jasnou: *Každý jiný lid si chodí ve jménu svých bohů. Ale my budeme chodit ve jménu Hospodina, našeho Boha, navěky a navždy.* K tomu se nechme pozvat, bezodkladně, bez marných spekulací. Neztrácejme čas čekáním na poslední dny. Slovem Micheášovým jsme k tomu povzbuzováni a zváni.

Radujme se z jeho svědectví a budme za ně vděční. Přejme Izraeli pokoj a přimlouvejme se za něj. Naši modlitbou ať se stanou slova Žalmu 122 (*v přebásnění Bratra Jiřího Strejce*).

#### MODLITBA

Budiž pokoj tvůj rozhojněn, Jeruzaléme, v tvých schránách, věžích, palácích i branách, vnitř i zevnitř buď jím zmocněn. Toho tobě věrně žádám pro bratří, kteréž v tobě mám, i pro jiné přátele milé, zvláště pro dům Boha našeho i já též tvého dobrého chci hledati vždy každé chvíle.

Amen

PÍSEŇ č. 67 Ó Pane, smiluj se nad námi (nebo č. 195 Všichni, kdo skládají)

## SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

### PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane dobrý a věrný, přimlouváme se za tvůj lid Izraelský, který jsi dal za světlo národům a z něhož vzešel náš Pán a Spasitel, světlo světa. Děkujeme za svědectví, které jsi prostřednictvím svého lidu dal také církvi. Přimlouváme se za dnešní národ židovský. Zaslíbil jsi svému lidu zemi a bezpečné místo k bydlení, naplň jim, prosíme, svá zaslíbení. Splň svá zaslíbení daná všem dětem Abrahamovým, Židům i Palestincům, žijícím s nimi ve společné zemi. Rozpomeň se na Arabů jako potomstvo otce všech věřících Abrahama. Povstaň v moci svého Ducha a skleň duhu svého slitování nad námi svárlivými, hříšnými lidmi. My jako tvůj lid a učedníci Ježíšovi tě chceme hledat i na cestě tvých soudů a dovolávat se tvého jména uprostřed bezdomoví a odcizení mnohých. Se všemi bídými, vyprahlými, sužovanými a opovrhovanými k tobě voláme také my zde shromáždění, ne snad pro své zásluhy, ale pro tvé jméno a protože nás tak učil tvůj Syn, náš Pán Ježíš Kristus. Přispěj nám ku pomoci, abychom nezahynuli. Neboť ty, Bože jediný, jsi Stvořitel a Vysvoboditel nás všech. Otče náš... Amen

### POSLÁNÍ

*Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem. (Mi 6,8)*

### POŽEHNÁNÍ

*Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář! Ať je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi národy tvoje spása! Kéž ti, Bože, lidé vzdají chválu, kéž ti vzdají chválu všichni lidé! Milost našeho Pána Ježíše Krista buď s vámi. Amen*

PÍSEŇ č. 634 S námi je Bůh náš (nebo 443 Přijď, Králi věčný náš)

Poznámka k „neděli Izraele“:

*Jeden z našich minulých synodů doporučil sborům mít jednu neděli jako „neděli Izraele“. K tomu účelu může být vhodná např. 10. neděle po sv. Trojici, která je v evangelických církvích luterského vyznání už od 16. století označována jako neděle Židů. V těch dnech si Židé připomínají zničení Prvního i Druhého chrámu, což bylo mezi křesťany nejednou interpretováno jako definitivní soud nad Židy. Neděle Izraele je jedním z pokusů, jak toto pomýlení napravit.*

## JEŽÍŠOVA SLÁVA

### VSTUPNÍ SLOVA

*Hlahol Bohu, celá země! Pějte žalmy k slávě jeho jména, jeho chválu šířte chvalozpěvem. Řekněte Bohu: Jakou bázeň vzbuzují tvé činy! (Ž 66,1-3) Haleluja!*

PÍSEŇ č. 89 Zpívat chci na věky o Páně milosti (1-6)

### MODLITBA

Všemohoucí Bože! Ty máš moc nad lidským srdcem a životem. Z toho poznáváme, že jsi Pánem nad nebem i zemí. Proto k tobě přicházíme s důvěrou a prosíme, abys posílil všechny, kdo zápasí o spravedlnost; tak bude ve světě ubývat těch, jimž není do zpěvu a kteří se nemohou radovat. Děkujeme ti za to, že jsi nám dal důvod k věčné radosti, neboť jsme věčně zapsáni ve tvé paměti a nikdo nás nevytrhne z tvé ruky. Vždyť jsi nás koupil pro sebe za drahou cenu obětí svého Syna, abychom už patřili tobě a nikomu jinému na celém světě. Tobě, Bože všemohoucí, Synu i Duchu svatému buď čest i sláva na věky. Amen

### ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z Písma svatého poslyšte oddíl z Proroctví Izajáše, z kapitoly 62., verše 1. až 5.:

*Kvůli Sijónu nebudu zticha, kvůli Jeruzalému si nedopřeji odpočinku ...*

PÍSEŇ č. 157 Chvaltež Boha! Necht' sláva, čest

## KÁZÁNÍ

Základ kázání je vzat z Evangelia podle Jana, kde ve 2. kapitole ve verších 1. až 12. čteme:

*Třetího dne byla svatba v Káně Galilejské. Byla tam Ježíšova matka; na tu svatbu byl pozván také Ježíš ...*

*Ježíš zjevil svou slávu.* Těmito několika slovy shrnuje evangelista Jan smysl jednoho z nejznámějších novozákonních příběhů. Ale také jednoho z těch příběhů, který vyvolává naše rozpaky. Neboť proč musel Ježíš svou slávu a svou moc dokazovat zrovna takovým zázrakem, jakým je proměnění vody ve víno na jedné galilejské svatbě? A nepodporuje tahle zpráva beztak příliš velkou spotřebu alkoholu v dnešní době?

Nu – po pořádku: Ježíš nemusel na tu svatbu vůbec jít. Jan Křtitel by na svatbu nešel. Pro kazatele z pouště se blížil konec věku a svou výzvu podtrhl velmi asketickým způsobem života a výzvou k pokání.

Pro Ježíše už tady ovšem nový věk byl a jeho účastníci se z něho mají radovat jako svatebčané na svatbě (Mt 9,15). Ježíš také svou moc nedokazoval. Jen učedníci přitom cosi pochopili, zatímco ostatní neporozuměli ničemu a ocenili jen kvalitu nového vína. A hlavně, přitom nešlo o zázrak či „div“, jak překládali Kraličtí, ale o *znamení*, jak čteme v Ekumenickém překladu. „Znamení“ je zahalené tajemství Ježíšovo. Nikoho jím nenutí k víře, nic jím nedokazuje, jen jím zve k sobě ty, kdo chápou a chtějí jít za ním. A na cestě za ním nikdo nezneužívá dobrých Božích darů. Znamení vždy na něco ukazuje a odhaluje budoucnost. Toto znamení z galilejské Kány ukazuje na tři stránky slávy našeho Pána Ježíše.

První slavná věc je, že mu jeho matka Marie může říci: *Už nemají víno*. Tedy i své všední starosti a obavy, s nimiž se musíme potýkat, můžeme předložit svému Pánu a on má pro ně pochopení. Podobně jako měl pochopení pro drobné lidi v malé galilejské vesničce.

Konala se tam svatba a při ní došlo víno. Asi byli chudí a přišlo víc lidí, než čekali. Může Ježíše zajímat tahle *t r a p n á* situace? Byla

to trapná nesnáz, protože to byla tenkrát veliká hanba a poznamenala by rodinu i ty dva mladé lidi při jejich vstupu do života v obci. A Ježíš má pro ně pochopení.

Je to podivuhodný příběh: Syn Boží přišel do tohoto světa, aby přemohl hřích a smrt, aby z nás svou obětí sňal naši vinu. A tuto velikou cestu za velikým posláním začíná tím, že při svatbě drobných lidí pomůže jedné rodině z trapných nesnází. Názorněji to nelze ukázat. Pán Ježíš je Spasitel i pro drobné všední situace a nesnáze. Náš život se totiž také skládá z drobných těžkostí. I o nich můžeme říci svému Spasiteli. On chce naplnit naše prázdné nádoby, i naše prázdné dny, novou radostí. Kolika zkušeností se přitom zbavujeme, že nevyhlížíme k němu. A kolika zkušeností zbavujeme své bližní, když nepočítáme s tím, že Ježíš chce pomoci i jim třeba zrovna našima rukama!

Všimněme si, že na havarijní situaci v zásobách upozorní Ježíše jeho matka Marie. Církevní otcové v ní viděli obraz církve. Nemá být církev Marii podobná i v tom, že nese nouzi světa a jeho nesnáze před Kristův trůn? A má to dělat i tehdy, když plně nerozumí Kristovým záměrům a jeho *hodině*, jako tenkrát všemu nerozuměla Marie. Jedno věděla přesně: že Boží Syn může pomoci; a že ona má poradit: *Cokoli vám nařídí, učíte!* Přímluvy církve a vyzvedávání autority Kristovy patří k tomu, v čem je a zůstává církev v tomto světě nezastupitelnou.

S Ježíšem z Nazareta vstoupilo do světa cosi, co se podobá proměně vody ve víno. Mysleme na to, že evangelista Jan asi šedesát let promýšlel Ježíšovy příběhy i výroky, do hloubky promeditoval jejich smysl a vložil do nich i zkušenost mladého křesťanského hnutí se vzkříšeným Kristem. Proto jeho vyznání o Kristu má vždy několik vrstev. *Voda* tu symbolizuje starý věk a *víno* věk nový, přinesený Kristem.

Starý věk, který právě končí, je židovství, jehož základní součástí bylo očišťování. Všecky zákonné předpisy, týkající se jídla, pití, oblékání, kontaktů a práce, byly zaměřeny na čistotu života. V čistém životě se měla zrcadlit Boží svatost. Ale svatost života dostala časem negativní ráz. Projevila se také v tom, že zákoníci vyčetli v době Ježíšově ze Starého zákona 613 nařízení, z čehož negativní zákazy tvořily větší část než pozitivní příkazy. Ale ať už prikazovaly nebo

zakazovaly, neproměňovaly člověka. V nejlepším případě vybičovávaly vůli a snahu, ale nedodávaly sílu k plnění. Vedly k náboženské přetvářce nebo sebeklamu.

Tak židovstvu došlo víno. Chyběla mu radost. Neboť „víno obveseluje srdce člověka“ (Ž 104,15). S Ježíšem z Nazareta přišlo Boží království. Ono je tou předpověděnou slavností a silou. Kde není této proměňující moci a radosti, musí nastoupit umělé oživovací prostředky. Ale jako tenkrát nepomohly nové a nové zákazy a příkazy, tak nepomohou nové metody a nové formy práce zakrýt naši chudobu před Bohem. Neboť všechny ty předpisy o mytí a očišťování doma i v chrámě byly výrazem pocitu, jak nedokonalý je lidský tvor před svatým Bohem. Omývání před jídlem i mezi jídlem mohlo sice osvěžit tělo, ale srdce zůstalo sobecké a nevykoupené jako předtím.

Nedokonalost židovství vyjadřuje i číslo šesti velkých kamenných nádob. Zatímco číslo sedm je číslo úplné a dokonalé, je šestka číslem nedokonalým a neúplným; šest kádí symbolizuje nedokonalost židovského Zákona, který nemohl proměnit člověka. To může učinit jen nové víno Evangelia, Ježíšovo Slovo, jež očistí (15,3) mocí Kristovy oběti (1,29). Ježíš svým příchodem nahradil nedokonalost Zákona dokonalostí své milosti. A veliký obsah kádí (480 až 720 litrů) naznačuje, že milost Ježíše Krista je pro všechny lidi. Žádná pozemská nouze nemůže Kristovu milost plně vyčerpat, vztáhne-li k ní člověk pokorné ruce a kající srdce.

A tím jsme u třetí roviny. Tak jako je voda obsažena i ve vínu, není ani Zákon zrušen a znehodnocen. Přestává být diktátem a stává se touhou Duchem obnoveného, znovuzrozeného srdce (3,3 nn) právě tak, jako vlivem vinné révy a žářem slunce se promění voda, čerpaná ze země, v ušlechtilou šťávu. Tak se může i náš přirozený život proměnit v život, utvářený milostí. Zůstáváme přitom totožnou osobností, jen naše přirozenost je proměněna v něco ušlechtilejšího. Je to někdy dlouhý proces. Ale kdo dovolí Duchu svatému, aby na něm pracoval, a kdo pod Kristovým vlivem sám na sobě pracuje, svlékne ze sebe starou kůži a ukáže se na něm cosi nového, co ochutnají i jiní.

Klíčový význam v přečteném textu má Ježíšova hádankovitá věta o jeho hodině, která ještě nepřišla. Přejde teprve ve chvíli jeho utrpení a povýšení na kříži (13,1). Všechno, nač příběh o proměnění

vody v galilejské Káni ukazuje – Ježíšův zájem o nouzi lidí, dar proměňující milosti i obnova života – bude plně uskutečněno teprve Ježíšovou obětí. A odehrává se při těch, kdo se Kristovou obětí dají oslovit.

Právě Kristovo Slovo hraje v celém příběhu rozhodující úlohu: *Naplňte – naberte – doneste!* Mezi těmito slovy se odehrává proces proměnění. Tu se zjevuje jednota Syna s Otcem, Bohem Stvořitelem. A když si Bůh poradil se světem a dal mu svým Slovem vznik, proč by si nemohl poradit i s námi?

Všimněme si na závěr ještě jednou rámce dnešního textu a příběhu: Odehrává se v domácím kruhu, při slavnostní a přece nesvátečné situaci *d o m a*. Ježíšova sláva, sláva jeho zájmu a pomoci, zazářila v prostoru jedné domácnosti. Nebudeme asi daleko od pravdy, že domov je místo, kde by se měla nejspíš projevit novost a jinakost života, obnoveného Kristem. A zatím často nás cizí lidé znají z naší nejlepší stránky, a ti, s nimiž žijeme, z té nejhorší stránky. Je-li pravda, co kdosi řekl, že „člověk je Boží sen“, pak naše chování a jednání v nejbližším okolí je testem, jak tento Boží sen realizujeme.

Měli bychom dokázat, že s Ježíšem do našeho života vstoupilo něco, co připomíná proměnu vody ve víno. Bez Ježíše by byl náš život jednotvárný a nezajímavý; s Ježíšem se stává vzrušujícím, zajímavým a radostným. A kdo jiný to může lépe potvrdit než ti, kdo s námi žijí a pracují? Vnášíme i do jejich života nové víno radosti? Radosti z Krista a jeho možností?

Když evangelista Jan vyprávěl tento příběh, chtěl říci i nám, co znamená život s Kristem. Kamkoli se Ježíš obrátil, když vstoupil do lidského života, vždy se přitom měnila voda ve víno. Už na nás někdo tu proměnu upozoroval? Amen

#### MODLITBA

Kriste Ježíši, Synu Boží! Děkujeme ti za nevyčerpatelné bohatství milosti, kterou nám nabízíš ve svém Slovu i u svého stolu. Děkujeme ti za to, že na cestě za tebou se můžeme stát proměněnými a radostnými lidmi. Prosíme tě, veď nás a posiluj. Amen

PÍSEŇ č. 377 Ach, obnov mne, věčné světlo

## SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

### PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, odpusť nám, co při nás zůstává staré a neproměněné, co tě málo lidem doporučuje a co nikoho nemůže přitáhnout na cestu za tebou. Prosíme tě za všechny lidi, kterým došlo víno síly a radosti, ať už pro veliké zklamání nebo utrpení, pro křivdu nebo bezpráví, nebo i pro docela obyčejnou únavu a selhání. Myslíme přitom i na sebe sama, buď nám milostiv. Prosíme tě za církev, která často vaří z vody a nedovede nabídnout víno nového věku, silnou víru, lásku bez hranic i odvážnou naději pro tvé Království. Prosíme tě za ty, kteří nám zvláště leží na srdci, jejichž jména ti v tichosti předkládáme ... Ty, náš Pane, slyšíš i to nevyslovené. Otče náš... Amen

### POSLÁNÍ

*Slyšeli jste o Kristu a byli jste vyučeni podle pravdy, která je v Ježíši. Odložte tedy dřívější způsob života, staré lidství, které hyne klamnými vášněmi, obnovte se duchovním smýšlením, oblecte nové lidství, stvořené k Božímu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy. (Ef 4,21-24)*

### POŽEHNÁNÍ

*Ti, kdo skládají naději v Hospodinu, nabývají nové síly; vznášejí se jako orlové, běží bez únavy, jdou bez umdlení.*  
Amen

PÍSEŇ č. 523 Ježíš živ jest i já s ním (2)

## SMÍM OPĚT KÁZAT

### VSTUPNÍ SLOVO

*Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatéh.*

*O Hospodinově milosrdenství chci zpívat věčně, svými ústy v známost uvádět tvou věrnost po všechna pokolení. Blaze lidu, který zná vítězný hláhol, který chodí ve světle tvé tváře, Hospodine (Žalm 89,2.16). Amen*

PÍSEŇ č. 89 Zpívat chci na věky o Páně milosti (1 až 6)

### MODLITBA

Náš nebeský Otče, chceme tě dnes oslavovat písněmi a žalmy a vyvyšovat tvé jméno. Bereme do rukou svatá Písma, abychom slyšeli o tvých převelice slavných činech. Apoštolé i proroci svědčí o tvé jedinečnosti. Není, kdo by se ti vyrovnal, v nebi ani na zemi. Nepochopitelné je všechno tvé úsilí o člověka. Zápasíš o každého, koho jsi stvořil. Učíš každého, jaké má poslání. Obrovská je tvá láska, kterou lidi miluješ. Milostivě odpouštíš všem, za něž se tvůj Syn obětoval a vytrhl je z pout hříchu. Nesmírná je tvá moc. Tvůj Duch nás proměňuje, činí svatými a užitečnými nástroji ve tvých plánech. Jak si to vše zasluhujeme? Čím se ti odvděčíme? Posilni naši víru. Dej horlivost v poslušnosti. Ukaž nám naše místo v církvi. Nenech nás v naší pomíjejícínosti. Obrat' naše oči k svému přicházejícímu Království. Tvá je moc i sláva na věky. Amen

### ČTENÍ PÍSMY SVATÉHO

Slova prvního čtení jsou zapsána ve Starém zákoně, v knize Proroctví proroka Izajáše, v kapitole 2., ve verších 1. až 5. Čteme tam toto:

PÍSEŇ č.244 Ve jméno Krista doufáme (1 až 4)

## KÁZÁNÍ

Druhé čtení Písma svatého, z něhož bude vycházet dnešní kázání, najdeme v knize Skutků apoštolských, kapitola 26., verše 19. až 29:

*A tak jsem se, králi Agrippu, nemohl postavit proti nebeskému vidění ...*

Pavel je ve vězení. Tušil už dávno, že bude muset trpět. Měl namále, že ho v Jeruzalémě neukamenovali. Zachránili ho vojáci římské posádky. Obstoupili ho a tak oddělili od rozlíceného davu. Byl to jeden z těch okamžiků, o němž Pavel říká, že mu Bůh pomáhal. Však bude ještě mluvit o cestách, jimiž ho Bůh vedl.

Ale ani ve vězení není v bezpečí. V Jeruzalémě mu Židé ukládají o život, proto je převezen do Cesareje. Do sídla římského místodržícího Felixe. Muže, o kterém bylo všeobecně známo, že je krutý a úplatný. Když Felix zjistí, že záležitost Pavlova je věc židovské víry, které nerozumí, řekne si, že čas pracuje pro něho. Rozhodne se nechat Pavla ve vězení. Těší se nadějí, že prosba o Pavlovo propuštění mu vynese nějaké peníze.

V Pavlovi, svědku Páně, nabitém mocí a silou evangelia a vědomím poslání samého Pána, to zatím vše jako v přetopeném kotli. Zavřen do čtyř stěn se zřejmě trápí. Prý to mají i naši faráři těžké, když odejdou do důchodu a skončí svou celoživotní práci. Těžké to asi bude pro každého, kdo přestane být užitečný, přestane se pohybovat mezi svými spolupracovníky a rozhodovat o tom, co dělat. Pavel to má ještě složitější. Má kázat. A má co kázat. Ale místo toho čeká už dva roky ve vězení. Jak v něm muselo evangelium kvasit! S jakou dychtivostí musel vyhlížet chvíli, až bude opět moci promluvit. A když mu byla tato chvíle dána, nezaváhal.

Po Felixovi nastoupí jako nový místodržící Porcius Festus. To je člověk velmi svědomitý. Do čtrnácti dnů povolá vězně a dá mu na

uváženu: Chceš být souzen v Jeruzalémě? Pavel se jako římský občan odvolá k císařskému soudu do Říma. Teď je třeba připravit všechno k jeho transportu. Včetně popisu jeho viny. Jenže ouha! Co má Festus napsat, když Pavlovu případu nerozumí?

A tu mu osud přihraje zvláštní příležitost. V souvislosti s jeho nástupem ho přijede pozdravit král Agrippa. Král z herodesovského rodu, Žid. A s ním jeho sestra Bereniké. Ve chvíli, kdy spolu hovoří, vyčerpají vzájemné lichotky a rozhovor hrozí uváznout na mělčině, vytasí se Festus s prosbou, zda by mu Agrippa jako věřící Žid nepomohl při formulaci spisu, který má Pavla do Říma doprovázet. Povolají vězně a vyzvou ho, aby se hájil. Závěrečnou část této Pavlovy řeči jsme četli.

Na jedné straně to byla příležitost pro Pavla konečně promluvit. Konečně uvolnit ventil evangelia, které mu bylo dražší než vlastní existence. Ale na druhé straně to nemělo smysl. Bylo přece jasně rozhodnuto, že soud se bude konat v Římě. Pro Festa a především pro Agrippu to měla být jen jakási kratochvilé. Společenská událost, na kterou Festus neváhal pozvat nejpřednější z města, úředníky a velitele všech vojenských oddílů, které byly v Cesareji. A připravil opravdu představení, které bylo pastvou pro oči. Pavel v něm měl přiřčenu jednu roli. Roli k pobavení vzácných hostí. Neodloží Pavel ještě pro tuto chvíli svůj vnitřní přetlak? Svou roli sice odmítnout nemůže, ale nedá se cestou Ježíše Krista? Ten kdysi před jiným králem z Herodesova rodu nepromluvil ani slova. Oněměl jako beránek vedený k zabití. Nevzpomene před shromážděnou smetánkou na Ježíšovo slovo: Nedávejte svatého psům a neházejte perly před svině? Copak může mít tato společnost uši pro slovo evangelia, kterým on hoří, kterým on žije, které je jeho nadějí v životě i v smrti? Co zvítězí? Poslání a touha promluvit, nebo smysl pro důstojnost?

Pavel k našemu velkému překvapení tuto roli bere. Sice po svém, ale bere. Ví dobře, před kým stojí. Umí rozlišovat a ví: Festus není totéž co úplatný Felix. Je to člověk, který má jistou důstojnost. Zcela jinak je tomu s představitelem herodesovského rodu. Je to rod krvelačný. Jakýsi předek Agrippův dal povraždit betlémské děti. Jiný dal pro malichernou záminku stít Jana Křtitele. A třetí herodesovec připravil o život apoštola Jakuba a chystal i veřejnou popravu apoštola

Petra. Pavel dobře věděl, koho má před sebou. A Agrippova sestra Bereniké? To byla krasavice, asi ve čtyřiceti letech, s vlasy platinové barvy. Žena, která šplhala výš a výš. Když římský vojevůdce Titus, pozdější císař, obsadil Jeruzalém, stala se jeho milenkou a tak by se málem jednou stala i císařovnou. I tuto ženu po boku krále Agrippy musel mít Pavel před očima.

A přece se Pavel rozhodl nést ryzí evangelium a nenechat se unést nějakou nechutí svého srdce. Naopak, jeho řeč působí v tomto pompézním prostředí jako perla. Co kdyby se mezi přítomnými našel nějaký hledač vzácných perel, který si tuto perlu tak oblíbí, že jiné prodá, jen aby tuto jednu získal?

Pavel začíná slovem o štěstí. Pokládám se za šťastného, králi Agrippe, že se smím dnes před tebou hájit. Pokládám to za šťastný, nádherný den v mém životě! Smím opět kázat! Hned nato přechází Pavel k příběhu svého života. Připomíná svou přísnou, farizejskou výchovu. Možná, že Agrippovi, a zvláště jeho sestře, při této zmínce zatrnulo. Před nimi stojí člověk přísné zbožnosti. Kde se oni mohou měřit s takovou mravní čistotou, s takovou opravdovostí! Ale Pavel tímto směrem nepokračuje. Nepřipomíná soud a zdrženlivost, jako kdysi Felixovi a jeho manželce Druzille. Rozehraje struny, které jsou v králi Agrippovi. Začne mluvit o dvanácti pokoleních izraelských, jimž je Bůh věrný. Jimž dal naději, že jeho dílo nezmaří ani smrt. Pro tuto naději lidu izraelského je obžalován. Pro naději, že mrtví vstávají z mrtvých. V této podobě káže evangelium Ježíše Krista. To velikonoční evangelium, že Ježíš byl na Velký pátek ukřižován, umřel, byl pohřben a v neděli velikonoční vstal z mrtvých. To je naděje Izraele. A hned dozrává, že se této cestě Boží protivil. Dozrává se ke všemu, čeho se dopouštěl. Jako smyslů zbavený špehoval věřící v Krista, dával je uvěznit a měli-li být usmrceni, schvaloval to. Ale pak měl vidění. Sám Kristus jej na jeho cestě zastavil a přijal do své služby. V jeho řeči dochází najednou k zvláštnímu obratu. „Nemohl jsem, králi Agrippe, zůstat po tom všem nevěřící.“ Pavel mluví, jako by stál před soudem Božím. Cožpak to jde zůstat nedotčen, nehořet, když člověka zasáhne blesk Boží? Blesk, který všechno obrací naruby? Cožpak to jde neobrátit se k Bohu a nevydat mu své srdce?

Kazatelův životní příběh slouží jako návnada. On sám prošel cestou vzpurnosti. Odmítal Ježíše Krista. Ale Bůh ho přemohl a zlomil. Bůh mu pomáhal. Čtyřicet se jich smluvilo, že nebudou jíst a pít, dokud ho nezabijí, ale on je až dosud živ.

Pavel má co kázat. Je nabitý nejen dvouletým mlčením. Je nabitý děním, v němž Bůh o člověka zápasí. Ohmatává Boží přítomnost ve svém životě. Jak nás to všechny zahanbuje! A přitom si nic nevymýšlí. Nekáže sebe, nýbrž jen to, co předpověděli proroci a Mojžíš: že Mesiáš má trpět. Že jako první vstane z mrtvých a přinese světlo lidu izraelskému i pohanům. V Ježíši Kristu se splnila prorocství, například slova Izajáše: Že se v posledních dnech pohrnou národy k hoře Sijónu. Že se tam budou učit cestě Boží. Že přestane všechno nepřátelství. Že v posledních dnech připraví Bůh velkolepější události než ve všech dnech předchozích.

Pavel si zde mezi svými posluchači vyhlédl jednoho: krále Agrippu. Toho si chce naklonit. Je to ironie. Když se mu nepodařilo získat Židy v synagógách, když se apoštolům nepodařilo přesvědčit židovskou veleradu, zkouší to u Pavel přímo u krále. Jako závodník, který sice nepřekoná základní výšku, ani první zvýšení, ale hned si dá nastavit laťku na rekord a tam si troufá dokázat svou kvalitu. Na krále míří. Nevšímá si výroků Festových, že blázní. Že ho jeho učenost zbavuje rozumu. Pavel nenechá svému kázání ulomit hrot. On ví, na koho míří. Ne na Festa, nýbrž na Agrippu. S tímto kázáním se nosil dva roky ve vězení. A teď má naději na velký úlovek. Má před sebou slibného posluchače. Počíná si jako Hus, když uviděl mezi svými posluchači samou královnu. Záleží mu na tom, aby jeho vyhlédnutý posluchač dnes slyšel evangelium. Kdoví, zda bude mít ještě zítra příležitost kázat. Jaká je to odpovědnost vědět, že kázu třeba naposled. Tato zvláštní síla Pavla žije. Dodává jeho slovům dynamiku.

Proto se brání: Nic si nevymýšlím. Co říkám, sám král zná. Věříš, králi Agrippu, prorokům? Věříš tomu, co já jsem kázal? Nemusíš odpovídat. Já vím, že věříš. Pavel si se svým posluchačem povídá. Debatuje s ním. Zve ho k odpovědi. Jaké je to zvláštní umění rozhýbat nás posluchače, kteří si sedíme ve svých lavicích a posloucháme, co dnes farář řekne. A tu najednou přijde Pán Bůh a chce se nás dotazovat ústy faráře. A nakonec pošle třeba faráře dolů z

kazatelný, aby chodil mezi lavicemi a vyvolával. To tady Pavel dělá. Když vidí rozpaky, sám odpovídá. Správně. Přesně. Až se to dotkne Agrippova srdce. Přijme Agrippa, či odmítne? Přijme-li, přijme svého Boha. Odmítne-li, odmítne hlas Boží.

„Málem bys mě přesvědčil, abych se stal křesťanem,“ odpoví Agrippa. Žertuje? Uznává blahosklonně Pavlův řečnický talent? Anebo je v tom kus smutku? Smutku mnoha lidí, kteří by třeba rádi uvěřili, ale nemohou? Nedovedou to. Své rozhodnutí odkládají. Kus smutku bohatého mládence, který zahanben odešel? Agrippa se už také zvedá. Dává signál, že tato společenská záležitost je u konce. Odchází a s ním i Bereniké.

S jakou je Pavel vyprovodí? Řekne si potichu: To jsem si mohl myslet! Co jiného se dalo čekat! Jsme pořád plni hořkosti, když vidíme, jak marný je zápas Božího slova o člověka. Dnes s člověkem nic nepohne. Pavel však dveře nepřibouchne. Přidá modlitbu a požehnání. „Kéž by dal Bůh, aby ses nejen ty, ale i všichni, kdo mě slyší, dříve nebo později stali tím, čím jsem já.“ Tato slova volá za odcházejícím královským párem. Je to přání. Jsou to otevřené dveře. Co se nepodařilo mně, může se dřív nebo později podařit Bohu. Kéž by se mu to podařilo! Pak naleznete takové štěstí a tak plný život, jaký jsem směl v Kristu nalézt i já. Pavel má co říct. Jako každý, kdo mluví o milosti Boží. O proměně svého života v Kristu.

A jehož slova Duch pečeti.

Amen

#### MODLITBA

Pane náš, Ježíši Kriste, tvé evangelium je plné naděje, světla a života. Prosíme tě, abychom nezatrpkli vůči těm, kteří tvoří v našem okolí většinu a v jejichž životech tvé Slovo nehraje žádnou roli. Učiň z nás radostné, horlivé vyznavače tvého evangelia. Provázej nás na každém kroku svým Duchem.

Amen

PÍSEŇ č.394 Ó pojd'te všichni ke mně

## SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

### PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, prosíme tě v tuto chvíli za tvou církev, aby konala svou pout' na tomto světě tak, jak se tobě líbí, a až do posledního dechu ti byla věrná. Prosíme za ty, kteří stojí na okraji, které ve svých shromážděních nevidáme, na které jsme v pokušení zanevřít; prosíme za ty, kterým vůně tvého evangelia už nepřipadá tak lákavá. Prosíme za ty, kteří si na evangelium příliš navykli a mají je za něco, co prostě musí znít a už nemůže být jinak. Prosíme za ty, kteří věrně stojí v tvém evangeliu, aby v něm stáli až do konce.

Prosíme za tvé království, které na tomto světě chce podmaňovat člověka, chce formovat jeho rozhodování, chce, abychom pokojný život měli. Chce bránit i všem mocným, aby nejednali jen podle svých vlastních rozhodnutí a choutek, ale aby se ohlíželi také na to, co pravíš ty. Prosíme za odstraňování všech nespravedlností. Ať nás tlačí jako kamínek v botě a nedají nám klidně chodit.

Prosíme za všechny hladovějící a chudé. Dej, abychom na ně mysleli každý den, když slunce vychází. Prosíme za tvé stvoření, na které tak příliš směle sáhl člověk svou rukou. Kterého využívá, z kterého kořistí sám pro sebe, pro své pohodlí. Dej, abychom cítili znovu, jak jsme odpovědni za to, kam jsi nás postavil.

Slyš nás, Pane, když všechno pokládáme do tvých rukou a když prosíme, aby sám svatý Bůh s námi učinil tak, jak se jemu líbí. Prosíme, přednes také naše modlitby před tvář Otce, když ve tvém jménu spolu s tvými učedníky chceme volat: Otče náš... Amen

### POSLÁNÍ

*Jako spolupracovníci na tomto díle vás napomínáme, abyste milost Boží nepřijímali naprázdno, vždyť je psáno: 'V čas příhodný jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti přispěl na pomoc.' Hle, nyní je čas příhodný, nyní je den spásy. A proto*

*‘vyjděte z jejich středu a oddělte se’, praví Hospodin a ‘ničeho nečistého se nedotýkejte, a já vás přijmu’ a ‘budu vám Otcem a vy budete mými syny a dcerami, praví Hospodin zástupů’. Když máme taková zaslíbení, moji nejmilejší, očist’me se od každé poskvrny těla i ducha a přived’me k cíli své posvěcení v bázni Boží (2K 6,1-2.17-18; 7,1).*

## POŽEHNÁNÍ

*Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář! Ať je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi pronárody tvá spása. Kéž ti, Bože, lidé vzdají chválu, kéž ti vzdají chválu všichni lidé. Bůh nám dává svoje požehnání. Necht’ se ho bojí všechny dálavy země! (Žalm 67,2-4.8) Amen*

PÍSEŇ č.161 Tebe, Bože, chválíme (1 a 4)

## TAJEMSTVÍ KRÁLOVSTVÍ BOŽÍHO

### VSTUPNÍ SLOVA

*Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého. Amen*

*Prozpěvujte Bohu, pějte žalmy jeho jménu, upravujte cestu tomu, který jede pustinami. Hospodin je jeho jméno, jásoťem ho oslavujte. (Ž 68,5) Haleluja*

PÍSEŇ č. 68 Když Bůh v své moci povstane (4-8)

### MODLITBA

Hospodine, Bože věrný, ty jsi nám ve svém Synu Ježíši zjevil odvěké tajemství svého spasení. V jeho smrti na kříži jsi nám ukázal velikost své lásky, v jeho vzkříšení jsi ukázal moc svého slitování. Otevřel jsi před námi radostnou naději své budoucí slávy, jistotu, že zlo bude přemoženo, porušení napraveno a dobré se neztratí.

Vyznáváme ti, že toho nejsme hodni, protože si hledáme svou pravdu a pomoc. Máme tvrdé srdce a máme příliš rádi sami sebe. Jsme netrpěliví, snadno ti přestaneme věřit. Staráme se hlavně o to, co máme před očima. Pane, smiluj se nad námi. Tam, kde naše naděje a plány nevycházejí, i tam, kde jim ještě věříme, nám dotvrď spolehlivost svého Slova, utvářej mu svým Duchem mezi námi prostor, aby v nás rostlo a neslo plody tvého království. Učiň s námi ten div i dnes.

Amen

### ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení z Písma svatého je zapsáno v Proroctví Izajáše, v kapitole 55., ve verších 8. až 13.:

*„Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův...“*

## KÁZÁNÍ

Druhé biblické čtení, které je i základem kázání, je zapsáno v Evangeliu podle Lukáše, v kapitole 8., od verše 4. do 15.:

*Lidé se k němu scházeli ve velkých zástupech a přicházeli z mnoha měst...*

„Vám je dáno znáti tajemství Božího království...“, říká Ježíš učedníkům. *Tajemství*. Na to jsme v tomto evangelijním oddíle upozorňováni: království Boží je tajemství. To znamená: království Boží není něco snadno poznatelného a pochopitelného, nepatří do běžné a obecné lidské zkušenosti. Je to tajemství – něco, o čem platí to prorocké slovo, které Ježíš připomíná: „*aby hledíce neviděli a slyšíce nechápali*“. To, co je vidět navenek, ještě nic neznamena, to, co je slyšet, ještě není automaticky chápáno a přijímáno.

Co je tu *vidět*? Ta úvodní scéna našeho oddílu je velkolepá: *Lidé se k němu scházeli ve velkých zástupech a přicházeli z mnoha měst*. Veliké množství lidí dychtivých setkat se s Ježíšem a slyšet jeho Slovo. Dnes tohle asi posloucháme s jistou závistí v poloprázdných kostelích a zastrčených sborových sálech. Každým rokem registrují církve úbytek svých členů, jak to potvrzují naše výkazy i sčítání lidu. V evangeliu se naopak mluví o velkých zástupech. Ale Ježíš těmto mnohým posluchačům vypráví podobenství o *ztrátách*, o promarněném zrně, o zrně, které bylo sice zaseto, ale nakonec z něj nic nebylo, žádná úroda. A vzpomeňme si, už příběh evangelií zná také jiné scény. Vypráví se tu také o velkém zástupu, který rozvášněně křičel: „Ukřižuj!“ A vypráví se tu také o Ježíši umírajícím osaměle, jen ve společnosti dvou zločinců, nejspíše vrahů. Kde je království Boží vidět tam?

Království Boží je tajemství. Jak to s ním doopravdy vypadá, bude vidět až při sklizni. O tom mluví to Ježíšovo podobenství. Jedna věc je, jak to vypadá při setbě; jak to vypadá při sklizni, je věc jiná. Při sklizni platí jiné počty než při setbě. Jiné v obojím ohledu. To, že je mnohé zrně zaséváno, ještě neznamena automaticky úspěch – zdaleka

ne všechno, co je zaseto, přinese užitek, mnoho z toho přijde nazmar. Avšak také: třeba se zdá, že je setí téměř zbytečné, že toho příliš mnoho přijde nazmar. Vždyť právě o tom mluví větší část toho podobenství: o zrně, které je zašlapáno a sezobáno ptáky, o zrně, které nemá dost půdy, jen rychle vzklíčí a stejně rychle uschne, o zrně, které je dušeno trním, takže nedoroste tak, aby uzrál klas. I tohle zdání klame: nakonec je řeč o užitku stonásobném, který přinese zrně zapadlé do dobré půdy. O užitku, který naprosto převáží všechny ztráty. A teprve tyhle počty, teprve to, co se ukáže při sklizni, je rozhodující. Až teprve na konci se ukáže, jak to s královstvím Božím doopravdy je. A můžeme být ujištěni: nakonec se ukáže, že ta setba nevyšla nazmar, nýbrž přinesla dobrý užitek.

To však teprve má přijít. Smíme s tím už teď počítat, ale je to ještě skryto. Království Boží je dosud tajemstvím a to, co je vidět, je právě to mnohé jeho *ohrožení*. Toto ohrožení na této zemi a v tomto čase je dáno tím, že království Boží je dosud zásadně spojeno se *slovem*. To zrně, které nakonec povede k tomu stonásobnému užitku, k té slavné sklizni Božího království, je slovo. Žádnou pevnější oporu, žádný jistější zdroj tady nyní království Boží nemá, než právě slovo. Slovo, u něhož přece velmi záleží na tom, zda bude slyšeno a jak bude slyšeno.

Ano, velmi na tom záleží. Slovo může být velmi snadno neslyšeno nebo špatně slyšeno. Ne jeden, ale hned tři různé případy takového špatného nebo neplodného slyšení nám staví před oči to podobenství a jeho výklad, v němž už nejspíš zaznívá konkrétní zkušenost církve.

Předně se může stát, že se Boží slovo v lidském srdci ani neuchytí, nevzklíčí. Ježíš tu mluví o *d'áblu, který přichází a bere slovo z jejich srdcí*. Mluvit o d'áblu nám dnes připadá staromódní, až nesrozumitelné: kdo to je ten d'ábel? Třeba pomůžeme, když to obrátíme: chceme-li vědět, kdo to je d'ábel, jak vypadá a co dělá, pak slyšme: to je ten, který působí, že lidé slovo Boží nechtějí slyšet a nepřijímají je. To je ta prazvláštní, vlastně nevysvětlitelná skutečnost, že lidé nevěří tomu, co je doopravdy důvěryhodné. Ne že by byli nedůvěřiví: víme, že lidé jsou nakloněni a schopni věřit kdejakému nesmyslu – jen ne slovu Božímu, které je dobré a pravdivé. Tady vidíme docela názorně a

srozumitelně, kdo to je ten „diablos“, ten „pomlouvač“: tahle prapodivná, a přece tak běžná skutečnost, že lidé nevěří tomu, komu by věřit mohli a měli. Hned tím je tedy Boží slovo a užitek, který má přinést, v ohrožení. Je dobře možné ho slyšet, ale nepřijmout.

Avšak i když je člověk přijme, „uvěří“, není ještě vyhráno. Dál Ježíš mluví o zrně, které padlo *na skálu*, tj. do mělké půdy. K němu přirovnává ty, kdo slovo Boží nejprve *s radostí přijímají*, ale jak se ukáže, jen *na čas*. Když přijde *pokoušení*, tedy nějaká situace, která jejich víru ohrozí, zpochybní, *odpadají*. Je zajímavé, že je tu zdůrazněna ta radost na počátku, která však v pokušení neobstojí. Nadšení, které je však jen dočasné. Radost ovšem k přijetí Božího slova patří a Ježíš to nijak nezpochybňuje! Avšak varuje, že nadšení, naše nadšení nestačí, abychom ve víře obstáli. To *pokoušení*, o kterém tu mluví, si můžeme představit právě jako nejruznější situace, které člověku nadšení berou. Situace, kdy být nadšeným a radostným by byla křeč a přetvářka. I na věřícího mohou přijít těžké chvíle. Třeba nemoci. Třeba zklamání – z vlastního selhání, ale také ze selhání druhých, však to v církvi dobře známe. Situace, kdy se ukáže, že cesta víry není vůbec snadná a stále veselá. Ježíš nás varuje, abychom neztotožňovali víru s vlastním nadšenectvím. Když přijdeme o nadšení, mohli bychom tak přijít i o víru.

Ovšem ještě i tam, kde se zrno dobře uchytí, je ohroženo. O tom mluví obraz *trní*. Zrno vzklíčí a vyrostě, ale přece z něj neuzraje klas, protože něco, co roste s ním, je utlačuje a *dusí*. Takovým trním jsou v lidském srdci podle Ježíše *starosti, majetek a rozkoše života*. To, myslím, dobře známe, možná nejlépe. Právě my, kdo jsme ještě zbyli v kostelích, kdo víru rozhodně nezaměňujeme s nadšením, kdo jsme snad vytrvali i ve všelijakých zkouškách. Jsme tady a příští neděli patrně budeme zas. Ale jak je to s tou rostlinou Božího království rostoucí ze slova Božího v našich srdcích? Má šanci někdy dozrát v nějaký plod? Co nakonec v našem srdci rozhoduje, co určuje naše jednání? Z čeho se těšíme, o co v životě stojíme a o co usilujeme? Co nám dělá starosti, čemu nakonec přece jen dáváme přednost?

Přes to všechno – a nad tím vším – je však Ježíšovo ujištění, že je také zrno, které padne do *dobré půdy*. A to pak *přinese užitek stonásobný*. To je větší výnos, než může dát jaké obilí, byť geneticky

šlechtěné. Takový užitek může dát pouze setba království Božího. Ano, je to podivuhodné tajemství, že se něco takového děje, že se opravdu nacházejí lidé, kteří slovo Boží *zachovávají v dobrém a upřímném srdci a s vytrvalostí přinášejí úrodu*. Ne jednou či dvakrát, nýbrž *s vytrvalostí* – trvale. Proto je ten užitek tak hojný, že je trvalý. Je to opravdu div, že se to děje. Div – a zaslíbení.

Ale teď – Ježíš říká učedníkům: „*Vám je dáno znát tajemství Božího království*“. Pro vás tohle všechno není jen vyprávění. Nejsou to jen obrazy mluvící o skutečnosti, kterou neznáte. Je vám dáno znát to tajemství. Smíme tohle slyšet spolu s učedníky? Říká to Ježíš také nám? Myslím, že to smíme slyšet také pro sebe, ale právě spolu s Ježíšovými učedníky – a jen spolu s nimi. Totiž jen budeme-li na tom místě, kde jsou oni – s Ježíšem jako jeho učedníci. Tady se poznává, co jinak je tajemstvím, co teprve má být zjeveno. Tady se zakouší, že to slovo Boží skutečně nese užitek. Už teď. Tady – to znamená v Ježíšově společenství, a tedy v církvi, ve sboru, pokud ta církev, ten sbor je společenstvím Ježíšových učedníků. Tady poznáváme tu skutečnost, k níž Ježíšovo podobenství ukazuje, ty obtíže, které ohrožují setbu Božího slova, ale také ten užitek, které přináší navzdory všemu tomu ohrožení tam, kde to slovo přijmeme *v dobrém a upřímném srdci*, vezmeme je opravdu vážně a s vytrvalostí se ho přidržíme. Tady poznáváme, že ten div se skutečně děje, tady se nám už poodhaluje to tajemství, které bude plně odhaleno při sklizni na konci věků. Amen

#### MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, tys nám zjevil odvěké tajemství spasení. Dáváš vyhlášovat evangelium o své smrti na kříži, v níž jsi nám potvrdil svou lásku, dáváš nám ve víře podíl na svém vzkříšení, a tak nás vysvobozuješ od zahynutí. Otevíráš před námi radostnou naději tvého příchodu v plné slávě, kdy docela napraviš všechno zlé, kdy shromáždíš všechny dobré plody toho, co už nyní tvé evangelium působí. Tvé Slovo je spolehlivé. Chválíme tě za to. Amen

PÍSEŇ č. 251 Synu Boží, Jezu Kriste (1-5)

## SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

### PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, ty dáváš dobrou setbu svého Slova a v něm všechno, co je potřebné, abychom nesli dobrý užitek. Spoléháme na tvoji moc, která je nad všechna lidská očekávání, a voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*

Prosíme tě za zvěstování tvého Slova – ať nikdy neumlká, v naší obci, v naší zemi, na celém světě. Opatruj, provázej a zmocňuj všechny, kterým svědectví svého Slova svěřuješ. Voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*

Prosíme tě za studenty i učitele bohosloví, za biblické dílo. Voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*

Prosíme, vysvobozuj církve z beznaděje, rezignace a lhostejnosti všude tam, kde jim pod tíží neúspěchů podléhají. Voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*

Prosíme za všechny, kdo tě s nadšením poznávají a přijímají – dej, ať jejich víra zapouští spolehlivé kořeny. Voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*

Prosíme za všechny, kdo jsou utmáceni malými i velkými starostmi, kdo podléhají strachu o sebe. Voláme k tobě: *Pane, smiluj se.*

Každý ti v tichosti svěřujeme ty, na kterých nám zvláště záleží...

A společně se tvými slovy modlíme k Otci: Otče náš...  
Amen

### POSLÁNÍ

*Za to se modlím, aby se vaše láska ještě víc a více rozhojňovala a s ní i poznání a hluboká vnímavost; abyste rozpoznali, na čem záleží, a byli ryzí a bezúhonní pro den Kristův, plní ovoce spravedlnosti, které z moci Ježíše Krista roste k slávě a chvále Boží. (F 1,9-11)*

## POŽEHNÁNÍ

*At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin rozjasní nad  
tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svou  
tvář a obdaří tě pokojem. Amen*

PÍSEŇ č. 447 Tobě, Bože, děkujeme

## NASYCENÍ PĚTI TISÍCŮ

### VSTUPNÍ SLOVA

*Pokoj vám ve jménu Boha Otce, i Syna, i Ducha svatého. Amen*

*Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek. (Ž 23,1)  
Haleluja*

PÍSEŇ č. 23 Hospodin ráčí sám pastýř můj býti

### MODLITBA

Hospodine, náš Pane, ty od počátku miluješ své stvoření. Člověka jsi vyvýšil, aby se stal tvým obrazem. Jsi Pánem všeho, a přece si nelibuješ v povýšenosti. Vládneš, ale i trpíš, když se stavíme proti tobě i proti svým bližním, když ničíme tvé dobré dílo a pohrdáme tvou láskou. Pane Bože, vyznáváme tyto své sklony, přiznáváme, že často žijeme, jako by tebe nebylo. Litujeme toho. A dovoláváme se tvého milého Syna, Ježíše Krista, který svou láskou přemohl náš vzdor a svým ponížením a smrtí na kříži usmířil svět s tebou. Nechceme se chlubit sami sebou, ale chceme oslavovat jeho, vítězného vzkříšeného Pána. Přijmi naše chvály a modlitby jako oslavu tvého Krista. Dej, abychom se v pokoře vzdali svých slov a svých rozhodnutí, která by tebe zapírala anebo přehlížela. Způsob svým Duchem svatým, aby se tvé Slovo stalo tím, co nás sytí, vychovává a vede k životu věčnému.  
Amen

### ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení z Písma svatého je zapsáno v proroctví Izajáše, v kapitole 35., ve verších 1. až 7.:

*Poušť i suchopár se rozveselí, rozjásá se pustina a rozkveté kvítím...*

## KÁZÁNÍ

Druhé čtení, které je i základem dnešního kázání, je zapsáno v Evangeliiu podle Marka, v kapitole 6., od verše 30. do 44.:

*Apoštolové se shromáždili k Ježíšovi a oznámili mu všechno...*

Milí bratři a sestry, setkáváme se tu s Ježíšem, který si citlivě všímá lidské nouze. Je zastáncem unavených apoštolů, hostitelem hladových poutníků.

Nejdřív slyšíme o *apoštolech*. *Shromáždili se k Ježíšovi*, plní dojmů ze své mise – a Ježíš bere vážně jejich únavu a potřebu být na chvíli sami a odpočinout si. Vždyť neměli ani čas se najíst. Když vycházeli, vždy po dvou, kázat, volat k pokání, vymítat zlé duchy a uzdravovat – nechtěl, aby si na cestu brali chleba ani peníze. Nyní se vrátili, jejich práce skončila a Ježíš pamatuje na jejich obyčejné lidské potřeby, jako je odpočinek a jídlo. Sám jim to nabízí a organizuje pro ně malou dovolenou, hledá útočiště, kde by se občerstvili. *Odjeli tedy lodí na pusté místo, aby byli sami.*

Ale nebudou tam sami. Sotva Ježíš vystoupí z lodi, už tam na něho čekají zástupy. *Ze všech měst se tam seběhli*, byli tam už dříve. Táhne je to za Ježíšem – táhne je k němu jejich nouze, očekávají od Ježíše pomoc. Ano, vypadá to, že kam se Ježíš hne, tam jsou lidé v nouzi, lidé, kteří ho potřebují. Dychtivě zástupy, čekající na něco... vědí vůbec na co? Rozumějí tomu, kdo Ježíš je a co na svět přináší? Ježíš se jich však na to neptá, nevyzvídá, co už vědí, jakou mají minulost, co tím sledují, když se sem do pustiny přihnali ze všech měst takovým tempem, že jsou tu dokonce dříve než loďka plující přes jezero. Čteme, že *uviděl velký zástup a bylo mu jich líto*, protože byli jako ovce bez pastýře. Před sebou nevidí lidi, kteří jej zdržují a brání mu ve vlastním programu; chtěl se přece věnovat učedníkům. Chtěl s nimi být v soukromí, dopřát jim odpočinek a posilu. Avšak ten zástup je pro něho dostatečný důvod, aby již podruhé změnil plán.

*Jsou jako ovce bez pastýře*, tak vidí Ježíš jejich nouzi. Připomínají mu bezradné ovce, které samy nenajdou cestu k

pastvinám, kde by utišily svůj hlad, a k pramenům, kde by svlažily svou žízeň. Připomínají mu trosky Božího lidu, které bloudí světem bez ochrany a bez naděje, zoufale hledají a nenacházejí. Jestli je teď odmítne, nezbude jim nic jiného než další pout', nové hledání, nové pokusy najít v tomto světě ochránce, který by se jich ujal, odpověděl na jejich otázky, utěšil je v jejich trápení, poskytl útočiště v nejistotě. Ježíš jim bez váhání dává na srozuměnou, že jeho mohou zdržovat, on je nepošle pryč, nezbaví se jich. Oni jsou teď jeho programem, jsou v jeho péči a nic než oni u něj nemá přednost.

*I začal je učit mnohým věcem.* Tak odpovídá na tu jejich nouzi. Toho se jim podle něho nedostává. Tak se Ježíš stává jejich pastýřem, který jim chyběl. Tak je vede „na travnaté nivy“ a „na klidná místa u vod“, jak bychom mohli povědět s žalmistou. Svým Slovem. Jako kdysi Mojžíš, který vedl Boží lid z otroctví ke svobodě, který jim na poušti dal Boží zákon, začínající tím milostiplným a nadějným oslovením „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, který jsem tě vyvedl ze země egyptské, z domu otroctví“.

Také v tom může být, milí bratři a sestry, nouze člověka: že mu chybí Boží slovo. To může být dokonce ta základní nouze. Člověku bez Božího slova se nežije dobře, ať už to cítí nebo ne. Ten rozmanitý neklid, strach, beznaděj, necitelnost, v nichž se lidé, kterým jinak nic nechybí, kupodivu stále znovu ocitají a v nichž stále hledají pomoc tam i onde, to mohou být příznaky nemoci způsobené nedostatkem Božího slova. A tak je Ježíš *učí mnohým věcem*. Nejsou to jedna nebo dvě věci, co potřebují osvěžit, je toho mnoho, co od něj potřebují slyšet. Ježíš je učí a oni naslouchají. A čas ubíhá.

Tu do toho opět vstupují Ježíšovi učedníci. Ano, je to jistě důležité, co Ježíš lidem říká, ale je třeba myslet také na jiné věci. V životě přece nejde jen o ty „duchovní“, ale také o ty praktické. To je třeba Ježíšovi připomenout. Ty hladové žaludky. Skoro jako bychom slyšeli sami sebe. Jako evangelíci dobře víme, jak důležité je Boží slovo, také mu dáváme v bohoslužbách náležité místo. Ale všechno má své meze. Ted' je také třeba se postarat o to, co bude k večeři. Postarat? Učedníci Ježíšovi radí: *Propust' je, ať si jdou do okolních dvorů a vesnic nakoupit něco k jídlu!* Propust' je, ať jdou a nakoupí si za své,

co je potřeba, aby nešli spát o hladu. Ano, učedníci se starají, ale jen tak, aby se ti lidé mohli postarat o sebe sami.

Ježíš jim však tuto starost komplikuje. Vůbec nemá v úmyslu zástupy v této chvíli propustit a opustit. *Dejte vy jim jíst*, říká učedníkům. Jako by předpokládal, že ti, kteří byli v jeho jménu vysláni a v jeho jménu kázali a uzdravovali, si teď budou vědět rady. A zase jako bychom slyšeli sami sebe: *Máme jít nakoupit za dvě stě denárů chleba?* Kde bychom na to vzali? Na to nemáme, tolik peněz nedáme dohromady, to církev neutáhne, kdepak bychom na to sebrali prostředky, když většina salárníků jsou důchodci... Ne, tohle přece nemůže být naše starost, ať se starají jiní, ať se každý postará sám o sebe. Předem máme jasno.

Ale Ježíš si to nedá vysvětlit. Opravdu nemáte nic? Tady a teď? *Kolik chlebů máte? Jděte se podívat*, říká učedníkům. A vida, ukazuje se, že něco přece mají. *Pět chlebů a dvě ryby*. Je to ovšem žalostně málo, co s tím? Teď záleží na tom, co udělá Ježíš, jak on to vezme do rukou.

A on přikázal učedníkům, aby všechny rozsadili po skupinách na zelený trávník. A pak vzal to, co s sebou měli, vzhledl k nebi, vzdal díky, lámal chleby a ty dvě ryby rozdělil všem... A jedli všichni a nasýtli se. To málo rozmnožil tento hostitel v hojnost pro všechny a ještě mnoho navíc. On dal těm hladovým najíst. To málo, co učedníci u sebe měli, ale ani jim to nestálo za zmínku, to on vzal do svých rukou, a najednou to stačilo – a ještě přebylo. Tenhle div rozmnožení si neumíme představit, žádnými zákonitostmi, které známe, ho neumíme popsát, a tak mu nedůvěřujeme. Je to nepravděpodobné, že by něco takového bylo možné: z tak mála učinit tak mnoho. A přece ze všech divů, které Ježíš konal, je právě tento v evangeliích dosvědčen nejvýrazněji. Ano, tohle je možné, když věci vezme do svých rukou Ježíš. Tohle on umí. Tohle on dělá. Smíme to přijmout jako potěšení, jako ujištění tohoto oddílu. Smíme zkusit se na to spolehnout. Ostatně: smíme si i připomenout z dějin: církev už s tím má určité zkušenosti, že se to takto děje, když se přestaneme vymlouvat a to málo, co máme, vložíme do rukou Ježíšovi.

Nakonec si všimněme ještě několika detailů, které nám tu evangelista zaznamenal. Popsal dost podrobně, jak se ty zástupy

rozsadily k jídlu, když je Ježíš pozval. *Oddíl za oddílem, stokrát po padesáti.* To je skoro jako vojenská formace. Velmi to připomíná Izraele, když putoval pouští do zaslíbené země. Z té nepřehledné masy lidí, z toho bezradného stáda *ovcí bez pastýře*, které se seběhlo ze všech možných koutů, se Ježíšovým pozváním utváří něco, co velmi připomíná Boží lid.

A usedají *na zelený trávník*. To bychom v poušti nečekali. Jako bezradné stádo vyběhli za Ježíšem na poušť – a usedají tam do zelené trávy. Jako by tu zaznívalo něco z toho Izajášova proroctví: „Země zplesá, pouště zkvetou, ráj se všude vypučí...“. Tak jsme to kdysi zpívali, ještě ze starého zpěvníku: „Mizí noční mrákota, již se jitřní hvězda skví. Lide Boží, vstaň a hotov se, blízko již den vítězství.“

A pak ještě těch *dvanáct košů* nasbíraných porcí chlebě i ryb. Dvanáct košů toho, co zbylo. Těch pět tisíc mužů zástupu, který tu Ježíš nasýtil, bylo velké množství. Ale ještě to nebyli všichni, které Ježíš chce a může pohostit. Ještě mají přijít – a přijdou – další. Dvanáct plných košů odkazuje na plný počet kmenů Izraele, plnost Božího lidu. Ti, kdo se tu okolo Ježíše shromáždili, už velmi Boží lid připomínají, ano už jím jsou. Ale přece to není všechno. Ta plnost, na kterou Ježíš myslí, k níž Bůh v něm chce všechno přivést, je ještě víc. Ještě přijdou další.

Patříme k nim i my. Z toho stolu, který Ježíš prostřel v poušti a změnil jej ve stůl radostné hostiny, jsme také syceni. Věřím, že i vy mnozí to tak prožíváte při slavení Večeře Páně. Ale ani tím to ještě není uzavřeno. U toho stolu zakoušíme radost z budoucí hostiny tohoto dobrého pastýře, k němuž přijdou ještě mnozí další. Radost, která již nebude přerušena žádnou další lidskou nouzí, dokonce ani tou nouzí poslední.

Amen

#### MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, tys nám připravil mnohem víc, než čemu právě rozumíme i než se můžeme naučit. Dej, abychom byli otevřeni tvému pozvání a s každou svou starostí se obraceli o pomoc k tobě, který dáváš nasycení i potěšení věčné.

Amen

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, učinil jsi z nás svou církev, svůj nový lid, žijeme jen z toho, co ty nám dáváš, čím nás sytíš u svého stolu. Přinášíme ti nyní své prosby v naději, že ty uslyšíš a neodmítneš modlitby vycházející z našich srdcí, očekávajících na tvé milosrdenství.

Přicházíme k tobě se starostmi o svůj sbor a církev. Nestačíme na to, abychom do ní vnesli nový, radostný život. Ty sám ji obnovuj svým svatým Duchem. Nestačíme na to, abychom přivedli děti k tvému evangeliu tak, aby ti byly a zůstaly věrné. Prosíme tě, ty sám naše syny a dcery drž a zachovávej ve své pravdě. Nestačíme na to, abychom ti získávali nové učedníky. Ty sám nám k tomu dávej sílu a probouzej touhu po svém evangeliu.

Přicházíme k tobě se svými starostmi o tento svět. Nestačíme na to, abychom prosadili spravedlnost a zachovali mír. Ty sám se přiznej ke všem, kteří o mír a spravedlivé řády usilují, a tomuto úsilí požehnej. Nestačíme na to, aby se církve sjednotily u tvého stolu. Ty sám, jako jsi svým Duchem vzbudil ekumenické hnutí, způsob, aby všichni byli jedno v tobě. Nestačíme na své nemoci a starosti. Tobě svěřujeme naše nemocné a svoje břemena skládáme na tebe. Proto nyní přijmi naše tiché prosby.

Pane, pro tvé milosrdenství zjevené na kříži, prosíme: Řekni jen slovo, uzdrav naše duše a vysvobod' nás z našich starostí. Ty stačíš na to, nač my nestačíme. Ty můžeš, co nemůžeme my. Tobě, Pane náš, se cele odevzdáváme a ve tvém jménu společně nahlas voláme: Otče náš... Amen

## POSLÁNÍ

*Stále se radujte, v modlitbách neustávejte. Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás. Plamen Ducha nezhášejte, prorockými dary nepohrdejte. Všecko zkoumejte, dobrého se držte, zlého se chraňte v každé podobě. (1Te 5,16-22)*

## POŽEHNÁNÍ

*Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětit a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní. Amen*

PÍSEŇ č. 448 Sláva buď tobě, Bože náš

## LÉKAŘ HŘÍŠNÝCH

### VSTUPNÍ SLOVA

*Chválu vzdejte Hospodinu a vzývejte jeho jméno, uvádějte národům ve známost jeho skutky, zpívejte mu, pějте žalmy, přemýšlejte o všech jeho dívech, honoste se jeho svatým jménem, ať se zaraduje srdce těch, kteří hledají Hospodina! (Ž 105,1–3)*  
Haleluja

PÍSEŇ č. 105 Nuž Pánu všichni zazpívejte

### MODLITBA

Všemohoucí, věčný Bože, ty řídíš a spravuješ všechno na nebi i na zemi, vyslyš modlitbu svého lidu.

Vyslyš naše chvály – za toto nedělní ráno, za naše domovy, z kterých jsme sem přišli, za tento dům, v kterém se smíme shromažďovat, za Bibli a tvůj stůl. Chválíme a děkujeme ti jedni za druhé, žeš nás svolal a tvoříš z nás svůj lid.

Vyslyš, Bože milostivý, naše vyznání. Vyznáváme ti svůj hřích, který na sebe bere nejrůznější podobu. Nikdo z nás není bez viny, ty vidíš do našeho srdce, co tam skrýváme před tebou, před bližními i před sebou, co nechceme pojmenovat, přiznat, zbavit se toho.

Mluv k nám svým svatým Slovem, najdi si cestu do našich srdcí, obnov v nás dětskou důvěru, radostnou vděčnost a přičinlivou lásku. Přijď ve svém Duchu svatém a oslav se. Učiň s každým osobně i s celým tímto sborem nové věci. Vyslyš, trojjediný Bože, naši prosbu.  
Amen

### ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z Písma svatého poslyšte jako první čtení oddíl ze starozákonní knihy proroka Ozeáše, z kapitoly 6., verše 1. až 6.:

*Pojďte, vraťme se k Hospodinu, on nás rozsápal a také zhojí...*

PÍSEŇ č. 155 Hospodin, Pán Bůh svatý

## KÁZÁNÍ

Druhé čtení z Písma svatého, které je zároveň základem kázání, je zapsáno v Evangeliu podle Matouše, v kapitole 9., ve verších 9. až 13.:

*Když šel Ježíš odtud dál, viděl v celnici sedět člověka jménem Matouš...*

Milí bratři a sestry! „Jak to, že váš Mistr jí s celníky a hříšníky?“ ptají se na Ježíše jeho učedníky. – Jak to, že tenhle nebo tahle klidně chodí do kostela, když my všichni víme, co byla zač, jak se zachovala ke svému manželovi, co tenhle tomu a tomu provedl, že tamten má záznam ve svazcích StB? Jak to, že křesťany se mohou stát také lidé, o kterých se ve městě ví, že dřív to byli menší nebo větší darebáci? Jak to, že klidně sedí pod kazatelnou a obracejí stránky v Bibli a ve zpěvníku a hlásí se k Ježíši? Co to je za spolek, tahle církev? Tak mluví mnozí okolo nás. A někdy se to ozve i v nás: to si mám já s tímhle nebo s támhleto stoupnout k jednomu stolu a sdílet s nimi chléb a kalich Kristův?

Nu, je to tak. Takového máme Mistra! Tak o něm svědčí všechna evangelia. „Pojď za mnou!“ řekl Ježíš člověku, který seděl v celnici a jmenoval se Matouš. On vstal a šel za ním. Před ním Ježíš stejným způsobem povolal čtyři rybáře. Jindy mluvil s ženou přistiženou při cizoložství a neodsoudil ji před ostatními. A nejsou to žádné výjimky. Evangelista to schválně připomíná: hle, mnoho celníků a jiných hříšníků stolovalo s Ježíšem a jeho učedníky. Svědčí o tom všechna evangelia a my to tam máme číst, abychom věděli, že i takovýmhle lidem věnuje Ježíš svoji pozornost – a ještě víc, svoji společnost, sám sebe.

Celník seděl v celnici, to znamená dělal svou práci, byl zrovna v zaměstnání, když šel Ježíš kolem. To jeho zaměstnání bylo jistě výnosnější než rybaření Šimona, Ondřeje a Zebedeovců, Jakuba s

Janem. Ovšem mezi lidmi byl celník ještě opovrženější než rybáři. Jeho peníze byly špinavé peníze, jeho životní úroveň byla vystavěná na přisluhování římské okupační nadvládě, pro kterou vybíral daně. Člověk morálně velmi pochybný a nábožensky nepřijatelný, protože byl ve styku s pohany a kvůli své práci musel zanedbávat přepisy Zákona. Patří obecně k zásadám slušnosti s takovými, jako byli celníci, se nepřátelit, spíše se od nich odtáhnout, raději s nimi nemít nic společného. To je obecně lidský – a dobře pochopitelný – sklon. Musíme přece nějak rozlišovat!

Avšak Ježíš to dělal jinak. On jako by až vyhledával společnost celníků a jiných hříšníků. Ne že by mu nezáleželo na morálce, na obětavosti a pravdivosti. Ale ještě důležitější pro něj bylo něco jiného, něco, na co i slušní lidé – ano, právě oni – velmi snadno zapomínají. Milosrdenství. Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky, říká. Ne proto, že by se chtěl posmívat lidskému snažení být dobrý a že by nadržoval všelijakým lidským lumpárnám, ale pro milosrdenství. Vlastně se tu střetává dvojí spravedlnost. Ta naše, v níž potřebujeme především rozlišovat, oddělovat na správné a špatné, spravedlivé a hříšné. A ta Boží, která přichází léčit.

Tak to Ježíš vysvětluje, aby nám a všem těm kritickým tazatelům přiblížil svůj postoj: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní.“ Lékař nemůže zůstat doma a nemocným jen radit, co mají dělat – víme to dobře, nějaká učebnice medicíny člověka většinou neuzdraví, nemocný potřebuje živého lékaře, který by se ho ujal a léčil ho, udělal pro něj a s ním, co se sebou sám nemocný, také právě pro svou nemoc, udělat nemůže. Člověku, který neumí léčit, zbývá vlastně jen strach z nemoci, že by ji také mohl dostat, a tak nemocné dáváme do karantény, snažíme se nepřijít s nimi do styku. To je celkem pochopitelné. Ale přece: nemocným to nepomůže, ti potřebují lékaře. A takto přichází Ježíš. V tom je ta pomoc, kterou přináší. On nepřichází jako okresní hygienik, aby posoudil, co je zdravé a co je třeba izolovat, nýbrž jako lékař. To je Boží spravedlnost, kterou přináší. Milosrdenství, Boží lék na lidský hřích.

Avšak Ježíš ve své odpovědi na tu kritickou otázku nezůstává jen u toho vysvětlení. Pokračuje: „Jděte a učte se, co to je: ‚Milosrdenství chci a ne oběti‘.“ Jděte a učte se. Tak jako pozval

celníka Matouše, zve teď ty pohoršené tazatele. Záleží mu na tom, aby se to i oni učili. Záleží mu na tom, abychom i my byli jeho učedníky. Však sotva se kde jinde tohle můžeme naučit než u něj.

A rozumějme dobře: to učení nezačíná u nějakého dalšího příkazu – buďte tedy také milosrdní, přijímejte také hříšníky a podobně. To učení začíná u toho, že se učíme znát toho, kdo tu mluví a jedná. Že se učíme rozumět tomu, že on chce a přináší milosrdenství. Že se učíme jemu ustoupit z cesty, přijmout to, co on dělá, připustit jeho milosrdenství. To je důležité: jestliže do církve a ke stolu Páně patří hříšníci, lidé z našeho hlediska všelijak pochybní a problematičtí, není to proto, že bychom my je tam přijali, není to díky naší velkorysosti a našemu milosrdenství, ale proto, že on, Pán a Mistr, je takový. Právě tak, jako to Ježíš udělal s tím celníkem Matoušem, jehož profese a zdroj bohatství byly založeny na nemilosrdnosti. Ježíš mu nezačal o milosrdenství kázat, ale sám mu ho prokázal, pozval ho k sobě. Všimněme si toho dobře: Ježíš je tu vlastně jediný, kdo tu milosrdenství činí. Celník na ně jistě sám myšlenky neměl – a ti kritičtí tazatelé ovšem také ne. Takto především tedy on chce milosrdenství – že ho sám dává. To se máme naučit na prvním místě!

A dále: nejlépe tohoto Pána a Mistra a jeho milosrdenství poznáme, když ho pustíme sami k sobě. Jeho uzdravující, léčivou moc nejlépe poznáme na vlastní kůži. Ona je to skutečně zvláštní moc. Pohledme opět na toho celníka Matouše. Ježíš ho uviděl, řekl mu: „Pojď za mnou!“ – a on, až neuvěřitelně prostě a samozřejmě vstal a šel za ním. Zvenčí, teoreticky, na základě úvah máme a budeme vždycky mít sklon milosrdenství jako léku pro hříšníky nevěřit. Nezdá se nám to, daleko rozumnější a účinnější nám vždycky bude připadat nějaký druh té rozlišující a rozdělující spravedlnosti. Však víme, kolik pokusů o nějakou vstřícnost ztroskotalo, kolikrát jsme s dobrou vůlí k smíru ztroskotali. Teprve když zakusíme proměňující moc Božího milosrdenství na sobě, pochopíme, co to je. A máme rozumět: kvůli tomu tady jsme, spolu se všemi těmi, s nimiž bychom raději nebyli a k nimž máme své výhrady. Ne abychom se Pánu Bohu zavděčili a před druhými dali najevo svou nadřazenost, protože oni se válí v posteli nebo běhají za melouchy, zatímco my vážíme cestu do kostela!

Teprve když tohle pochopíme a tomuhle se u Ježíše naučíme rozumět, začneme se poznenáhlu také učit milosrdenství vůči druhým uplatňovat. Tak bude růst naše dobrá naděje a také radost. Radost Božího království. K té nás totiž Ježíš zve a vede. Proto stoluje s celníky a hříšníky, proto do svého společenství zve také nás. Amen

#### MODLITBA

Milosrdný Pane, ty každého osobně voláš a zveš ke svému stolu. Ty, svatý, posvěcuješ nás hříšné svou přítomností. Tvým přáním je, abychom se nevyvyšovali nad ostatní pozvané. S nimi, se všemi, máme tvořit tvou církev. Uč nás, prosíme, aby společenství s tebou a s bratřími a sestrami pro nás nebylo záležitostí sebepřemáhání a přetvářky, nýbrž radosti a vděčnosti, že jsme společně tvými hosty zde i ve tvém království. Amen

PÍSEŇ č. 477 Snažujme se ve všem právě (3-6)

#### SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

#### PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Milostivý Bože, ty miluješ všechny lidi. Synu Boží, ty ses obětoval za tento svět, aby všichni měli život. Po tvém příkladu se chceme přimlouvat jedni za druhé.

Prosíme tě za obecnou křesťanskou církev. Vyslychej modlitby, které k tobě po celém světě naši bratři a sestry vznášejí. Dávej ducha jednoty, vstřícnosti a pokory mezi představiteli církví i jejich členy. Modlíme se za dobré, přátelské vztahy mezi křesťany všech vyznání v našem městě, abychom tak byli věrnými svědky jednoho Pána před světem. Voláme k tobě: Pane, smiluj se.

Prosíme za misionáře a charitativní pracovníky ve světě. Dej, aby obstáli ve zkouškách i utrpení. Nenakládej na ně neunesitelná břemena. Prosíme za ty, kteří trpí pro víru, abys je povzbuzoval a dal jim pevně se držet tvých zaslíbení. Voláme k tobě: Pane, smiluj se.

Prosíme za lidi postižené bídou, válkami či přírodními katastrofami. Prosíme tě za rodiny, které se strachují o své nemocné, za ovdovělé a osiřelé, za lidi bez domova i bez práce. Voláme k tobě: Pane, smiluj se.

Předložme Pánu své tiché modlitby... a společně nahlas se modleme slovy Kristovými: Otče náš, který jsi v nebesích... Amen

## POSLÁNÍ

*Pohled'te, bratři, koho si Bůh povolává: Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených; ale co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné; neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, ano vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic – aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem. (1K 1, 26-29)*

## POŽEHNÁNÍ

*Sám Bůh pokoje necht' vás cele posvětit a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní. Amen*

PÍSEŇ č. 436 Ó požehnej nám, Pane

## POJĎ A PODÍVEJ SE!

### VSTUPNÍ SLOVA

*Hospodine, žádná tma pro tebe není temná, noc jako den svítí, temnota je jako světlo. Tys to byl, kdo utvořil mé ledví, v životě mé matky jsi mě utkal. Bože, zkoušej mě, ty znáš mé srdce, zkoušej mě, ty znáš můj neklid, hled', zda nejdu cestou trýzně, a po cestě věčnosti mě ved'* (Ž 139,12-13.23-24)      Amen

### PÍSEŇ č. 9 Oslavovat tě přicházím (1-8)

### MODLITBA

Bože náš, oslavujeme tě celým svým srdcem a veškerou svou myslí. Ne proto, že to pokládáme za svou náboženskou povinnost, kterou musíme splnit. Činíme tak, protože víme o tvých skutcích. Fascinují nás ty dávné, dosvědčené v Písmech Starého i Nového zákona. Stejně však žasneme i nad těmi, které zakoušíme na vlastním těle. Od těch zdánlivě nejvšednějších, jako je nový den, do něhož se probouzíme, až po ty tajemně nám šité na míru, kdy se uzdravujeme ze svých nemocí, unikáme ze spárů smrti a nepřátel. Radujeme se z toho, že svou přítomností držíš v šachu mocnosti temnosti. Z tvé milosti není jenom noc, ale i jitro. Díky tobě nemusíme v životě tápat a bloudit. Máme kolem sebe ukazatele cesty, které jsi pro naši orientaci postavil. Jestliže bloudíme a nevíme, kde jsme, je to proto, že je ignorujeme. Vydáváme se zkratkami. Ty jsou možná pohodlnější, ale nevedou k cíli. Děkujeme ti za světlo, které nám dáváš a s nímž můžeme jít i tmou. To světlo nese jméno tvého Syna. V jeho narození, smrti a vzkříšení dostávají mocnosti temnosti mat. Zpíváme ti, ó Nejvyšší, za to, že pro nás tvůj Syn vyhrál partii našeho života.      Amen

## ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Vyslechněte čtení z Písma svatého, zapsané v První knize Mojžíšově, v kapitole 28., ve verších 10. až 22.:

*Jákob vyšel z Beer-šeby a šel do Cháranu. Dorazil na jedno místo...*

PÍSEŇ č. 201 Když Mojžíš s lidem ztrápeným

## KÁZÁNÍ

Základem kázání je oddíl z Janova evangelia z 1. kapitoly, verše 43. až 51.:

*Druhého dne se Ježíš rozhodl vydat na cestu do Galileje. Vyhledal Filipa ...*

Milí bratři a sestry, nikoli pojd' a přesvědč se, ale pojd' a podívej se, říká v původním řeckém textu Filip Natanaelovi. Podívej se na Ježíše! Evangelista si je dobře vědom, že ve sféře víry zůstává lidskému zraku mnoho věcí skryto. Neodmítá však hledět na to, co vidět je. Na počátku svého evangelia o Ježíši řekne: "Spatřili jsme jeho slávu." V 1. Janově listě zase napíše: "Co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme." Jan velice oceňuje víru bez vidění. Kde je co vidět, tam se však dívá. My často rádi zduchovňujeme. Zejména když se to netýká našeho těla. Ale víra viditelnou realitu neignoruje! Pro ni prostě pouze viditelná realita není tou jedinou. Pojd' a podívej se, vybízí Filip Natanaela. Přesvědč se, že jsme našli toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i proroci. Křesťanská víra se rodí tam, kde se člověk nějakým způsobem setkává s Ježíšem. Kde k tomuto setkání nedojde, tam vždycky otázky převažují nad odpověďmi a neklid nad pokojem. Přivést člověka k Ježíši a nechat ho podívat se mu do očí je tou nejspontánnější misíí.

Víra je navýsost osobním vztahem. Tento vztah je však třeba nějakým způsobem kultivovat a tvárnit. Jinak mu hrozí, že se vyprázdní, zdegeneruje a zahyne. Nejbezpečnější obranou proti tomuto

ohrožení je vzájemné sdílení: Tak to vidím já, tak to vidíš ty, tak to vidí on – a v průniku těchto našich pohledů lze nejspíš předpokládat pravdu. Je samozřejmě příjemnější věřit si jen sám pro sebe. Konsensus sdílený s ostatními však dává jistotu, že moje víra má realistické tvary. První krok musí člověk vždycky učinit sám. Ty další by se však už měl pokoušet činit spolu s ostatními. Brát je stejně vážně jako sama sebe. Naslouchat hlasu těch před námi i těch kolem nás. Nemyslet si, že zápas o pravý vztah k Bohu začíná teprve mnou. Filip se před Natanaelem netají, že navazuje na ty, kteří tu byli před ním: Nalezli jsme Mesiáše! Ježíš není náhlá senzace. Je to ten zaslíbený a vytoužený, na něhož jsme čekali a jehož jsme se nyní dočkali. Je zcela legitimní, ano, je povinností každého objevitele oznámit svému okolí, co našel!

Když Jan Křtitel poprvé spatřil Ježíše, řekl: „Hle, beránek Boží.“ Mohl si to jen pomyslet, ale on ho chtěl dosvědčit i druhým. Dva ho tehdy uslyšeli a vydali se za Ježíšem. To je model pro život církve! Má stejně jako Křtitel dosvědčovat, že Ježíš z Nazaretu na sebe bere tíhu světa, maléry a selhání každého z nás. Má dosvědčovat, že se Ježíš z lásky k nám nechává zdrtit tím, co by jinak zdrtilo nás. Takové počínání totiž identifikuje Mesiáše - postavu vracející světu i člověku ztracenou rovnováhu. Křesťanská církev o Ježíši vyznává totéž co Filip: Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i proroci. Ježíšovo počínání naplňuje Boží záměr deklarovaný od věků! Ježíš nezakládá nové náboženství. On završuje to staré, garantované věky a nezpochybnitelnými osobnostmi. Mojžíš i proroci odkazují k němu! Natanaelovi na té Ježíšově identifikaci sice nesedí, že by Mesiáš pocházel z tak nábožensky vykořeněné díry, jako je Nazaret, ale to už je jenom formální výhrada. Jeho zájem o Ježíše byl probuzen. Filip to poznal a vybízí ho proto: Pojď a podívej se!

Lidská aktivita, při níž se ptáme, hledáme, nasloucháme a napínáme svůj zrak, má v životě víry nezastupitelné místo. Natanael se jde na Ježíše “podívat”. Evangelista však v tu chvíli přepne a líčí to prohlížení z druhé strany: Ježíš spatřil Natanaele, jak k němu přichází. Natanael chce vidět, ale nejprve je viděn. Toto pořadí je pro biblické myšlení zcela typické. Boží slávu má člověk šanci zahlédnout pouze tehdy, jestliže Bůh nejprve pohlédne na něj! To je i Natanaelův případ.

Ježíš na něj pohlédne a pronese, co charakterizuje jeho život: Hle, pravý Izraelita, v němž není lsti. Natanael, jehož si lze těžko představit jako naivku, bere Ježíšovo vyjádření zcela vážně. Tento muž z Nazaretu ho skutečně zná! Odkud? A tu slyší od Ježíše další pozoruhodnou větu: Dříve nežli tě Filip zavolal, viděl jsem tě pod fíkem. To znamená: dávno před tím, nežli ty jsi o mně slyšel, já jsem tě viděl. Tato Ježíšova odpověď Natanaele definitivně odzbrojuje. Ten muž z Nazaretu v sobě přece zosobňuje pravidlo Božího prvenství! Pro Natanaele tím končí čas pochybování a začíná čas vyznávání: Ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele!

Ježíš vidí do Natanaelova srdce úplně stejně, jako do něho vidí Bůh. Ale to jen začátek. Natanael bude svědkem mnohem větších věcí. Být pravdivě identifikován je určitě nevšední událost. Vědět, že do mne Bůh vidí a přesto mne miluje, je dalším důvodem k úžasu. Jedno i druhé je však překonáno tím nejzazším, co nám Ježíš zaslibuje: Amen, amen, pravím vám, uzříte nebesa otevřená a anděly Boží vystupovat a sestupovat na Syna člověka. V dnešní prozaické době můžeme ten obraz klidně shrnout do výroku „uvidíte do nebe“. Mesiáš z problematického Nazaretu otevírá výhled tímto směrem! Ne do pekla ani do neutrálního prázdna – které svou prázdnotou ovšem vůbec není neutrální - ale do prostoru, s nímž lidstvo od věků spojuje vše slavné a k životu vstřícné. Naděje není vazbou k zemi. Naděje je vztahem k nebi. K otevřenému nebi, plnému vstřícného pohybu a nehynoucího života. Mesiáš, o němž psal Mojžíš v Zákoně i proroci, otevírá nebesa – sféru výhradně Boží. Apoštol Pavel říká, že její výjimečnost přesahuje ty nejodvážnější lidské představy.

Otevřená nebesa s vystupujícími a sestupujícími anděly mají nepochybně navodit scénérii Jákovova snu. O co v něm vlastně jde? K smrti uštváný, vyčerpaný a resignovaný Jákob v bét-elském vidění odhalí, že jeho situace není zdaleka tak tragická, jak se domníval. Právě naopak. Je nanejvýš nadějná. Objevila se zde přece ta podivuhodná spojnice mezi nebem a zemí! Nevytvořila ji Jákovova náboženská horlivost. Ten žebřík se nad Jákobovým lůžkem objevil zcela nečekaně a bez Jákobova přičinění. Reformátoři by řekli: objevil se tu z pouhé Boží milosti. Tento „produktovod Boží přízně“ dokáže přenášet nebe na zem. Dokud je jeden jeho konec na zemi a druhý v

nebi, je život v tomto světě možný! – O tom je Jákobův sen. Totéž pak sděluje Ježíš každému, kdo je stejně jako tento praotec Izraele k smrti uštváný, vyčerpaný a resignovaný: Nepadej pod realitou, která tě drtí! Neusínej navždy! Není jen země s tvrdými kameny. Je i nebe s nepochopitelnou a nevyčerpatelnou milostí, která má moc vrátit člověka do života!

Otevřená nebesa, o nichž Ježíš mluví, nás nenasytí, nenapojí ani neošatí. To je pravda. Spousta lidí to pokládá za argument dokazující jejich bezvýznamnost: Otevřená nebo uzavřená nebesa, vyjde to nastejno! Nevyjde. Otevřená nebesa sice nenasytí, nenapojí ani neošatí, ale dávají motivaci k životu! Bez této motivace člověka ani jídlo ani pití ani oděv při životě neudrží. Ježíš, který pro nás otevírá nebesa, nám dává motivaci k životu! Dochází k tomu, když k nám mluví, když nás křtem činí součástí svého těla, když nám při svatě večeři Páně otevírá oči pro svou smrt a mysl pro své vzkříšení. Pojď, podívej se a přesvědč se! Takovou povahu má pozvání ke Kristu. Prostě se rozhlížeš a sleduj, co se kolem Ježíše z Nazaretu děje, buď vnímavý. Budeš-li tak činit, je jen otázkou času, kdy v něm nalezněš toho, o němž psal Mojžíš v Zákoně i proroci - tedy Mesiáše, který svou osobou spojil nebe se zemí, takže Bůh už není bez nás a my nejsme bez Boha. Tento Mesiáš je počátkem nového nebe a nové země. Amen

#### MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, byli jsme k tobě stejně nedůvěřiví jako Natanael. Říkali jsme si: Co lze čekat od toho, který zemřel na kříži? Ale pak jsme uviděli tvůj prázdný hrob a přesvědčili se o tom, že pravda a láska nebyly zpochybněny ani tvou smrtí. Radujeme se z toho, že ačkoli jsme bytostně svázáni se zemí, ty nám zprostředkováváš spojení s nebem. Z něj se nám dostává těch nejmocnějších impulsů k životu. Odtud přijímáme odvahu, která přemáhá strach. Děkujeme ti za to, že vidíme to, co mnoha ostatním zůstává skryto. Amen

PÍSEŇ č. 551 Tys na mne myslil dřív

## SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

### PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, považujeme si toho, žes nás vyhledal a povolal, abychom šli za tebou. Tak jako Filip, tak jako Šimon, tak jako Ondřej. Prosíme, dávej nám vnímavost, s níž bychom dokázali rozpoznat ty, kteří strádají nedostatkem motivace k životu. Dej nám odvahu oslovit je a ukázat jim k tobě. Chtěli bychom, aby jistota naší víry byla vždycky větší, nežli jsou nejistoty, které v nás hlodají, okrádají nás o spánek a berou nám půdu pod nohama. Ať jako křesťané nečekáme apaticky na zázraky, ale formujeme svým jednáním a svými postoji tento svět podle tvého Slova. Ať se nemusíme stydět za svůj sbor ani za svou církev. Ať pohled na ně ani na nás neodpuzuje, ale přitahuje. Přimlouváme se za ty, v nichž není lsti a kteří jsou proto obzvláště zranitelní a tobě blízcí. Přimlouváme se za ty, kteří trpí a zoufají si. Přimlouváme se za ty, kteří nic nevědí o otevřeném nebi a jsou ti proto ze svého pohledu obzvláště vzdálení. Ať na žebřík, který otevírá nebesa a po němž božské sestupuje a lidské vystupuje, dosáhnou dalecí i blízcí. Otče náš... Amen

### POSLÁNÍ

*Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej. Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí? A zač získá člověk svůj život zpět? Syn člověka přijde v slávě svého Otce se svými svatými anděly, a tehdy odplatí každému podle jeho jednání. (Mt 16,24-27)*

## POŽEHNÁNÍ

*Milost vám všem, kdo nepomíjející láskou milují našeho Pána  
Ježíše Krista. Amen*

PÍSEŇ č. 558 Blíž tobě, Bože můj

## MŮJ PODÍL JE HOSPODIN

### VSTUPNÍ SLOVA

*Tvoje milosrdenství, Hospodine, sahá až k nebi, tvoje věrnost se dotýká mraků. Tvoje spravedlnost je jak mocné horstvo, propastná tůň nezměrná jsou tvoje soudy; zachraňuješ lidi i dobytek, Hospodine. U tebe je pramen žití, když ty jsi nám světlem, spatřujeme světlo. (Ž 36,6-7.10) Amen*

PÍSEŇ č. 36 Hřích vábí duše bezbožných

### MODLITBA

Bože, tvůj spravedlivý soud není varovně zdviženým prstem pouze nad těmi druhými. Týká se i nás. I když se k tobě hlásíme, nejsme prosti vin a bezbožností. Naše mysl ani naše ruce nejsou čisté. Bez tvé milosti jsme odsouzení na smrt. Prosíme, rozprostři nad námi svou milost! Ať nás proměňuje, ať nám dává pokoj, ať nás vyvádí ze žalářů, do nichž se svými přestoupeními dostáváme. Tvá spravedlnost a dobrota nás povzbuzují k životu v pravdě a lásce. Naše přirozené uvažování nás táhne právě opačným směrem. Ved' nás svým Duchem k tomu, co stojí pod tvým zaslíbením. Chceme se osvěžovat potokem tvé lásky a milosti; chceme pít z tvé studnice života. Děkujeme ti, že nás svým Slovem k těmto zdrojům své spásy přivádíš. S dychtivostí na ně i dnes čekáme. Prosíme, mluv k nám, abychom nebloudili, neklesali na mysli, nemřeli, ale byli živi. Amen

### ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšte oddíl z Evangelia podle Lukáše, zapsaný v 7. kapitole, od verše 11. do 23.:

*Hned nato odešel (Ježíš) do města, které se nazývalo Naim. S ním šli jeho učedníci...*

## KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou slova ze starozákonní knihy Pláč Jeremjášův, z kapitoly 3., verše 22. až 32.:

*Hospodinovo milosrdenství, jež nepomíjí, jeho slitování, jež nekončí...*

Milí bratři a sestry, pro žalozpěvy jsme nejvnímavější, když sami procházíme nějakým nesnadným údobím. Nemocí, zármutkem, uvědomováním si stáří nebo osobním selháním. Když se nám daří dobře, chceme zpravidla slyšet něco “od podlahy”. Prorok Jeremjáš pláče, protože byl zdecimován jeho lid. A on byl jeho součástí. Jeruzalém padl, chrám byl rozbořen, výkvět národa odveden do zajetí. Zkusme si to přetransponovat na své město, na svůj kostel, na lidi, které máme rádi. Smutek a pláč je na takovou událost přirozenou reakcí. Člověk tím dává najevo, že si nastalou tragiku uvědomuje, že ji nebere na lehkou váhu, že ty události vnímá jako svou osobní újmu. Pláč a smích vždycky vyjevují, kde stojím a s kým se identifikuji.

Jeremjášův žalozpěv není rozmazleným fňukáním. Je výrazem přijetí vlastní viny. I tuto funkci pláče je třeba si uvědomit. Kdo svou odpovědnost odmítá, ten nepláče, nýbrž obviňuje, zuří a útočí. Současná kázání s oblibou přepjatě zdůrazňují naše zoufalství z těch nejmenších prkotin, v nichž jsme – možná – selhali. O podstatných věcech, v nichž jednoznačně a pořád selháváme, se však mlčí. Nemáme odvahu vzhledem k nepříjemným věcem říci: „Toto je naše mzda, ovoce našeho hříchu, sklízíme, co jsme zaseli!“ Touto nepravdivou a proto zavádějící „ohleduplností“ se vzdalujeme od života a stáváme se jako křesťané nevěrohodnými. Pravda o sobě se nám zdá být příliš nepříjemná a tak přesouváme těžisko svého zvěstování do únikových poloh psychologie, kultury, sociální či politické angažovanosti.

Prorok Jeremjáš má odvahu říkat svým současníkům, co je nepříjemné. Nemaže jim med kolem huby ani je neodvádí z reálného do snového světa: „My jsme byli nevěrní a vzpurní a ty jsi neodpustil!“

Tak to je a my ti nemáme co vyčítat. Sami jsme si způsobili újmu. Neradi to slyšíme, ale bez takto odvážného vyznání se nedostaneme dál. V církvi, ve společnosti ani v osobních vztazích. Kolikrát jsme slyšeli nebo jsme možná i sami vykřikovali, že za bídu současné církve můžou komunisti. - To je příjemné zbavení se vlastní odpovědnosti. Ale není to pravdivá analýza. Za bídu současné církve může moje nevěra a vzpurnost! Za bídu současné církve může moje vypočítavost a zbabělost! V nich je počátek všech mých problémů a proher. S Babyloňany, stejně jako s komunisty.

Kdo nazírá svoji situaci z tohoto zorného úhlu, má šanci nevidět ji jako tragicky bezvýchodnou. Je dokonce schopen vnímat ji jako milostivé Boží upozornění na to, co nevede k životu; jako výzvu k obratu a nápravě. Lidé sní o reparátu svých chybných rozhodnutí v druhém, třetím, desátém životě. Ale žádný druhý, třetí ani desátý život nebude. Napravit své chyby je třeba stihnout v tomto prvním a současně i posledním životě. Je výrazem Boží milosti, že nás Hospodin na naše špatné postoje upozorňuje a že nám takový reparát dovoluje. Prorokův pláč byl pro Judské startovacím blokem k novému začátku, k novému nasazení, k nové věrnosti. Bůh se nepostavil proti Izraeli, to Izrael se postavil proti Bohu a nyní za to pyká. Jeho situace není beznadějná, má řešení!

Má řešení, protože Hospodinovo milosrdenství se obnovuje každého rána. Lidské selhání neznamená definitivní konec. Každý rozbřesk nám avizuje možnost nového počátku. Boží věrnost je neskonalá. Toto sděluje prorok svému lidu. Pokazili jsme, co se dalo, a pykáme za to. Dokud však můžeme složit naději v Hospodina a dotazovat se na jeho vůli, není konec. A co nám v tomto spolehnutí brání? Ani v zajetí nic! My křesťané to pak máme ještě snazší, protože Boží Slovo pravdy a milosti se v Ježíši stalo tělem. To znamená, že se stalo srozumitelnější, průkaznější a názornější, nežli bylo kdysi. Ježíšova smrt na kříži je nezpochybnitelným důkazem Božího milosrdenství, výrazem toho, že není nic, co by nás mohlo odloučit od Boží lásky. Žádný Babyloňan ani komunista. Můžeme to učinit pouze my sami.

Nám, kterým v podstatě nic nechybí, se to snadno říká. Ale co ti, kteří skutečně strádají, jsou obětmi katastrof, podvodů, násilných

činů; o všechno přišli a nyní přicházejí i o život... Jeremjáš, který také o všechno přišel a nakonec nejspíše zemřel mučednickou smrtí, říká: "Můj podíl je Hospodin, na něj čekám." Prorok vyznává, že je zde něco, o co nepřijde. I kdyby ho odtrhli od jeho rodného domu, od otce a matky, on potichu čeká na spásu od Hospodina. Vykладаči se domnívají, že původ této představy "nemateriálního požehnání" pochází z 18. kapitoly knihy Numeri. Zde se píše, že dědictvím kněžského kmene Lévi nebude půda, nýbrž Hospodin. Někdo má všechno, na co si vzpomene, a přesto je chudý, protože postrádá to, co dává jeho životu smysl. Ježíš se ptá: „Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí?“

Prorok svým posluchačům sděluje, že nejvzácnějším pokladem je spása od Hospodina. O tu se Judští nemají dát připravit. Pro tento poklad stojí za to trpět újmu – nosit jho, nastavit líce tomu, kdo ho bije, a sytit se potupou. O svůj mamon jsme už dobytím Judska přišli. Nepřipravme se ještě o svého Boha. Nevyměňme ho za modly a neztraťme tak svou duši! V Judsku, v Babyloně a vlastně kdekoli jde o naplňování prvního přikázání Desatera: "Nebudeš mít bohů jiných přede mnou!" Je spousta autorit, které musíme respektovat. Bůh, který se nám zjevil v Ježíši Kristu, je však autoritou nejvyšší! Cokoli se s ním nesrovnává, není hodné následování. I kdyby všichni šli a halasili, kdo chce mít podíl v Hospodinu, ten usedne a ztichne. Lidé, kteří berou Boží Slovo vážně, se ve společnosti často ocitají mimo hlavní proud. Ale to je vždycky údělem těch, kteří usilují více poslouchat Boha než lidi.

Prorok pláče. Jeho víra však jako by pod proudem slz sílila a rostla. Ubohá přítomnost mu nedokáže zastřít výhled ke slavné budoucnosti. K té Hospodinem zaslíbené, plné věčnosti a slitování. Prorok pláče. Jeho víra v Hospodinovo milosrdenství mu však nedovoluje propadnout hysterii ani apatii. Panovník přece navěky nezavrhne! Tato víra ho drží, i když na sobě nosí jho, i když leží v prachu. Působí až neurvale, když poví lidu, který přišel o všechno a ruce má sevřené v okovech: Dobré je muži, jestliže nosil jho už ve svém mládí. Ta drsná výpověď je však pravdivá. Kdo byl v mládí veden k nasazení, ovládání a sebezapření, ten zvládá krizové situace

lépe než člověk vyrostlý v bavlne. Jho, to je služba! Ne švejkovská, ale kristovská. Tichá, pokorná, smysluplná a proto spásná.

Kdo skládá naději v Hospodina, ten musí něco vydržet. Těsná brána a úzká cesta jsou novozákonní obrazy vyjadřující právě tuto skutečnost. Čekat na Hospodina znamená žít tak, jak se jemu líbí. V pravdě, v lásce, v milosrdenství. Ano, ten životní styl má nabývat podobu, v níž je člověk schopen nastavit líce tomu, kdo ho bije. Kdysi jsme přece byli agresory my! Proč tedy nyní něco nevydržet? Je samozřejmě příjemnější držet si ostrými lokty lidi od těla. Světu - jehož jsme konec konců i my součástí - ovšem svědčí, jestliže dokážeme nastavit druhou tvář, přidat kabát tomu, kdo prosí o košili, a jít dvě míle s tím, kdo chce doprovodit jednu. Nesmí se z toho stát společenský model legitimizující vyděračství a vypočítavost. Nemáme to však ztrácet ze zřetele jako výhled k vyšší kvalitě, nežli je spravedlnost, jako výhled k milosrdenství.

Přijetí Božího soudu je předpokladem k udělení milosti. Bez přiznání svého provinění není odpuštění. Ostatně, co by nám měl Hospodin odpouštět, jestliže jsme nepochybili? Všechna bolest, kterou v Božím soudu zakoušíme, spočívá v tom, že se hroutí to, co je nám drahé. Proto je smrt ničící všechno, co přinesl život - veškeré naše zisky - absolutním soudem. Lidská smrtelnost je naším babylonským zajetím! Nepříjemným, ale spravedlivým. Pokud je pokorně nepřijmeme, pokud místo reptání nepoložíme do prachu svá ústa, zůstaneme v něm navěky. Kdo potichu čeká na spásu, bude z něj vysvobozen. Ve světě plném smrti bude žít pro život. Ze světa plného smrti bude vyzdvižen do života. Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost! Časnou i věčnou. Pláč toho, jehož podíl je Hospodin, je vždycky jen na chvíli. Jeho smích - náš smích - je navždy.

Amen

## MODLITBA

Hospodine, spoléhali jsme na sebe a zklamali jsme se. Kdykoli jde o život, selháváme. Tato zkušenost obrací náš zrak k tobě. Ty dáváš a garantuješ, po čem toužíme, o co usilujeme a co nám vždycky

vypadne z ruky. V tobě skládáme svou naději, protože jsi milosrdný a tvá věrnost je neskonalá. Amen

PÍSEŇ č. 465 Krev smlouvy své

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, ty jsi důvodem toho velkého Božího milosrdenství, slitování, jež nekončí, věrnosti, která je neskonalá. Díky tobě smíme bez pochybování říkat: „Můj podíl je Hospodin.“ Prosíme tě, Pane, za lidi, kteří v tobě skládají svou naději. Ať vnímají tvou přítomnost tím mocněji, čím jsou ohroženější a bližší smrti. Prosíme tě za ty, kteří žijí podle tvé vůle a nemají z toho prospěch, ale jen újmu. Prosíme tě za ty, kteří selhali a nyní zato pykají. Ať se z křížovanky bolesti nevydávají cestou zatvrzelosti a vzdoru, ale cestou pokání, nápravy a tichého čekání na tvou milost. Prosíme za ty, kteří jsou opuštění, deptáni a bití. S pohnutím a účastí myslíme na ty, kteří jsou v zajetí zločinců, teroristů a úzkost jim nedá spát. Prosíme, pronikej svým Duchem tento náš svět, tak aby nebyl jen studený, nepřátelský a krutý, ale abychom už v něm mohli okoušet to, k čemu nás vedeš a kam s tebou směřujeme. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

*Ježíš říká: Pojdte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží. (Mt 11, 28-30)*

POŽEHNÁNÍ

*Milost našeho Pána Ježíše Krista bud' s vámi. Amen*

PÍSEŇ č. 693 Ježíš hříšné přijímá

## SETNÍKOVÁ VÍRA

### VSTUPNÍ SLOVA

*Apoštol praví: Není mezi námi rozdílu. Všichni jsme zhřešili a jsme daleko od slávy Boží. Byli jsme však zadarmo ospravedlněni jeho milostí, vykoupením v Kristu Ježíši. (Ř 3,22) Amen*

PÍSEŇ č. 98 Zpívejte Pánu nové písně

### MODLITBA

Náš Pane, přicházíme, abychom se s tebou setkali ve tvém Slovu, které přináší do našeho života změnu, pomoc a potěšení. Děkujeme ti za vše, co jsme mohli v uplynulém týdnu prožít. Za práci, kterou jsme směli dělat; za lidi, s kterými jsme se setkali; za radost z toho, co se nám podařilo; za zklamání, které nám otevřelo oči; ale i za bolest, kterou jsi nám dal sílu unést a vydržet.

Přicházíme, abychom u tebe našli novou sílu a motivaci do dalších dnů. Vyznáváme, že jsme unavení svými povinnostmi, úkoly a nevyřešenými problémy. Naše víra je slabá a bázlivá. Trápí nás, že mnoho věcí nakonec pokazíme a nedokončíme. Ale ty nás, Bože, přijímáš i s našimi chybami a slabostmi. Nikoho z nás neodmítáš, nic nám nevyčítáš. Každému z nás dáváš příležitost, aby se změnil a o něco dobrého pokusil.

Prosíme, otevři nyní naše uši a srdce, abychom mohli naslouchat tvému Slovu bez předem hotových schémat a závěrů a dovedli je přijmout z úst člověka, který ví, že není hoden nazývat se tvým služebníkem. Dej, ať nám tvé Slovo stačí, abychom mohli jít v jeho síle a moci až do konce života, který jsi nám zde vyměřil. Amen

## ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z Písma svatého poslyšte oddíl z Evangelia podle Lukáše, z kapitoly 5., od 1. do 11. verše:

*Jednou se na něj lidé tlačili, aby slyšeli Boží slovo, a on stál u břehu...*

PÍSEŇ č. 355 Kristus má v rukou celý svět

## KÁZÁNÍ

Základem kázání je 9. verš ze 7. kapitoly Evangelia podle Lukáše, kde je napsáno:

*Když to Ježíš uslyšel, podivil se, obrátil se k zástupu, který ho následoval a řekl: „Pravím vám, tak velikou víru jsem nenalezl ani v Izraeli.“*

Milí bratři a milé sestry! Kdysi se jeden bratr farář pokoušel přemluvit jednoho školáka, který přestal chodit do náboženství, aby znovu začal. Chlapec se statečně bránil jeho přesvědčování, až nakonec vytáhl argument nejsilnější: „A stejně jsem tam chodil jen kvůli dědečkovi!“ A bylo to tady! Nemá přece cenu, aby někdo chodil do náboženství, když sám nechce a dělal by jen to kvůli někomu jinému.

Ale pak o tom ten farář přemýšlel a řekl si: Proč by to muselo být špatné, kdyby se člověk potkal s Bohem, protože mu na někom záleží a chce mu udělat radost. Člověk přece nemusí a snad ani nemá hledat Boha jen sám kvůli sobě. Není právě láska k člověku a starost o druhého tou nejlepší cestou, jak se setkat s Bohem? Jak myslíte, že uvěřila pohanská Rút? Ta přece nešla do Betléma kvůli sobě ani kvůli víře. Nechtěla však opustit svou bezmocnou a ovdovělou tchýni a raději se vzdala naděje na vlastní rodinu. Měla ji tak ráda, že byla dokonce ochotna přijmout i její náboženství. A když přišla do Betléma a starala se tam o Noemi, všiml si Boáz její obětavosti a dal jí přednost před ostatními izraelskými děvčaty.

Když člověk nejprve miluje druhého člověka a je ochoten pro něj něco obětovat, může se právě na této cestě potkat s Bohem. Často se stává, že teprve když rodiče začnou vychovávat své děti, začnou i sami pro sebe objevovat, co všechno jim může dát víra v Boha. Nebo když chlapec z lásky k věřící dívce s ní začne chodit do kostela a najde tu smysl a cíl života i pro sebe. Nebo když dorůstající děti chodí do kostela kvůli rodičům. Ani to nemusí být zásadní chyba. Mnozí z nás jsou po létech vděční, že je právě v těch složitých letech v církvi někdo udržel. Jsou chvíle, kdy člověk Boha nevidí a neslyší. A právě tehdy nás Bůh navštěvuje v podobě našich bližních. A komu na někom záleží, ten má k Bohu blízko, i když o tom třeba ani neví. Pán Ježíš přece jednou řekl: Co jste učinili pro své bližní, učinili jste pro mne.

Setník z našeho příběhu nehledal Ježíše kvůli sobě, ale protože mu záleželo na otroku, který umíral. To nebylo vůbec samozřejmé. Otroků bylo tehdy na trhu dost a když jeden zemřel, koupil se druhý. Ale ne tak v Kafarnaum, v domě setníkově. Tam měl člověk neopakovatelnou cenu. Římský důstojník se z lásky ke svému otroku vydává na neobvyklou cestu. Jde prosit o pomoc. Sestupuje ze svého společenského postavení a vydává se na tenký led. Jen si zkuste představit, jak mu muselo být. Zatím to byl vždycky on, kdo dával. Zatím vždycky prosili jeho. Teď se však musí ponížit a zaklepat na dveře židovských starších on. Ale když vám na někom opravdu záleží, tak to uděláte. Víra často začíná láskou. Kvůli sobě by člověk nikam nešel, ale kvůli druhému se přece jen někdy přemůžeme. Starost o bližního, láska a sebezapření nás vedou správným směrem. Je to cesta, po které nám jde Pán Bůh vstříc.

Židovští starší posoudili setníkovu žádost velmi vstřícně a vypravili se k Ježíšovi se slovy: „Ten člověk je sice pohan, ale zaslouží si, abys mu pomohl. Přispěl nám na naši synagogu a miluje náš národ. Je to cizinec, ale my ti ho můžeme doporučit. Je toho hoden.“

Když slyšíme tato slova, jde nám možná mráz po zádech. Kde bere církev odvahu radit Pánu Ježíši, kdo je a kdo není jeho pomoci hoden? Jistě že to ti židovští presbyteri myslí dobře. Chtějí se za setníka přimluvit, vypočítávají jeho dobré skutky, ale copak je možné takhle člověka měřit a posuzovat? Copak si může někdo Boží milost zasloužit? Člověk může být hoden své mzdy. Dítě je hodno lásky

svých rodičů. Řecké slovo „být hoden“, kterého tu evangelista užívá, znamená, že na něco máme právo. Můžeme však o někom říci, že má na Boží pomoc nárok?

Židovští starší jsou tu obrazem církve, která sama sebe pasuje do role rozhodčích, kteří mají právo posuzovat, kdo má na Boží pomoc nárok a kdo ne. Podobně se ostatně chovali i Ježíšovi učedníci. Až bude za Ježíšem volat pohanská žena z okolí Týru, budou jí říkat: „Ty mlč!“. Až bude Ježíše volat slepý u Jericha, budou ho okřikovat, aby nezdržoval. Až jim v samařské vesnici nedají najíst, nabídnou se, že na ty lidi svolají oheň z nebe. A když Ježíš navštíví Zachea, začnou mu zbožní v Jerichu vyčítat, že si nevybral jednoho z nich.

Věřící lidé mívají často sklon lidi kádrovat a posuzovat. Možná to tak ani nemyslíme, ale navenek tak působíme. Někdy jsme doslova jako žába na prameni a nechápeme, že v mnohém ohledu to záleží právě na nás, koho k víře pustíme a koho odradíme. Možná jsou naše kostely poloprázdné také pro to, že se lidé bojí, že bychom je mezi sebe nepřijali. Netroufají si přijít, protože jim dáváme najevo, že toho nejsou hodni.

Náš příběh však jasně ukazuje, že Ježíš nechodí k těm, kteří si to podle nás zaslouží. Ježíš přichází ke všem, kteří ho volají. Je chvályhodné, když někdo přispěje na kostel, když odvádí desátky, když pracuje v církvi, ale žádný nárok nám tím nevzniká. Pracovat v církvi a přispívat na její potřeby není zásluha, ale projev naší vděčnosti. Copak nemáme radost, když smíme přispět na něco, co je dobré a prospěšné? Copak nám práce v církvi nepřináší uspokojení a naplnění? To je naše odměna. Ale Boží lásku si tím nekoupíme. Když se modlíme, jsme na tom úplně stejně jako ten, kdo se modlí třeba poprvé v životě a pro církev ještě nehnul ani prstem.

Pohanský celník si na rozdíl od židovských starší sám o sobě nemyslí vůbec nic. Posílá k Ježíšovi své posly se slovy: „Pane, neobtěžuj se! Vždyť nejsem hoden toho, abys vstoupil pod mou střechu. Netroufám si z tebou ani setkat.“ Tam, kde máme v českém překladu již podruhé v tomto příběhu výraz „být hoden“, užívá evangelista tentokrát jiné řecké slovo, které vyjadřuje nezpůsobnost, nevhodnost, ano skoro až nemožnost, aby Ježíš vstoupil do domu toho, kdo nepatří k vyvolenému národu. Zatímco církev ho doporučuje slovy

„on si to zaslouží“, setník sám ví, že si to nejen nezaslouží, ale že jej od Ježíše odděluje propast, kterou on sám žádným způsobem nepřekročí.

Je to stejné, jako když Pavel říká, že není hoden být apoštolem, protože pronásledoval církev. Nebo když se Jan Křtitel říká, že až přijde Mesiáš, nebude mu hoden ani rozvázat tkaničky sandálů. Nebo když Petr říká: „Pane odejdi ode mne, neboť jsem člověk hříšný“. Tady nejde o to, že si člověk něco nezaslouží, ale že to vůbec není možné! Tak jako když pohané museli zůstat za zdmi jeruzalémského chrámu a nesměli dovnitř. Tak jako když dnes někdo kvůli barvě pleti nemůže do restaurace nebo když někdo nemůže jít s ostatními na výlet, protože je ochrnutý na obě nohy.

„Pane, já vím, že nemám právo žádat tě o pomoc. Víím, že sám nemám šanci. Proto jsem požádal ty, kteří to právo mají, aby tě poprosili o život mého otroka. Dobře víím, že ke mně nemůžeš přijít, protože jsem nevěřící.“

Ale Ježíš k němu přesto přichází. A to je evangelium našeho příběhu. Ježíš kvůli nám překračuje hranice toho, co je a není možné. Boří zdi. Nehledí na to, kdo je kdo, nerozlišuje mezi lidmi. Žid nebo pohan, kněz nebo pohan, slepý nebo bohatý, věřící nebo nevěřící - Ježíš jde za každým. Až se toto naučíme, až v sobě zboříme všechny zdi a předsudky, pak se možná naše kostely otevřou a naše srdce zaraduje z nově příchozích.

Ale tím to ještě nekončí. Náš příběh je pozoruhodným i tím, že nám ukazuje překvapeného, ano užaslého Ježíše, který slyší, co mu setník vzkazuje, a nevěří svým vlastním uším. „Pane, stačí, když vydáš rozkaz, a můj sluha bude zdrav! Vždyť i já podléhám rozkazům a když mi z Říma něco přikáže, já to tady v Kafaranum udělám. A přitom tu císař nikdy nebyl. A když já některému ze svých vojáků pošlu vzkaz: „Přijď sem!“, za chvíli tu bude. A proto věřím, že stačí tvé Slovo, a můj sluha bude zdrav, i když tě nikdy nespatří.“

Člověku se až tájí dech, když slyší o takové víře. Setníkova víra je vojácky jednoduchá, skoro až naivní, přímá, bez všeho náboženského kličkování. Dovedeme vůbec ještě takto věřit? Nejsme už dávno ve své víře unavení a smíření s tím, že se v našem životě stejně nic nezmění? V setníkových slovech jako by do nehybného

kostelního vzduchu zavanul čerstvý vítr zvenčí. Duch odvážné, sotva narozené víry, která je sice nezkušená, ale také nezkažená těžkopádností, na kterou jsme již dávno zvykli.

Proto je tak důležité, aby do našich sborů přicházeli stále noví lidé. Proto je každý jejich nový pohled, otázka a údiv, naivita i nadšení tak důležitá a cenná. Pomáhá nám vidět naše letité problémy v novém světle a vyburcovat nás k víře, která by nás už ani nenapadla. Tak jako když v jedné pohádce malé dítě nahlas řeklo: „Císař je nahý!“, potřebujeme i v církvi takové děti odvážné ve víře, které se nebudou bát věřit, čemu my ve víře zkušeni a kovaní už dávno nevěříme a v co už po létech ani nedoufáme.

Tím ovšem nemyslíme nějakou lacinou víru, která by chtěla každého hned sama uzdravit, obrátit a změnit. Setníkova víra je pozoruhodná a následováníhodná právě tím, jak věří pouhému Ježíšovu Slovu. Nepotřebuje žádné náboženské prostocviky a zaručené metody. Žádné padání, křičení, klekání ani žehnání nebo vytržení. Mocné a uzdravující je tu pouhé Ježíšovo Slovo. Ani my se nebojme věřit tomu, co nám Ježíš slíbil. Žádný z nás není hoden Boží pomoci. Ale na tom, co nám Ježíš slíbil, postavme svůj život a naději. Nic víc než Ježíšovo Slovo nemáme. A přece to stačí, abychom se již dnes nemuseli bát.

Amen

#### MODLITBA

Pane Ježíši Kriste! Děkujeme ti, že jsi nám všem řekl jasné Slovo. Díky tobě věříme, že budeme vysvobozeni ze všech svých trápení a úzkostí. Ani jeden z nás si to nezaslouží. Všichni jsme tě opustili a zklamali. Ale ty nám přesto zůstáváš věrný a počítáš s námi ve svém království. Díky, Pane, za tento slib i za jistotu, že ty i tento svůj slib splníš.

Amen

PÍSEŇ č. 451 Bůh je můj hrad

## SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

### PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste! Přimlouváme se za všechny, na nichž nám záleží a kterým neumíme pomoci. Pomož jim, tak jako jsi pomohl nemocnému otroku z Kafarnaum, za něhož tě prosil jeho pán. I my věříme, že tvé Slovo stačí a naše úzkost bude uzdravena.

Přimlouváme se za všechny, kteří tě sice neznají, ale není jim cizí milosrdenství a soucit. Prosíme, dej, aby mohli poznat, když pomáhají svým bližním, že jsou ti blíží, než tuší, a mohli v tobě tak jako my najít svého spojence a zastánce.

Přimlouváme se za tvoji církev, aby nechtěla lidi kádrovat a posuzovat. Dej, ať tvůj lid zůstává otevřený pro každého, kdo tě hledá a komu záleží na jeho bližních.

Přimlouváme se za všechny, kteří do našeho sboru přišli v nedávné době. Dej, ať jejich víra zůstane dlouho čerstvá, odvážná a neotřelá. Dej, ať se nedají umlčet těmi, kteří si myslí, že už všemu rozumějí.

Přimlouváme se za ty, jejichž víře chybí radost a nadšení, aby se i oni mohli probudit a znovu si tě zamilovat, jak když uvěřili poprvé. Pomož nám všem, abychom se dovedli spolehnout na tvé Slovo a nic víc nehledali a nepotřebovali.

Nakonec ti každý v tiché modlitbě svěčujeme, co nám nejvíce leží na srdci. Vyslyš nás, když všechno, co neumíme vyslovit, vkládáme do společných slov modlitby Páně: Otče náš... Amen

### POSLÁNÍ

*Vím o tvých skutcích, o tvém úsilí i tvé vytrvalosti; vím, že nemůžeš snést ty, kdo jsou zlí, a vyzkoušel jsi ty, kdo se vydávají za apoštoly, ale nejsou, a shledal jsi, že jsou lháři. Máš vytrvalost a trpěl jsi pro mé jméno, a nepodlehls únavě. Ale to mám proti tobě, že už nemáš takovou lásku jako na počátku. Rozpomeň se, odkud jsi klesl, navrať se a jednej jako*

*dřív. Ne-li, přijdu na tebe a pohnu tvým svícem z jeho místa,  
jestliže se neobrátíš... Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím.  
(Zj 2,2-7)*

#### POŽEHNÁNÍ

*Tomu, kdo zvítězí, dám jíst ze stromu života v Božím ráji. (Zj  
2,7) Amen*

PÍSEŇ č. 361 Již vstaňme, bratři, vstaňme již

## CHANIN SLIB

### VSTUPNÍ SLOVA

*Když se Hospodinu, svému Bohu, zavážeš slibem, neotálej ho splnit, neboť Hospodin, tvůj Bůh, to bude od tebe vyžadovat. Byl by na tobě hřích, kdybys ho nesplnil. Budeš bedlivě dodržovat to, co vyřkly tvoje rty a co jsi dobrovolně slíbil Hospodinu, svému Bohu, všechno k čemu ses svými ústy zavázal. (Dt 23,22 a 24) Amen*

### PÍSEŇ č. 98 Zpívejte Pánu nové písně

### MODLITBA

Hospodine, Pane náš, chtěli bychom ti dnes poděkovat za věrnost a trpělivost, kterou s námi máš. Jsme to my lidé, na které se nedá spolehnout. Tolik bychom toho chtěli, tolik toho naslibujeme, tolik toho namluvíme – ale jen málokdy se pak ke svým slovům známe. Příliš snadno zapomínáme, co jsme včera slibovali. Příliš snadno vzbuzujeme v druhých naděje, které pak nesplníme.

Ale ty za svým Slovem stojíš. Tvé Slovo platí již tisíce let a nic se na něm nemění. A my víme, že mnohá svá zaslíbení jsi již splnil a mnohá ještě splníš. Ty jediný dáváš našemu životu potřebnou jistotu a oporu. Na lidi se nedá spolehnout, i kdyby vypadali sebe spolehlivěji. Bez tebe bychom byli vydáni všanc zklamání, zradě, chytráctví, náhodě a vlastní slabosti. Jen díky tobě se nemusíme bát, co bude zítra. Mnozí nás možná opustí a zklamou. Mnohé možná zklameme a opustíme my sami. Ale ty nezklameš nikoho, kdo ti věří. Amen

### ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Dnešní první čtení z Písma svatého je zapsáno v První knize Samuelově, v 1. kapitole, od verše 21. do verše 28.“

*Ten muž Elkána putoval opět s celým svým domem, aby  
Hospodinu obětoval...*

PÍSEŇ č. 627 Má duše Boha velebí

## KÁZÁNÍ

Základem kázání je chvalozpěv Chany, zapsaný v První knize Samuelově, v kapitole 2., ve verších 1. až 9.:

*Chana se takto modlila: "Mé srdce jásotem oslavuje  
Hospodina, můj roh se zvedá díky Hospodinu. Má ústa se  
otevřela..."*

Milí bratři a milé sestry! Dnešní text nás přivádí do situace, která patří v lidském životě k těm nejpříjemnějším. Vypráví o lidech, kterým se splnilo, co si dlouho přáli a v co už ani nedoufali. Elkánovi a Chaně se narodilo dítě! Syn v pravém slova smyslu vymodlený. Však ho také pojmenovali Samuel - Bůh vyslyšel.

Ale člověk je zvláštní tvor. Když něco nemá a po něčem touží, je pro to ochoten slíbit a udělat všechno na světě. Ale jakmile to už má, rychle zapomíná. Kolik času jsme ochotni věnovat prosbám, ale jak málo vděčnosti! Stokrát jsme o něco prosili, ale poděkovat umíme sotva jednou...

Jakmile něco máme, zdá se nám to být samozřejmé a divíme se, jak jsme mohli být tak nejistí a zkroušení. Když jde student ke zkoušce, je naplněn pokorou a bází. Ale stačí, aby dostal dobrou otázku a jedničku do indexu, a jeho srdce bývá naplněno pýchou. Říká si: „Proč jsem se předtím tak zbytečně nervoval?“ Už ho ani nenapadne, že mohl dostat také úplně jinou otázku. Člověk velice snadno zapomíná, o co všechno se bál, jak mnoho prosil a k čemu všemu se zavázal.

Chana složila Bohu slib, že pokud se jí narodí syn, odevzdá ho Bohu. Taková věc se snadno slibuje, když žádné dítě nemáte. Těžko se však plní, když ho chováte v náručí. A právě to se Chaně stalo. Musí však člověk své sliby bezezbytku splnit? Nenašla by se nějaká

cestička, jak to obejít? Lidé si přece vždycky dovedou najít způsob, jak se ze svých slibů vyvázat.

Tehdy existovaly přinejmenším dvě zcela legální možnosti, jak Chana svůj slib splnit nemusela, aniž by přitom porušila Hospodinův zákon. Za prvé platilo, že slib vdané ženy musel potvrdit její muž. Bez jeho souhlasu byl slib manželky neplatný. Stačilo tedy, aby Elkána řekl, že si syna ponechá, a ze Samuela by se stal počestný hospodář v Ramatajim-sófimu. Druhá možnost byla zaslíbeného syna vykoupit. Mojžíšův zákon v takovém případě dokonce určoval cenu. Přišlo by to na 5 šekelů stříbra. Ty se odevzdaly ve svatyni a Chana si mohla synáčka s čistým svědomím ponechat. Nestál by vymodlený syn za těch deset deka stříbra? Chana také mohla říci, že ten slib nesložila veřejně. Nikdo z lidí ho přece neslyšel. Bylo by to jako nepodepsaná smlouva, jako půjčka uzavřená beze svědků. My lidé přece umíme své sliby a závazky vždycky nějak šikovně vyložit, změnit či upravit – aby nás to tolik nebolelo.

Elkána s Chanou však svůj slib splní! Čteme, že Elkána se ke slibu své ženy připojil a je připraven odevzdat chlapečka hned po narození ve svatyni. Tak je to správné. Sliby se mají plnit nejen o Vánocích - ale celý život. Právě proto ovšem mnozí raději nic neslibují a k ničemu se nezavazují. Jenže to není řešení. Člověk se potřebuje na něco spolehnout. Proto přece uzavíráme smlouvy, proto si slibujeme věrnost v manželství, proto skládá slib staršovstvo. Představa, že každý může cokoli změnit a odvolat, je hrozivá. Sliby a závazky drží náš život pohromadě. Ale všichni víme, jaká je realita. Kolik lidí se ke svým slibům nezná. Kde jsou naše sliby křestní a konfirmační? Kde jsou naše vyznání lásky a věrnosti? A co všechny ty nezaplacené faktury? Kolik slušných podnikatelů a řemeslníků už muselo skončit jen proto, že je někdo podvedl a nesplnil, k čemu se zavázal.

Na druhé straně víme, že někdy je opravdu těžké svému závazku dostát. Může to být pro nás opravdu nevýhodné a vyžaduje to velkou oběť. A přece cítíme, že splněný slib je něco krásného a slavného. Muž, který zůstane věrný své nemocné manželce, i když pozná jiné ženy, které by o něj stály, je hrdina. Žena, která neopustí muže, který selhal a v mnohém zklamal, je žena statečná. Podnikatel,

který dodrží smlouvu a zaplatí, i když se to pro něho ukáže být nevýhodné, je čestný muž, kterých je málo.

Ale někdo může říci: Proč zrovna já mám držet sliby, když je ostatní nedrží a porušují. Na to je jediná odpověď. Křesťan chce a může dodržet své sliby, protože ví o Bohu, který je věrný a své sliby plní. Možná žijeme ve světě, kde takřka nikdo své sliby nedrží. Lžou politici, lžou obchodníci, lžou faráři, lžou děti rodičům a rodiče dětem. Manželé se podvádějí, zaměstnavatelé nás berou na hůl, ale i my si to umíme šikovně kompenzovat.

Jen Bůh své slovo drží za všech okolností. A to je, bratři a sestry, naše pevná půda pod nohama. Je to Boží věrnost, která drží nás svět pohromadě. Všechny smlouvy, všechny podpisy, všechny lidské závazky mohou být porušeny. Na lidi se spolehnout nedá. Ale milost, kterou nám Bůh slíbil při křtu, a Boží požehnání, které jsme přijali vírou - to vše platí a bude platit, i kdyby se celý tento svět zhroutil a zbláznil.

Když lidé splní svůj slib a dostojí svému závazku, je to krásné vyznání víry. Je to čin, ze kterého se radují andělé. Je to cesta následování Ježíše Krista, který také splnil své sliby a šel na kříž, aby nás zachránil. Kéž nám dá Bůh sílu, abychom mohli své sliby a závazky splnit. Jen tak bude tento svět jistější a bezpečnější.

Četli jsme, že Elkána chtěl vzít malé miminko a odnést ho do Šíla, hned jak se narodilo. Má k tomu svůj důvod. Sliby se mají plnit hned. V knize Kazatel čteme: Když se zavážeš Bohu slibem, splň jej bez meškání, neboť v hlupácích nemá Bůh zalíbení (Kaz 5,3). Jak člověk něco odkládá, má tendenci to nějak obejít.

Anna však s manželem nesouhlasí. Chce dítě nejprve odkojit a vychovat a pak ho do svatyně přivede sama. Volí tu těžší cestu. Snazší přece bylo vzdát se dítěte co nejrychleji a navždy zapomenout, než ho mít tři roky doma, naučit ho chodit a mluvit a pak se ho v nejkrásnějších dětských letech vzdát. Proč to chce Anna udělat právě takto? Snad i proto, že chtěla dát dítěti základní náboženskou výchovu, podobně jako kdysi Jókebed Mojžíšovi, než ho odevzdala faraónově dceři. Ve svatyni v Šílu se tehdy děly nepěkné věci. Samuel by se tam naučil Pána Boha spíš podvádět než poslouchat. Chana chce dítě nasměrovat jinak, což se jí, jak se později dočteme, skutečně podaří. Je

to jenom naše domněnka, ale snad ne tak úplně nesprávná. Víme přece, že se lidská osobnost utváří již v prvních letech života. Dítě vnímá celkové ovzduší rodiny, její řád i svobodu, a s touto výbavou pak vstupuje do života. Láska a víry, která nás obklopuje v dětství, nás ovlivní na celý život.

Pozoruhodné ovšem je, že Elkána respektuje přání své ženy a odchází do svatyně sám. Nechává své ženě svobodu a samostatnost. Nenutí ji jednat podle svého. I když má na něco svůj názor, nebrání druhému, aby mohl mít názor jiný a odlišný. Klobouk dolů před takto tolerantním manželem, vždyť v té době muži zcela běžně rozhodovali za své ženy a ani je nenapadlo se jich na něco ptát.

Všimněme si, že oba dva - Elkána i Chana - chtějí udělat, co je z jejich pohledu správně. Elkána chce slib splnit co nejdřív a nic neodkládat. Chana chce dítěti vtisknout základy víry. I v našich životech se často stává, že na určitou situaci lze reagovat více způsoby a všechny přitom mohou být správné. Bible před námi nerýsuje jedinou cestu. Každý člověk odpovídá Bohu sám za sebe a Bůh nám nepředepisuje do posledního detailu, jak mu máme být věrní. Boží vůle má často docela široké mantinely. My z toho však býváme nervózní. Chceme znát jen jednu správnou odpověď. Chceme mít život jednoduchý, přímočarý, jednoznačný.

Naše problémy a otázky však mohou mít více správných řešení a my bychom se měli naučit respektovat druhé lidi natolik, abychom jim umožnili jít jejich vlastní cestou. Když si naše děti začnou razit svou vlastní cestu, býváme z toho někdy pěkně vyděšení. A přece - i když dělají věci, které často nechápeme - mohou jednat správně. Nic není cennějšího než svoboda, kterou jeden druhému dáme. Jen z ní se rodí láska a vděčnost - ne z rozkazů a povinností.

Po třech letech pak Chana přichází do Šíla, aby tu slavnostně odevzdala svého syna. Hlasitě se modlí a vyznává Bohu svou vděčnost a radost. Jako by se v tu chvíli zastavil děj a všechno stvoření spolu s Chanou zpívalo k Boží chvále. Někdo může říci, že je ten žalm poněkud nadnesený. Nač takových řečí kolem narození jediného dítěte? Neměla být Chana tišší a skromnější? Když prosila, mumlala si to jen pro sebe, a teď je z toho úplná óda na radost. Je třeba o víře tolik mluvit? Nejsou to jen velká a zbytečná slova?

Podobná vyznání jsou však stejně důležitá jako činy. Jak jinak se mají lidé dozvědět o Boží pomoci a dobrotě? Kdyby Anna neotevřela svá ústa, nikdo by se nedozvěděl, jak dobrý je Bůh. Mnozí si přece tenkrát mysleli, že náboženství je jen protivná povinnost, při které se pár chytráků šikovně obohatí, a nic víc. Nezapomeňme, že Chana žila v době, kdy se po živé víře slehla zem a lidé neměli o církvi o nic lepší mínění než dnes. Ale právě v takových dobách je třeba, aby se lidé nestyděli Boha chválit a děkovat mu za jeho pomoc. Bůh přichází do našich životů skrze Slovo. Ale to Slovo za nás nebudou vykládat žádní andělé. To my – obyčejní lidé, jako byla Chana - musíme otevřít svá ústa a nestydět se povědět, jak mnoho nám Bůh pomohl a jak velikou radost nám dopřál. Nestydíme se Boha chválit a děkovat mu za jeho pomoc. Amen

#### MODLITBA

Pane, otevři naše ústa, abychom tě mohli chválit a oslavovat. Učiň v našich životech, co jsi nám slíbil, a otevři nám oči pro své milosrdenství. Dej, ať spatříme tvé dílo a dovedeme se z něho radovat. Amen

PÍSEŇ č. 167 Chci Pána slaviti

#### SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

#### PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, prosíme tě za ty, kteří někoho zklamali a podvedli. Dej, ať poznají svou chybu a je jim odpuštěno. Prosíme tě za ty, které opustil nebo ošidil člověk, kterému věřili. Dej, ať si nezačnou své zklamání hojit na jiných. Prosíme tě za ty, kteří příliš vnucují své názory druhým; dej, aby dovedli druhým více naslouchat a více je chápat. Dej, Pane, aby nikdo nebyl k víře nucen, ale měl svobodu se pro tebe sám rozhodnout.

Pane Ježíši Kriste, prosíme tě o požehnání v našich rodinách, o větší vzájemné porozumění, toleranci a pochopení. Prosíme tě o pomoc pro naše nemocné a pro všechny, kdo musí řešit obtížné situace. Dej, abychom si dovedli navzájem pomoci a mohli se jeden na druhého spolehnout.

Vše ostatní ti svěřujeme ve společné modlitba, kterou jsi nás naučil: Otče náš ... Amen

## POSLÁNÍ

*Bůh nás poslal, abychom vás - Boží vyvolené - přivedli k víře a k poznání pravdy našeho náboženství, abyste mohli mít naději na věčný život, který již před věky slíbil pravdomluvný Bůh a ve svůj čas zjevil v kázání, které nám bylo svěřeno z příkazu našeho Spasitele. (Tt 1,1-3)*

*Držme se neotřesitelné naděje, kterou vyznáváme, protože ten, kdo nám dal zaslíbení, je věrný. Mějme zájem jeden o druhého a povzbuzujme se k lásce a k dobrým skutkům. (Žd 10,23)*

## POŽEHNÁNÍ

*Hle, já jsem s tebou. Budu tě střežit všude, kam půjdeš. Nikdy tě neopustím, ale učiním, co jsem ti slíbil. (Gn 28,15) Amen*

PÍSEŇ č. 500 Já chtěl bych, Bože můj

## VÍRA KANANEJSKÉ ŽENY

### VSTUPNÍ SLOVA

*Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.*

*Hospodin přísahal Davidovi na svou věrnost – nevezme to nazpět: „Toho, jenž vzejde z tvých beder, dosadím po tobě na trůn. Dodrží-li tvoji synové mou smlouvu, i toto mé svědectví, jemuž je budu učit, navždy budou též jejich synové sedat na tvém trůnu.“ (Ž 132,1-12)* *Amen*

PÍSEŇ č. 166 Pán Bůh je přítomen

### MODLITBA

Oslavili jsme tě, Boha živého a přítomného, písni. Chválíme tě a před tebou se skláníme, ač ty naše chválení nepotřebuješ. Tvého majestátu by nebylo, kdybychom se klaněli jen sami sobě, dílu svých rukou a svým nápadům a žili jen svou přítomností. Ty zůstáváš svatý, vyvýšený nade všechno stvoření i nad všechny naše ubohosti, selhání, nad všechnen náš hřích. Oslavujeme tě a chválíme proto, že tě oslavovat potřebujeme; tvému panování se podrobujeme, protože je to pro nás dobré, a svůj život ti svěřujeme, abychom věčný život od tebe obdrželi. Vždyť ty jsi dobrý a vše, čeho se nám od tebe dostává, je pro naše dobro, jak jsi to prokázal v oběti svého Syna a potvrdil jeho vzkříšením. A když nerozumíme, proč musíme jít i údolím stínů, proč na nás doléhá nemoc, bolest, ba i smrt, nenech nás odkázané jen na náš rozum. Svou předivnou mocí, která nás tiše obestírá, vzbuzuj v nás důvěru, že všechny věci napomáhají k dobrému těm, kdo tě milují. Dovol nám, Kriste, milovat tě, růst v lásce k tobě, který nám svou obětí otvíráš vstup mezi ty, které jsi od počátku světa vyvolil, aby jedno byli oni v tobě a ty v nich, jako dnes ty jsi jeden s Otcem i Duchem. Dej, ať za lidskými slovy zaslechneme ozvěnu tvého Slova, které nové

činí všechno, ať i u stolu okoušíme dotyk tebe přítomného, který se nám dáváš, abychom život měli a naše radost aby byla plná. Amen

## ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Dnešní první čtení Písma svatého je z Proroctví Ezechiele, z kapitoly 36., verše 22. až 28. a pak verše 35. a 36.:

*Řekni izraelskému domu: Toto praví Panovník Hospodin: Nečiním to kvůli vám, izraelský dome, nýbrž kvůli svému svatému jménu...*

PÍSEŇ č. 433 Otče náš, milý Pane

## KÁZÁNÍ

Základem kázání je oddíl z Evangelia podle Matouše, z kapitoly 15., verše 21. až 28., kde čteme:

*Ježíš odtud odešel až do okolí Týru a Sidónu. A hle, jedna kananejská žena...*

Milé sestry, milí bratři! Jsou věci, které buď jsou, nebo nejsou vůbec, a věci, které jsou trochu nebo hodně. Víra patří k těm druhým. Víra může trochu být a hodně nebýt, může to být víra zbytková či zárodečná, nízkoprahová, blízko nule. Však když o kapitolu dříve Petr, jednička mezi učedníky Ježíšovými, dostane strach z rozbourené mořské hladiny a začne tonout, Ježíš jej označí za malověrného: víru měl, ale malinkou, jaká člověka nenese a neunes. Víra ale může být také veliká, intenzivní a kvalitní po všech stránkách; taková, že ji Pán Ježíš Kristus za velikou uzná a veřejně pochválí. Veřejně, až na věky, pochválil Ježíše víru kananejské ženy. V čem vlastně spočívala ta její velká, příkladná víra? Možná to lze shrnout třemi slovy: očekávala bez nároků.

Pocházela ta žena z krajiny kolem měst Týru a Sidónu, tedy je to Kananejka, nebo se říkalo Féníčanka, což vyšlo nastejno, v očích věřících židů byla prostě pohanka. Patří do množiny pronárodů, není zahrnuta do té hrstečky Bohem vyvolených, s nimiž Hospodin, Pán

světa a jeho dějin, uzavřel smlouvu. Jednou i pohané dojdou spásy a požehnání, ale jen a pouze skrze Izrael, Bohem vydělený a posvěcený lid. Zatím jsou pohané surovina, s níž Bůh momentálně nepracuje; spíš překáží a svým množstvím i svou neurčitostí jsou pro vyvolený Boží lid ohrožením.

Tato pohanská žena zřejmě něco málo slyšela o Ježíši, nejspíše o jeho léčitelských schopnostech. Takové zprávy, že je někde někdo, kdo účinně pomůže od nemoci, se šíří rychle. Vydala se za ním, zastihla ho a dobře ho oslovila; tak trefně, že jejího oslovení "kyrie eleison" užívají křesťanské církve v liturgii dodnes. Přidala ještě titul „Synu Davidův“, takže to zní jako vyznání víry. Ovšem také to ta žena mohla mít jenom odposlechnuté, aniž ta slova pro ni něco znamenala, nevíme. Jisté ale je, že Ježíš na její volání nic nedbá, jako by ho vůbec nevzrušovalo, že na něj někdo umí hezky zavolat a užívá při tom náležitých formulí. Žena tedy svou žádost opakuje a nepřestává - a Ježíš nic, neřekl na to jediné slovo. Takového Ježíše z evangelií neznáme, Ježíše netečného k volání lidské nouze. Ježíš nic neudělá s tím, že děvče, asi jediné dítě své matky, je zle posedlá, doslova zle zadémonovaná. Přitom na demony je Ježíš odborník, vymítá je lehce, někdy jen slovem, někdy i ve velkém. Ježíš, jak ho známe, se slitovává, nechává se zastavit na své dráze, vyrušit ze svého hlavního poslání, jímž je kázání evangelia. A tady nic, žádná odezva, žádné smilování, žádná lítost. Ježíš neodpovídá. Učedníky už to opravdu omrzelo, vždyť ta žena pořád křičí, z vícero asi důvodů je ta situace pro ně trapná. Zbav se jí, přemlouvají Ježíše, zažeh ji, nebo ji vyhov, hlavně s ní něco udělej, ať už je od ní pokoj, ať tady nevyvádí, kdo to má poslouchat. Třeba proved' zázrak, hlavně ať už je zticha.

Ale Ježíš zázrak nevykoná. A zdůvodní to: Jsem poslán k ztraceným ovčím z domu izraelského. Izrael, lid smlouvy, je mým působištěm. Nemylte se, nejsem nějaký lidumil bez hranic, globální léčitel, jehož jediným posláním či koníčkem je, aby se lidé všech zemí měli na této zemi dobře a těšili se dobrému zdraví. Ne, já jsem vázán na izraelský lid, na tento vyvolený vzorek potomstva Adamova, na malý, vydělený počet těch, skrze jejichž dějiny uskutečňuje Bůh svůj plán spásy, plán vykoupení celého světa. Jsem vázán na toto Boží

vyvolení, na Boží smlouvu s Izraelem. A z toho neustoupím a žádný křik mne neoblomí.

Féničanka se dostane až do Ježíšovy blízkosti, klaní se před Ježíšem a prosí: Pane, pomoz mi. A teď přijde z Ježíšových úst odpověď naprosto šokující, jakou bychom čekali od nějakého hrubiána a ne od laskavého Ježíše. Vždyť co řekl Ježíš, to je snad žalovatelné, nazvat někoho psem, to je urážka i tady v Evropě, natož v Orientě. Té ženě se nejen nedostalo od Ježíše splnění její prosby, ale navíc ji Ježíš ponížil. Rozuměli bychom té ženě, kdyby si to nenechala líbit, na hrubý pytel vyšila nějakou hrubou záplatu, nebo se alespoň hrdě zvedla a odkráčela. A ona ne. Místo aby Ježíši tu urážku vrátila nebo volky nevolky spolkla, ona jeho urážku přijme za svou. Nemáš nárok, řekl jí Ježíš, psi nemají nárok, nárok mají děti. A žena se chápe Ježíšových slov, přijímá je a rozvíjí: Nemám nárok, na vůbec nic nemám nárok, ani na ty zbytky a drobky, nemám nárok ani na tvou zdvořilost. Mám jen touhu po těch drobcích, po odpadcích tvé milosti, protože od tvé milosti očekávám vše, i uzdravení mé dcery z posedlosti. Sestry a bratří, toto je víra, víra veliká.

Malá či žádná víra, ta předkládá Bohu nároky. Mám přece nárok, aby se mnou Pán Bůh zacházel korektně, když já v něj korektně věřím, říká duše malověrná. Pakliže, Bože, jsi, plynou z toho pro tebe i jisté povinnosti, musíš se ke mně chovat slušně; když něčeho dopřáváš jiným, já to chci taky. Chci zdraví, štěstí, chci, aby zdravé, zdárné a šťastné byly i mé děti, na to mám přece právo. Malá víra neustále sepisuje seznam položek, které má Bůh splnit. Ve skutečnosti ale nic moc od Boha neočekává. Očekává pouhé splnění svých představ, svých projektů. Neočekává, že Bůh má pro nás připravené podle svých představ a projektů tak skvělé věci, že kvůli nim stojí za to i strpět urážky a ponížení, jeho neodpovídání na naše prosby, jeho netečnost. Velká víra ví, že stojí za to nechat se od Boha odstrkovat, ponížovat, dohánět k zjištění, že jsme nicky, a ubožáci, a hříšníci, na nic že nemáme nárok, vždyť jsme před Bohem takhle malí, jako ti pejsci. Velká víra se nenechá odradit tou ani naší malostí, ubohostí, absolutní nulou a minusem na kontě našich skvělostí, kterou nám tvrdé Boží slovo ukazuje. Nenechá se odradit tím, že některé Bůh vyvoluje, jiné ne, některé nazývá ovce, jiné psy a míní těmi psy nejspíš nás. Velká

víra ví, že je dobré se tohoto Boha přidržet, protože i jen drobky jeho milosti znamenají věci, které oko nevidalo, ucho neslýchalo a které ani na srdce lidské nevstoupily.

Žena Féničanka, pokorně doznávající své psovtví, byla nakonec počtena mezi ovce domu izraelského, mezi vyvolené. A to je ta nejskvělejší novina dnešního čtení: do Božího vyvolení, do odvěkého plánu spásy, který jde skrze nepočetný, menšinový Boží lid, lze díky Kristu dodatečně přistoupit. Vstupenkou či jízdenkou je víra. Ona velická víra, která si na nic nedělá nárok a všechno očekává. Šťastnou cestu! Amen

#### MODLITBA

Náš Pane, děkujeme ti za dnešní evangelium. Ve světle tvého Slova si uvědomujeme malost i jednostrannost své víry. Ty však máš pro nás připraveno mnohem víc, než si umíme představit. Sami nemáme na nic nárok, ale ty jsi milostivý a dobrotivý. Veď nás svým Duchem k víře velké, pokorné, odvážné i vytrvalé. Smiluj se nad námi. Amen

PÍSEŇ č. 504 Tak, jaký jsem, ač nemám nic

#### SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

#### PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane, přicházíme k tobě se svými starostmi a se vším, s čím si nevíme rady. Prosíme tě za lidi nemocné; za ty, kteří jsou nám zejména blízcí, i za mnohé jiné, jejichž jména ani neznáme. Pane, smiluj se!

Prosíme tě za všechny rodiče, jejichž děti upadly do zotročujících a ničivých závislostí. Prosíme za všechny takto postižené. Pane, smiluj se!

Prosíme za lékaře a zdravotníky; za všechny, kdo vnášejí do světa soucit a lásku. Pane, smiluj se!

Prosíme za všechny pokorné a tiché lidi, kteří si nedělají žádné nároky, vše trpělivě očekávají a všemu dobrému napomáhají. Pane, smiluj se!

Prosíme za celou církev ve světě rozptýlenou; čiň z nás lidi znovu se divící, že nás nehodné přece navštěvuješ svou milostí; zvláště prosíme za ty její jednoty, které se ocitly v pronásledování a útlaku, a z tvé milosti přece žijí. Pane, smiluj se!

Prosíme za všechny, jimž jsme svěřili správu našich časných věcí, péči o čistý právní řád, o dodržování pozemské spravedlnosti a rozumné hospodaření s dary tvého stvoření. Pane, smiluj se!

I za všechno tvé stvoření prosíme, s nímž také společně vyhlížíme příchod tvého království. Pane, smiluj se!

Společně k tobě voláme: Otče náš...

Amen

## POSLÁNÍ

*V Kristu je náš mír, on dvojí spojil v jedno, když zbořil zed', která rozděluje a působí svár. Svou obětí odstranil zákon ustanovení a předpisů, aby z těch dvou, z žida i pohana, stvořil jednoho nového člověka, a tak nastolil mír. Oba dva usmířil s Bohem v jednom těle, na kříži usmrtil jejich nepřátelství. Přišel a zvěstoval mír, mír vám, kteří jste dalecí, i těm, kteří jsou blízcí. A tak v něm smíme obojí, židé i pohané, v jednotě Ducha stanout před Otcem. Nejste již tedy cizinci a přistěhovalci, máte právo Božího lidu a patříte k Boží rodině. Jste stavbou, jejímž základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem sám Kristus Ježíš. V něm je celá stavba pevně spojena a roste v chrám, posvěcený v Pánu; v něm jste i vy společně budování v duchovní příbytek Boží. (Ef 2,14-22)*

## POŽEHNÁNÍ

*Pokoj vám i láska a víra od Boha Otce a Pána Ježíše Krista.*  
Amen

PÍSEŇ č. 613 Oči všech se upírají

## EFFATHA!

### VSTUPNÍ SLOVA

*Ve jménu Otce i Syna i svatého Ducha.*

*Amen*

Sestry a bratři, vítám vás apoštolským pozdravem: *Milost vám a pokoj od našeho Pána, Krista Ježíše.*

*Ty jsi přece má naděje, Panovníku Hospodine, v tebe už od mládí doufám. Na tebe jsem odkázán už ze života matky, oddělil sis mě v matčině nitru, chvalozpěv můj o tobě bude znít stále. Za zázrak mě mnozí měli, tys byl moje mocné útočiště. (Ž 71,5nn)*

*Amen*

PÍSEŇ č. 71 V tebe doufám, Hospodine

### MODLITBA

Otče dobrý, chválíme tě za tvou velikou lásku, ze které jsi stvořil tento svět a nás jsi do něj postavil. Děkujeme ti za péči a ochranu, kterou každý den dopřáváš nám i našim blízkým. Ty pro nás zamýšlíš dobro. Zůstal jsi věrný, když my jsme tebe opustili a nedbali jsme na tvé cesty. Stálo ti za to s námi znovu začít. Děkujeme za pokání, kterým jsi nás navrátil k sobě.

Ježíši Kriste, chválíme tě, že jsi kvůli nám a naší spáse přišel na zemi. Žil jsi svůj život Bohu a nám jsi tak vydal svědectví o Otci. Svým křížem a vzkříšením jsi přemohl smrt. Děkujeme, že dáváš našim životům smysl a naději, že nejsme zbyteční, ale jsme zde pro Boha a pro bližní.

Duchu svatý, chválíme tě za to, že bez přestání konáš své dílo mezi námi. V našich srdcích přemáháš nevěru a naplňuješ je radostnou důvěrou. Otevíráš význam slov Písma. Pročišťuješ naše vztahy k druhým lidem a dáváš nám vzájemné porozumění. Děkujeme za tvou moc a sílu k lásce.

Bože, věříme tvým zaslíbením, že přicházíš do společenství těch, kdo tebe očekávají. Pohled' na nás! Stojíme před tebou podle tvé vůle a prosíme tě: BUĎ S NÁMI! Amen

## ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Vyslechněte první čtení Písma svatého, jak je zapsáno v Proroctví Izajáše, v kapitole 35., ve verších 1. až 10.:

*Poušť i suchopár se rozveselí, rozjásá se pustina a rozkveté kvítím...*

PÍSEŇ č. 214 Z celého srdce svého

## KÁZÁNÍ

Druhé čtení z Písma svatého, které je i základem kázání, je z Evangelia podle Marka, z kapitoly 7., verše 31. až 37.:

*Ježíš se vrátil z území Týru a šel přes Sidón k jezeru Galilejskému...*

Je to zázrak, sestry a bratři. Příběh, který nám evangelium líčí, je příběhem takřka neuvěřitelným. Hluchoněmému člověku se navrácí jak sluch, tak i řeč. My většinou postrádáme zkušenosti s takovými náhlými zvraty v lidském životě. A protože se zázraky dějí jenom vzácně, vymykají se našemu myšlení. Přesto příběh o zázračném uzdravení dokáže mluvit srozumitelně k lidem přesvědčeným i k lidem nedůvěřivým a všelijak pochybujícím.

Ježíš se nachází v oblasti takzvané Dekapole čili Desítiměstí. Je to pohraniční krajina, kde spíše natrefíte na pohana než na zbožného žida. A tak ani nevíme, jakého vyznání onen hluchoněmý muž byl. Evangelista Marek snad vytvořil tuhle nejasnost záměrně. Rozhodl se ponechat nás v nevědomosti. Nemáme vědět, co byl ten nešťastník zač. Kristus po jeho náboženské příslušnosti nepátrá. Ježíšovo milosrdenství patří všem. Židům i pohanům. Ježíš prostě má toho člověka před sebou, vidí jeho bídu a není k ní lhostejný.

Hluchoněmý se před Ježíšem neocítl sám od sebe. Jak čteme, byl k Ježíšovi přiveden. Kým? Další nejasnost. Kdo byli ti dobrodinci? Příbuzní či sousedé? Apoštolové nebo jiní Kristovi příznivci? Věřící či pohané? Opět nic nevíme. Patřili k zástupu a pro nás zůstávají neznámí. Jasně vidíme pouze, že je k jejich jednání podnítil soucit. Soucit, který je u Krista doma a který spojuje Boha s člověkem. Neznámí nepřišli za Ježíšem ve vlastní záležitosti. Přišli kvůli slitování a pomoci druhému. Hnul jimi soucit s člověkem, který o Ježíšovi nikdy neslyšel. Neslyšel, protože slyšet nemohl. Netušil, za kým jít. Neznámí ho sebrali a dovedli k Ježíši. Nebožák nejspíš ani nevěděl, co se s ním děje. A protože nemohl ani pořádně mluvit, vyslovují neznámí prosbu za něj. Ať na něho Ježíš vloží ruku. Ruka položená na rameno či na hlavu vyjadřuje lidskou blízkost. Snad ujistí hluchoněmého o Ježíšově zájmu, snad mu dodá pokoj. A co víc – snad zprostředkuje i Boží pomoc.

Ježíš prosbu slyší a beze slova si odvádí postiženého člověka stranou od zástupu. Vyhýbá se všetečným očím veřejnosti. Možná si někdo z vás vzpomene, jak zkraje devadesátých let, když se poměry uvolnily, navštěvovali naši zemi všelijací uzdravovatelé. Místem jejich činnosti se stávaly různé stadiony a sportovní haly. Jen aby se tam vměstnalo co nejvíce lidí! Bible zde vypráví o opaku. Pán Ježíš se nemocnému věnuje o samotě. Pomoc nepřichází v prostředí velké show. Nemocnému se dostává pomoci v důvěrném společenství neaspirujícím na efekt. Z tohoto dobrého biblického základu nejspíš vyrůstá náš určitý evangelický ostych a strach z okázalosti. Dobrá víra je ta, která se nedere do popředí.

A tak jsou Ježíš a hluchoněmý spolu sami. Avšak požadované vkládání rukou se nekoná. Místo něj jen prsty do uší a slina na ústa. Podivný postup. I dítě ví, že takové kejkle nikomu zdraví nenavrací. Tohle rozhodně není žádná léčebná procedura – tohle je znamení. Hluchoněmý z takového znamení pochopí, oč jde. Ústa a uši. Ježíš se dotýká míst, která potřebují uzdravit. Pak Mistr obrací své oči k nebi a my bychom čekali, že se začne modlit. Ale místo modlitby se ozývá jen povzdech. Ježíš sténá či úpí, jak kdo chcete, obojí překlad je možný. Jako by se Kristu nedostávalo slov. V tuhle chvíli ale vlastně slov není vůbec zapotřebí. Copak se tady musí ještě něco povídat? –

Ten člověk neslyší a nemůže mluvit. Pán Bůh sám ví nejlépe o jeho postižení. A tak zde u Krista vidíme, že ne každá modlitba se nutně vyjadřuje slovy. I prostý povzdech dokáže vyjádřit důvěru a spolehnutí.

Ježíš tedy nepromlouvá k Bohu, zato promlouvá k nemocnému. Effatha! Otevři se! A jak řekl, tak se stalo. I otevřel se mu sluch, uvolnilo se pouto jeho jazyka a mluvil správně. (35) Pokud očekáváte nějaké vysvětlení tohoto zázraku, pak budete zklamáni. V žádném biblickém komentáři se nepíše, co se v onu chvíli přesně odehrálo. Co se stalo s kovadlinkou a bubínkem, co se stalo s jazykem a hlasivkami. Nevíme. Je znám pouze výsledek. Člověk kdysi hluchý a němý nyní slyší a mluví.

Na tomto místě by mohl příběh skončit. Evangelista ovšem vypravuje dál a zaznamenává zvláštní Ježíšovo úsilí. Zástupy lidí spatřily nebožákovu proměnu. Ježíš tyto svědky nenadálé a radostné změny nabádá, aby nikomu nic neříkali. Nechce se vystavit přílišné popularitě. Potřebuje čas, aby prošel celou zemí a oznamoval příchod Božího království. Čím více senzací bude s jeho osobou spojováno, tím větší nebezpečí mu bude hrozit ze strany vůdců národa. Však se jim Ježíš postupně stane solí v očích, kterou je třeba rázně odstranit.

Marně Ježíš tlumil ohlas svých činů. Příkazy mlčet jenom dodávaly svědkům chuť hovořit. A kdyby jenom hovořit, ale i zveličovat! Nemluvili už o jednom hluchoněmém, který byl uzdraven. Jak se dovídáme, přešli bez zábran od jednotného čísla do čísla množného. Říkali: Dobře všechno učinil. I hluchým dává sluch a němým řeč. (37) Místo hluchého hluší, místo nemluvného nemluvní. Ale to nemusí být pouhé zveličování. Pro lidi kolem Ježíše se příběh uzdraveného hluchoněmého člověka stal jejich vlastním osobním příběhem. V Ježíši neviděli toho, kdo by napravil sluch a řeč jen jednomu z nich. Ono hebrejské slůvko effatha se najednou vztahovalo více než jenom k zákroku vykonanému v ústraní. Platilo pro všechny, kdo se k Ježíši připojili. Uzdravení hluchoněmého je jejich příběhem. I oni prožili zázrak. Kdysi byli hluší k Bohu, nyní díky Kristu slyší. Kdysi nedokázali pořádně mluvit, nyní díky Kristu smějí předávat slova života.

Effatha! - Otevři se! Jediné slovo vystihuje ve zhuštěné a stručné podobě celý Kristův program: otevírat lidem uši pro Boží řeč, rozvazovat jazyky k Boží chvále. Tohle slovo patří na životní cestu každého člověka. Není divu, že se odpradáвна, nejspíš už i v Markově době, slova effatha používalo v rámci křestní bohoslužby. A ve spojení se křtem se udrželo dlouho. Pracuje s ním dokonce i Martin Luther. V bohoslužebném obřadu slinu z pochopitelných důvodů nahradil olej. Tímto olejem byla dospělým uchazečům o křest, kteří prošli přípravou, pomazána ústa a uši jako znak otevření se pro pravdu. Po slovu effatha následovalo apoštolské vyznání víry. Křtěnec je napřed vyslechl – zapojil své otevřené uši – a potom použil i svá osvobozená ústa – zopakoval slova vyznání. Přihlásil se k Pánu Ježíši Kristu a vzápětí byl pokřtěn.

Naše křestní bohoslužby vypadají jinak. Slovo effatha se z nich vytratilo. Stále však patří do našich osobních příběhů. Effatha! – Otevři se! Otevři se pravdě o lidech a o Bohu! Nezavírej se jejich bídě a jejich radostem! Nastav uši, připrav ústa! Tvůj křesťanský úděl je pravdu přijímat i pravdu vydávat.

Možná je dokonce dobře, že jsme slovo effatha oddělili od křtu. Jednání, k němuž nás vybízí, má být totiž trvalé. Křest – ten se odehraje jednou pro vždy. Naproti tomu výzvu Effatha! – Otevři se! svatý Duch neustále vrací do našich životů. Effatha bylo vyřčeno i pro nás. Doprovází nás jako Kristovo Slovo po všechny dny. Nenápadně, ale vytrvale při nás působí. Zázračně otevírá naše uši a ústa – jako tenkrát u Dekapole. A tak se díky Bohu ocitáme v otevřených rozhovorech doma, na pracovišti, ve sboru. Díky Bohu se setkáváme s chápavým nasloucháním svých bližních. Díky Bohu dokážeme čas od času dobré rady přijímat i dávat. Díky Bohu slyšíme také tichý hlas svědomí. A díky Bohu nacházíme slova modlitby. Amen

#### MODLITBA

Požehnaný jsi Hospodine, Bože náš. Všechno jsi učinil dobře. I hluchým dáváš sluch a němým řeč. Amen

PÍSEŇ č. 196 Co činí Bůh, vše dobré jest

## SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

### PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Věrný Bože, ty otevíráš zavřená ústa a zavřené uši. Nenechej nás uzavřené do sebe. Ukazuj nám naši odpovědnost za svět, do kterého jsi nás postavil.

Přimlouváme se za hluché a němé. Navrať jim sluch, navrať jim řeč.

Přimlouváme se za lidi neschopné se domluvit, za lidi bez ochoty naslouchat. Daruj jim porozumění.

Myslíme na nemocnice, domovy důchodců, na kasárny, na věznice. Přimlouváme se za lidi nápadně i nenápadně osamocené, za lidi, kterým nikdo nenaslouchá, se kterými nikdo důvěrně nemluví. Pošli jim pozorné a laskavé společníky.

Také se přimlouváme za nemocné a za trpící. Potěš je v jejich trápení a posilni všechny, kdo se o ně starají. Buď ochranou a útočištěm uprchlíkům a lidem bez domova.

Přimlouváme se za všechny, kterým je svěřena moc. Vlož jim do srdce odpovědnost a vnímavost, aby spravovali věci veřejné ku prospěchu všech, nikoliv jen sebe sama.

Pamatuj na svou církev po celém světě. Povzbuzuj nás k radostnému svědectví o Kristově dobrotě. Prosíme, daruj citlivost našim uším a moudrost našim ústům, ať kolem sebe šíříme lásku a pokoj.

Přimlouváme se, ochraňuj naše blízké před neštěstím, malomyslností a zlobou nepřátel. Přijmi i naše tiché prosby...

Společně se modlíme jako Boží děti: Otče náš ... Amen

### POSLÁNÍ

*Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známá všem lidem. Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé*

*pomyšlení bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. (F 4,4-7)*

#### POŽEHNÁNÍ

*Ať vás požehná všemohoucí a nade všechno milosrdný Bůh  
Otec i Syn i Duch svatý. Amen*

PÍSEŇ č. 256 Ježíši krásný

## SEZNAM ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

|                          |                | strana |
|--------------------------|----------------|--------|
| První kniha Mojžíšova    | 28,10-22       | 65     |
| Pátá kniha Mojžíšova     | 6,6-15         | 14     |
| První kniha Samuelova    | 1,21-28        | 86     |
| Žalm                     | 83,2-5.14-19   | 21     |
| Proroctví Izajáše        | 2,1-5          | 37     |
| Proroctví Izajáše        | 35,1-7         | 52     |
| Proroctví Izajáše        | 35,1-7         | 99     |
| Proroctví Izajáše        | 55,8-13        | 45     |
| Proroctví Izajáše        | 62,1-15        | 31     |
| Proroctví Ezechiele      | 36,22-28.35-36 | 93     |
| Proroctví Ozeáš          | 6,1-6          | 59     |
| Evangelium podle Matouše | 5,1-19         | 7      |
| Evangelium podle Lukáše  | 5,1-11         | 78     |
| Evangelium podle Lukáše  | 7,11-23        | 72     |
| List Efezským            | 2,8-18         | 1      |

## SEZNAM TEXTŮ KÁZÁNÍ

|                          |          | strana |
|--------------------------|----------|--------|
| První kniha Samuelova    | 2,1-9    | 86     |
| Pláč                     | 3,22-32  | 72     |
| Proroctví Micheáše       | 2,1-5    | 21     |
| Evangelium podle Matouše | 5,20-26  | 71     |
| Evangelium podle Matouše | 9,9-10   | 59     |
| Evangelium podle Matouše | 15,21-28 | 93     |
| Evangelium podle Matouše | 19,16-26 | 14     |
| Evangelium podle Marka   | 6,30-44  | 52     |
| Evangelium podle Marka   | 7,31-37  | 99     |
| Evangelium podle Lukáše  | 7,9      | 78     |
| Evangelium podle Lukáše  | 8,4-15   | 45     |
| Evangelium podle Jana    | 1,43-51  | 65     |
| Evangelium podle Jana    | 2,1-12   | 31     |
| Skutky apoštolů          | 26,19-29 | 37     |
| List Efezským            | 2,14     | 1      |

## OBSAH

|                                       |                     | strana |
|---------------------------------------|---------------------|--------|
| 1. Rozdělující zeď je Kristem zbořena | Jiří Otter          | 1      |
| 2. Zachraňující spravedlnost          | Lubomír Kabíček     | 7      |
| 3. Náročný náš Bůh                    | Lubomír Kabíček     | 14     |
| 4. Pout' národů (neděle Izraele)      | Lydie Cejpová       | 21     |
| 5. Ježíšova sláva                     | Miroslav Heryán     | 31     |
| 6. Smím opět kázat                    | Miroslav Rozbořil   | 37     |
| 7. Tajemství království Božího        | Jan Roskovec        | 45     |
| 8. Nasycení pěti tisíců               | Kateřina Roskovcová | 52     |
| 9. Lékař hříšných                     | Kateřina Roskovcová | 59     |
| 10. Pojď a podívej se!                | Emanuel Vejnar      | 65     |
| 11. Můj podíl je Hospodin             | Emanuel Vejnar      | 72     |
| 12. Setníková víra                    | Jiří Gruber         | 78     |
| 13. Chanin slib                       | Jiří Gruber         | 86     |
| 14. Víra kananejské ženy              | Miloš Rejchrt       | 93     |
| 15. Effatha!                          | Jiří Tengler        | 99     |

---

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává synodní rada Českobratrské církve evangelické v Praze pro vnitřní potřebu ČCE. Redakce Mgr. Jan Trusina, Mgr. Emanuel Vejnar, PhDr. Gabriela Malinová. Tiskne Unitisk s.r.o., Kněževes u Prahy, K nádraží 99. Objednávky přijímá a rozšiřuje synodní rada ČCE, Jungmannova 9, p. příhr. 466, 11 21 Praha 1, tel. redakce 224 999 236, e-mail: [malinova@srcce.cz](mailto:malinova@srcce.cz), <http://www.srcce.cz/sbirkakazani>

